Parlament Ewropew
2019-2024

TESTI ADOTTATI

P9_TA(2024)0095

Il-liċenzji tas-sewqan

Riżoluzzjoni leġiżlattiva tal-Parlament Ewropew tat-28 ta' Frar 2024 dwar il-proposta għal direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-liċenzji tas-sewqan, li temenda d-Direttiva (UE) 2022/2561 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, ir-Regolament (UE) 2018/1724 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u li tħassar id-Direttiva 2006/126/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 383/2012 (COM(2023)0127 – C9-0035/2023 – 2023/0053(COD))

(Proċedura leġiżlattiva ordinarja: l-ewwel qari)

Il-Parlament Ewropew,

– wara li kkunsidra l-proposta tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill (COM(2023)0127),

– wara li kkunsidra l-Artikolu 294(2) u l-Artikolu 91(1) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, skont liema artikoli l-Kummissjoni ppreżentat il-proposta lill-Parlament (C9-0035/2023),

– wara li kkunsidra l-Artikolu 294(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

– wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew tal-14 ta’ Ġunju 2023[1];

- wara li kkonsulta lill-Kumitat tar-Reġjuni,

– wara li kkunsidra l-Artikolu 59 tar-Regoli ta’ Proċedura,

– wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għat-Trasport u t-Turiżmu (A9-0445/2023),

1. Jadotta l-pożizzjoni fl-ewwel qari li tidher hawn taħt;

2. Jistieden lill-Kummissjoni terġa’ tirreferi l-kwistjoni lill-Parlament jekk tibdel il-proposta tagħha, temendaha b’mod sustanzjali jew ikollha l-ħsieb li temendaha b’mod sustanzjali;

3. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex tgħaddi l-pożizzjoni tal-Parlament lill-

1 ĠU C 293, 18.8.2023, p. 133.

Kunsill u lill-Kummissjoni kif ukoll lill-parlamenti nazzjonali.

P9_TC1-COD(2023)0053

Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew adottata fl-ewwel qari fit-28 ta' Frar 2024 bil-ħsieb tal-adozzjoni tad-Direttiva(UE) 2024/... tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-liċenzji tas-sewqan, li temenda d-Direttiva (UE) 2022/2561 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, ir-Regolament (UE) 2018/1724 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u li tħassar id-Direttiva 2006/126/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 383/2012

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 91(1) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġiżlattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew[1],

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni[2],

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġiżlattiva ordinarja,

1 ĠU C , , p. .
2 ĠU C , , p. .

Billi:

(-1) ***L-Unjoni hija impenjata biex tilħaq l-għan tagħha "Viżjoni Żero" li sal-2050 ma jkun hemm l-ebda fatalità relatata mat-traffiku fit-toroq, kif imtenni fl-Istrateġija għal Mobilità Sostenibbli u Intelliġenti tal-2020. Fl-2017, il-Kunsill informali tat-Trasport tal-Belt Valletta qabel li l-għadd persistentement għoli ta' fatalitajiet tat-traffiku u korrimenti serji mit-traffiku fit-toroq huwa problema kbira għas-soċjetà u ħareġ dikjarazzjoni li fiha jistieden lill-Kummissjoni biex, fost l-oħrajn, tħejji qafas ta' politika msaħħaħ għas-sikurezza fit-toroq għad-deċennju ta' wara l-2020, li jiżgura inqas imwiet, u jtejjeb il-protezzjoni tal-utenti tat-triq, b'mod partikolari dawk vulnerabbli, li ħafna drabi jkunu l-vittmi.*** **[Em. 1]**

(-1a) ***L-isforzi li saru s'issa mill-awtoritajiet pubbliċi rriżultaw fi tnaqqis f'dawk li huma fatalitajiet fit-toroq minn 51 400 fl-2001 għal 19 800 fl-2021. Dawk iċ-ċifri waqgħu taħt il-mira tal-Unjoni għal tnaqqis ta' 75 % fil-fatalitajiet fit-toroq bejn l-2001 u l-2020. Barra minn hekk, il-progress li sar lejn it-tnaqqis bin-nofs tal-għadd ta' mwiet fit-toroq matul l-ewwel għaxar snin aktar tard staġna.*** **[Em. 2]**

(1) Ir-regoli dwar il-liċenzji tas-sewqan huma elementi essenzjali fl-implimentazzjoni tal-politika tat-trasport komuni, jikkontribwixxu għat-titjib tas-sikurezza fit-toroq, u jiffaċilitaw il-moviment liberu ta' persuni li jkunu se jittrażlokaw fi Stat Membru differenti minn dak fejn tkun inħarġet il-liċenzja. Fid-dawl tal-importanza tat-trasport fuq il-bażi ta' mezzi individwali, il-pussess ta' liċenzja tas-sewqan debitament rikonoxxuta mill-Istat Membru ospitanti tippromwovi u tiffaċilita l-moviment liberu u l-libertà tal-istabbiliment ta' persuni. Bl-istess mod, kwalunkwe kisba illegali ta' dokument bħal dan jew id-dritt ta' sewqan, jew it-telf ta' liċenzja tas-sewqan miksuba b'mod leġittimu permezz ta' mġiba illegali, taffettwa mhux biss lill-Istat Membru li fih ikun twettaq ksur bħal dan, iżda wkoll lis-sikurezza fit-toroq madwar l-Unjoni.

(2) Il-qafas attwali jenħtieġ li jiġi aġġornat biex ikun adattat għall-era l-ġdida, ikun sostenibbli, inklużiv, intelliġenti u reżiljenti. Jenħtieġ li jqis il-ħtieġa li jitnaqqsu l-emissjonijiet ***u l-konsum tal-enerġija*** mit-trasport***, inkluż billi jibdew jintużaw aktar il-vetturi li jaħdmu b'enerġija alternattiva***, mid-diġitalizzazzjoni, mix-xejriet demografiċi u mill-iżviluppi teknoloġiċi biex tissaħħaħ il-kompetittività tal-ekonomija Ewropea. Huwa importanti li jiġu ssimplifikati u diġitalizzati l-proċeduri amministrattivi, sabiex jitneħħew l-ostakli li jifdal, bħall-piżijiet amministrattivi, għall-moviment liberu tas-sewwieqa li jkunu se jittrażlokaw fi Stat Membru għajr dak li joħroġ il-liċenzja. Qafas armonizzat tal-Unjoni għal-liċenzji tas-sewqan standard jenħtieġ li jinkludi kemm il-liċenzji tas-sewqan fiżiċi kif ukoll dawk mobbli ***tal-kategoriji kollha***, u jipprevedi r-rikonoxximent reċiproku tagħhom, fejn ikunu nħarġu kif xieraq f'konformità ma' din id-Direttiva. **[Em. 3]**

(3) L-Unjoni Ewropea introduċiet l-ewwel liċenzja tas-sewqan fiżika li kienet "mudell Komunitarju" fl-4 ta' Diċembru 1980. Minn dak iż-żmien, ir-regoli relatati ma' mudell Komunitarju bħal dan saru l-pedament tal-aktar strutturi ta' liċenzjar avvanzati fid-dinja, li jkopru aktar minn 250 miljun sewwieq. Għalhekk, jenħtieġ li din id-Direttiva tibni fuq l-esperjenza u l-prattika akkumulati u tistabbilixxi regoli armonizzati dwar l-istandards tal-Unjoni tal-liċenzji tas-sewqan fiżiċi. Il-liċenzji tas-sewqan fiżiċi maħruġa fl-Unjoni jenħtieġ li, b'mod partikolari, jipprevedu livell għoli ta' protezzjoni kontra l-frodi u l-falsifikazzjoni permezz ta' miżuri kontra l-falsifikazzjoni u l-possibbiltà li jiġu inklużi mikroċipep u kodiċijiet QR fuqhom.

(4) Jenħtieġ li jiġi żgurat li l-ipproċessar tad-data personali għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva jikkonforma mal-qafas tal-protezzjoni tad-data tal-Unjoni, b'mod partikolari r-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[3] ***u d-Direttiva 2002/58/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill***[4]. **[Em. 5]**

---

3 Ir-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li jħassar id-Direttiva 95/46/KE (ĠU L 119, 4.5.2016, p. 1).

4 ***Id-Direttiva 2002/58/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2002 dwar l-ipproċessar tad-data personali u l-protezzjoni tal-privatezza fis-settur tal-komunikazzjoni elettronika (ĠU L 201, 31.7.2002, p. 37).***

(5) Din id-Direttiva tistabbilixxi bażi ġuridika għall-ħżin ta' sett obbligatorju ta' data personali fil-liċenzji tas-sewqan fiżiċi u fil-mikroċipep jew fil-kodiċijiet QR tagħhom u l-liċenzji tas-sewqan mobbli***, sabiex jiġi pprovat u vverifikat id-dritt ta' persuna li ssuq u l-identità tagħha,*** sabiex jiġi ggarantit livell għoli ta' sikurezza fit-toroq madwar l-Unjoni, u f'konformità mal-Artikolu ~~6(1)(e)~~***6(1), il-punt (e)*** u, fejn applikabbli, mal-Artikolu ~~9(2)(g)~~***9(2), il-punt (g)*** tar-Regolament (UE) 2016/679. Din id-data jenħtieġ li tkun limitata għal dak li huwa meħtieġ biex tingħata prova tad-dritt ta' persuna li ssuq, biex din il-persuna tiġi identifikata u jiġu vverifikati d-drittijiet tas-sewqan u l-identità tal-persuna. Din id-Direttiva tipprevedi wkoll salvagwardji addizzjonali biex tiġi żgurata l-protezzjoni tad-data personali żvelata matul il-proċess ta' verifika. **[Em. 6**]

(6) Sabiex tiġi prevista ċ-ċarezza ġuridika u tiġi ggarantita t-tranżizzjoni mingħajr xkiel bejn din id-Direttiva u d-Direttiva 2006/126/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-liċenzji tas-sewqan[5], l-Istati Membri jenħtieġ li jkunu jistgħu jaħżnu data personali addizzjonali dwar il-mikroċippa, jekk din tiġi pprovduta mil-liġi nazzjonali li tikkonforma mar-Regolament (UE) 2016/679. Madankollu, ***kwalunkwe data maħżuna fuq dik il-mikroċippa jenħtieġ li tinħażen biss sa tmiem il-perjodu ta' validità tal-liċenzja tas-sewqan. Madankollu,*** din id-Direttiva ma sservix bħala bażi ġuridika għall-inklużjoni ta' din id-data addizzjonali. **[Em. 7**]

---

5 Id-Direttiva 2006/126/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Diċembru 2006 dwar il-liċenzji tas-sewqan (ĠU L 403, 30.12.2006, p. 18).

(7) B’kuntrast għal dan, il-kodiċi QR stabbilit minn din id-Direttiva, li jippermetti l-verifika tal-awtentiċità tal-informazzjoni stampata fuq il-liċenzja tas-sewqan fiżika jenħtieġ li ma jippermettix li tinħażen aktar informazzjoni minn dik li tiġi rrapportata fuq il-liċenzja tas-sewqan fiżika.

(8) Din id-Direttiva ma tipprovdix bażi ġuridika għall-istabbiliment jew għaż-żamma ta’ bażijiet tad-data fil-livell nazzjonali għall-ħżin ta’ data bijometrika fl-Istati Membri, li hija kwistjoni ta’ liġi nazzjonali li trid tikkonforma mad-dritt tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tad-data. Barra minn hekk, din id-Direttiva ma tipprovdix bażi ġuridika għall-istabbiliment jew għaż-żamma ta’ bażi tad-data bijometrika ċentralizzata fil-livell tal-Unjoni.

(8a) ***Il-liċenzja tas-sewqan mobbli jenħtieġ li tiżgura l-ogħla livell ta' sigurtà għad-data personali użata għall-identifikazzjoni u għall-awtentikazzjoni, irrispettivament minn jekk din id-data tkunx maħżuna lokalment, f'reġistri deċentralizzati jew fuq soluzzjonijiet ibbażati fuq il-cloud, filwaqt li jitqiesu l-livelli differenti ta' riskju. Minkejja l-ħtieġa għal awtentikazzjoni b'saħħitha tal-utenti, l-użu tal-bijometrika biex tiġi identifikata u awtentikata d-data personali jenħtieġ li ma jsirx prekundizzjoni għall-użu tal-liċenzja tas-sewqan mobbli. Jenħtieġ li d-data bijometrika għall-fini tal-awtentikazzjoni ta' persuna fiżika skont ir-Regolament (UE) 2016/679 ma tinħażinx permezz ta' soluzzjonijiet li jinvolvu l-cloud mingħajr il-kunsens espliċitu tal-utent. L-użu tad-data bijometrika jenħtieġ li jkun limitat għax-xenarji speċifiċi msemmija fl-Artikolu 9 ta' dan ir-Regolament, u jirrikjedi miżuri organizzattivi u ta' sigurtà, proporzjonati għar-riskju li dan l-ipproċessar jista' jinvolvi għad-drittijiet u l-libertajiet tal-persuni fiżiċi u f'konformità mar-Regolament (UE) 2016/679.*** **[Em. 8]**

(9) Huma meħtieġa aktar impenji biex titħaffef il-ġlieda kontra l-falsifikazzjoni u l-frodi fir-rigward tal-liċenzji tas-sewqan. Għalhekk, ikun ideali li, sad-data stabbilita oriġinarjament mid-Direttiva 2006/126/KE, il-liċenzji tas-sewqan fiżiċi kollha maħruġa jew fiċ-ċirkolazzjoni jissodisfaw ir-rekwiżiti kollha stabbiliti fid-dritt tal-Unjoni li għandhom jiġu mċaqalqa 'l quddiem.

(10) It-trasformazzjoni diġitali hija waħda mill-prijoritajiet tal-Unjoni. Fil-każ tat-trasport bit-triq, dan se jikkontribwixxi għat-tneħħija tal-ostakli amministrattivi li jifdal, bħal dawk relatati mad-durata tal-ħruġ ta' liċenzji tas-sewqan fiżiċi, għall-moviment liberu tal-persuni. Għalhekk, jenħtieġ li jiġi stabbilit standard separat tal-Unjoni għal-liċenzji tas-sewqan mobbli maħruġa fl-Unjoni. Sabiex tiġi ffaċilitata t-trasformazzjoni diġitali, il-liċenzji tas-sewqan mobbli jenħtieġ li jinħarġu ~~b'mod awtomatiku~~***flimkien mal-liċenzja tas-sewqan fiżika*** minn [data tal-adozzjoni+4 snin], mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-applikant li ~~jikseb jew waħda~~***jirrinunzja jew dik*** fiżika jew ~~it-tnejn fl-istess ħin~~***dik diġitali. L-applikant jenħtieġ li jkollu d-dritt li jakkwista fi kwalunkwe ħin il-format ta' liċenzja tas-sewqan, li jkun irrinunzja minnha inizjalment***. ***Jenħtieġ li jinżamm bħala regola approċċ diskrezzjonali, filwaqt li jiġi żgurat li l-applikanti jkollhom aċċess ugwali għall-format fiżiku u mobbli minn perspettiva ekonomika u operazzjonali. Għalhekk, jenħtieġ li l-għażla ta' liċenzja tas-sewqan fiżika ma tkun bl-ebda mod skoraġġuta, u b'mod partikolari, l-applikanti li mhumiex kapaċi jew li ma jixtiqux jakkwistaw liċenzja tas-sewqan mobbli jenħtieġ li jkompli jkollhom aċċess għal liċenzja tas-sewqan fiżika. Jenħtieġ li l-Istati Membri jiżguraw li l-liċenzja tas-sewqan fiżika tinħareġ jew tinħareġ mill-ġdid mingħajr dewmien żejjed u mhux aktar tard minn ġimagħtejn mid-data li fiha tkun intalbet.*** **[Em. 9]**

(11) Il-liċenzja tas-sewqan mobbli jenħtieġ li ma jkunx fiha biss l-informazzjoni rrapportata fuq il-liċenzja tas-sewqan fiżika, iżda anke informazzjoni li tippermetti li ~~tiġi vverifikata~~ l-awtentiċità tad-data u indikatur ta' użu uniku ***tiġi vverifikata***. Madankollu, jenħtieġ li jiġi żgurat li anke f'każijiet bħal dawn, l-ammont ta' data personali disponibbli jkun ristrett għal dak li jiġi rrapportat fuq il-liċenzja tas-sewqan fiżika u dak li huwa strettament meħtieġ għall-verifika tal-awtentiċità ta' din id-data***, b'mod partikolari l-firma elettronika tal-awtorità emittenti***. Dik id-data addizzjonali jenħtieġ li tkun differenti fil-każ li persuna jkollha diversi liċenzji tas-sewqan mobbli, li jista' jkun possibbli dment li jinħarġu mill-istess Stat Membru. **[Em. 10**]

(12) L-Istrateġija għal Mobilità Sostenibbli u Intelliġenti tistabbilixxi viżjoni li tippermetti lill-UE ttejjeb b'mod sinifikanti s-sostenibbiltà tal-mobilità u t-trasport. L-emissjonijiet mis-settur tat-trasport bit-triq jinkludu l-emissjonijiet ta' gassijiet serra, is-sustanzi niġġiesa tal-arja, l-istorbju u l-mikroplastiċi mill-użu tat-tajers u tat-toroq. ***Preżenza akbar ta' vetturi li jaħdmu bi fjuwil alternattiv hija kruċjali għat-tranżizzjoni ekoloġika. Il-possibbiltà li mudelli ġodda ta' piż akbar ikunu disponibbli fil-liċenzji tas-sewqan tal-kategoriji B, C jew D, jenħtieġ li jitqiesu minn din id-Direttiva.*** L-istil ta' sewqan jaffettwa dawn l-emissjonijiet, b'impatti negattivi possibbli fuq l-ambjent u s-saħħa tal-bniedem. Għalhekk, it-taħriġ ***u l-ittestjar*** fis-sewqan jenħtieġ li jgħammar lis-sewwieqa biex inaqqsu l-impatt tagħhom fuq l-emissjonijiet***, inkluż permezz tas-sewqan ekoloġiku,*** kif ukoll biex iħejjihom biex isuqu vetturi b'emissjonijiet żero ***jew baxxi***. **[Em. 11**]

(13) Sabiex iċ-ċittadini u r-residenti jkunu jistgħu jgawdu direttament mill-benefiċċji tas-suq intern mingħajr ma jġarrbu piż amministrattiv addizzjonali bla bżonn, ir-Regolament (UE) 2018/1724 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[6] jipprevedi għall-aċċess għal proċeduri online rilevanti għall-funzjonament tas-suq intern, inkluż għall-utenti transfruntieri. L-informazzjoni koperta minn din id-Direttiva diġà hija koperta fl-Anness I tar-Regolament (UE) 2018/1724. L-Anness II ta' dak ir-Regolament jenħtieġ li jiġi emendat sabiex jiġi żgurat li kwalunkwe persuna li tagħmel talba tibbenefika minn proċeduri kompletament online.

(13a) Id-differenzi nazzjonali jew reġjonali rigward il-kategorizzazzjoni tal-ambulanzi u l-kategoriji ta' liċenzji meħtieġa għas-sewqan ta' tali vetturi joħolqu r-riskju li jfixklu ċ-ċirkolazzjoni jew iċ-ċirkolazzjoni transfruntiera fl-istess Stat Membru. Għalhekk, jenħtieġ li l-ambulanzi jkunu soġġetti għal trattament speċjali skont din id-Direttiva. Għalhekk jenħtieġ li jkun permess is-sewqan ta' ambulanzi b'liċenzja tas-sewqan tal-kategorija B fl-Unjoni kollha, dment li l-massa awtorizzata tal-ambulanza ma taqbiżx l-4 250 kg, sentejn wara li tkun inħarġet liċenzja tas-sewqan għall-kategorija B għall-ewwel darba. **[Em. 12]**

---

6 Ir-Regolament (UE) 2018/1724 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-2 ta' Ottubru 2018 li jistabbilixxi gateway diġitali unika li tipprovdi aċċess għal informazzjoni, għal proċeduri u għas-servizzi ta' assistenza u ta' soluzzjoni tal-problemi u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 1024/2012 (ĠU L 295, 21.11.2018, p. 1)

(14) Il-liċenzji tas-sewqan jenħtieġ li jiġu kkategorizzati skont it-tipi ta' vetturi li jipprovdu d-dritt ta' sewqan għalihom. Dan jenħtieġ li jsir b'mod ċar u koerenti u b'rispett sħiħ tal-karatteristiċi tekniċi tal-vetturi kkonċernati u l-ħiliet meħtieġa biex dawn jiġu misjuqa.

(14a) Il-mezzi individwali tat-trasport jaqdu rwol ewlieni biex jissodisfaw il-ħtiġijiet għall-mobilità ta' miljuni ta' ċittadini Ewropej, partikolarment f'żoni rurali u għall-persuni b'mobilità mnaqqsa. Madankollu, f'xi każijiet l-affordabbiltà ta' liċenzja tas-sewqan hija ostaklu. L-Istati Membri jenħtieġ li jikkunsidraw infrastruttura xierqa li qed tiżviluppa f'żoni urbani, periurbani u rurali meħtieġa biex jitnaqqsu l-inċidenti fit-toroq u l-konġestjoni tat-traffiku kif ukoll politiki mmirati u skemi ta' appoġġ għal dawk f'riskju ta' faqar tat-trasport. **[Em. 13]**

(15) F'konformità mal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabilità tat-13 ta' Diċembru 2006, li għaliha l-UE ilha Parti mill-21 ta' Jannar 2011, jenħtieġ li jiġu adottati dispożizzjonijiet speċifiċi biex ikun aktar faċli għall-persuni b'diżabilità li jsuqu l-vetturi. ***Barra minn hekk, il-persuni b'mobilità mnaqqsa, irrispettivament mill-kapaċità tagħhom li jsuqu vettura, jeħtieġ li jgawdu d-drittijiet ta' mobilità tagħhom sabiex jiġi evitat il-faqar tat-trasport. Id-dħul fis-seħħ ta' dawk id-drittijiet ta' mobilità jista' jinvolvi l-użu ta' vetturi individwali jew kollettivi adattati, inklużi karatteristiċi jew tagħmir speċjali, u infrastruttura xierqa, inkluż fiż-żoni rurali.*** Bħala tali, bil-qbil minn qabel tal-Kummissjoni, l-Istati Membri jenħtieġ li jitħallew jeskludu mill-applikazzjoni tal-Artikolu 6 ċerti tipi speċifiċi ta' vetturi bil-magna. **[Em. 14]**

(16) L-etajiet minimi tal-applikanti għall-kategoriji differenti ta' liċenzji tas-sewqan jenħtieġ li jiġu stabbiliti fil-livell tal-Unjoni. Madankollu, jenħtieġ li jkun possibbli għal Stati Membri li jistabbilixxu età minima akbar għas-sewqan ta' ċerti kategoriji ta' vetturi sabiex is-sikurezza fit-toroq tiġi promossa ulterjorment. F'ċirkostanzi eċċezzjonali, jenħtieġ li l-Istati Membri ~~jkunu jistgħu~~***jitħallew*** jistabbilixxu limiti aktar baxxi tal-età sabiex jitqiesu ċirkostanzi nazzjonali. B'mod partikolari, biex jiġi permess is-sewqan ta' vetturi relatati mas-servizz tat-tifi tan-nar***, il-protezzjoni ċivili*** u mal-manutenzjoni tal-ordni pubbliku jew proġetti pilota relatati ma' teknoloġiji ġodda tal-vetturi. **[Em. 15]**

(16a) ***Il-mobilità attiva, li tkopri l-mixi, l-użu tar-roti, ir-roti elettriċi jew mezzi ħfief oħra ta' trasport, bħall-iscooters elettriċi, qed issir dejjem aktar popolari minħabba t-tranżizzjoni ekoloġika. L-utenti tagħhom jinsabu dejjem aktar ta' spiss fit-toroq Ewropej u qed ikunu hemm ma' mezzi oħra ta' trasport individwali. L-iżgħar utenti, li qed jużaw dejjem aktar b'mod partikolari l-iscooters elettriċi spiss jużawhom mingħajr għarfien xieraq tan-normi applikabbli peress li jkunu għadhom ma kisbu liċenzja tas-sewqan għall-ebda kategorija. Dan qed jirriżulta f'għadd dejjem akbar ta' inċidenti li fihom huma involuti l-iscooters elettroniċi, u kemm il-persuni bil-mixi kif ukoll l-utenti tal-iscooters elettroniċi qed ikunu l-vittmi ewlenin. Minħabba l-isfidi ġenerali tas-sikurezza fit-toroq, jenħtieġ li l-Istati Membri jintroduċu fil-kurrikuli tal-iskejjel tagħhom regoli tat-traffiku adatti għall-età u taħriġ ta' sensibilizzazzjoni dwar ir-riskju, bil-ħsieb li tittejjeb is-sikurezza fit-toroq. Dak jgħin biex jiżgura għarfien komprensiv mifrux tal-miżuri ta' sikurezza, bħall-użu taċ-ċinturini tas-sikurezza u tal-elmu, u b'mod partikolari l-parteċipazzjoni tat-traffiku ta' utenti vulnerabbli tat-triq, bħall-persuni bil-mixi, iċ-ċiklisti jew l-iscooters elettriċi, u l-interazzjoni sikura ma' vetturi motorizzati. L-Istati Membri jistgħu jintroduċu aktar miżuri u skemi għall-utenti ta' vetturi ta' mobilità personali bil-ħsieb li jitnaqqsu l-inċidenti tat-traffiku, jittejbu r-regoli tas-sikurezza fit-toroq u l-għarfien tar-riskji.*** **[Em. 16]**

(16b) *Il-kombinazzjoni ta' età minima adegwata għal-liċenzji f'kull kategorija, li tiffaċilita kemm l-indipendenza tal-mobbiltà tas-sewwieqa żgħażagħ kif ukoll l-aċċess f'waqtu tagħhom għas-sewqan professjonali, u kundizzjonijiet aktar stretti għas-sewwieqa ġodda, fost l-oħrajn fir-rigward tal-limiti tal-alkoħol, tista' tkun ta' benefiċċju għas-sikurezza fit-toroq.* [Em. 17]

(16c) *Il-valutazzjoni tal-kapaċità ta' sewwieq li jsuq b'mod sikur jenħtieġ li ssir abbażi ta' kriterji speċifiċi, filwaqt li titqies b'mod partikolari l-kundizzjoni medika tas-sewwieq. Id-deċiżjonijiet dwar ir-restrizzjoni, is-sospensjoni, l-irtirar jew il-kanċellazzjoni tal-liċenzji tas-sewqan jenħtieġ li jittieħdu fuq bażi individwali u jenħtieġ li jkunu bbażati fuq ir-riżultati oġġettivi tal-eżamijiet u tat-testijiet. Kwalunkwe forma ta' diskriminazzjoni kontra sewwieqa liċenzjati biss abbażi tal-età jenħtieġ li tkun inaċċettabbli.* [Em. 18]

(16d) *Id-dritt għal liċenzja tas-sewqan huwa garanzija tal-libertà tal-moviment u l-parteċipazzjoni fil-ħajja ekonomika u soċjali, speċjalment f'żoni rurali u inqas urbanizzati b'network tat-trasport pubbliku limitat. B'mod partikolari għall-anzjani, il-persuni waħedhom, il-persuni b'mobilità mnaqqsa jew il-persuni b'diżabilità, it-trasport individwali huwa element importanti fl-appoġġ tal-funzjonament indipendenti u awtonomu tagħhom. Ir-restrizzjonijiet fuq id-dritt li wieħed ikollu liċenzja tas-sewqan jenħtieġ li jkunu bbażati fuq kriterji oġġettivi ddeterminati fuq bażi individwali u jenħtieġ li ma jinvolvux ir-riskju ta' diskriminazzjoni.* [Em. 19]

(17) Jenħtieġ li tiġi stabbilita sistema ta' stadji - jiġifieri l-istabbiliment tal-intitolament għal liċenzja tas-sewqan tal-kategorija B bħala prerekwiżit biex l-applikant isir eliġibbli biex iżomm ċerti kategoriji oħra~~–~~***,*** u l-ekwivalenzi bejn il-kategoriji***, inkluż perjodu minimu ta' esperjenza qabel tali eliġibbiltà, fejn ikun xieraq***. Sistema bħal din jenħtieġ li tkun ~~parzjalment~~ vinkolanti fuq l-Istati Membri kollha, iżda jenħtieġ li tagħti wkoll lill-Istati Membri l-possibbiltà li japplikawha bejn xulxin fit-territorji rispettivi tagħhom. Jenħtieġ li l-Istati Membri jkunu jistgħu jistabbilixxu wkoll ċerti ekwivalenzi limitati għat-territorju tagħhom stess biss. **[Em. 20]**

(18) Għal raġunijiet ta' sikurezza fit-toroq, huwa meħtieġ li jiġu stabbiliti r-rekwiżiti minimi għall-ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan. Jenħtieġ li l-istandards għat-testijiet tas-sewqan u għall-ħruġ tal-liċenzji jiġu armonizzati. Għal dak il-għan, jenħtieġ li jiġu speċifikati l-għarfien, il-ħiliet u l-imġiba marbuta mas-sewqan tal-vetturi bil-mutur, jenħtieġ li t-test tas-sewqan ikun ibbażat fuq dawn il-kunċetti u jenħtieġ li jiġu speċifikati l-istandards minimi tas-saħħa ~~fiżika u mentali~~ sabiex jinstaqu dawn il-vetturi. ***Tali rekwiżiti jenħtieġ li jqisu l-prattiki differenti li jintużaw fl-Istati Membri kollha.*** **[Em. 242 u 305]**

(18a) ***Bħalissa, meta joħorġu liċenzji tas-sewqan għall-grupp 1, jiġifieri għas-sewwieqa ta' vetturi tal-kategoriji A, A1, A2, AM, B, B1 u BE, il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri stabbilew xi forma ta' kontroll tas-saħħa għas-sewqan, lil hinn mit-test tal-vista. Tali kontroll jista' jvarja minn formola ta' awtovalutazzjoni għal eżami mediku, imwettaq minn prattikant mediku ġenerali jew tabib speċjalizzat jew ċentru tal-ittestjar. Meta jiġġeddu l-liċenzji tas-sewqan għall-grupp 1, ftit Stati Membri jeħtieġu eżami mediku. Hemm ukoll ftit Stati Membri li stabbilixxew mekkaniżmu nazzjonali għar-rapportar ta' bidliet sinifikanti dwar is-saħħa għas-sewqan. B'mod ġenerali, meta jinħarġu u jiġġeddu l-liċenzji tas-sewqan għall-grupp 2, jiġifieri għas-sewwieqa tal-vetturi tal-kategoriji C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 u D1E, ir-rekwiżiti huma aktar stretti u dettaljati, billi jrid jitwettaq eżami mediku.*** **[Em. 243 u 306]**

(19) Għandha tingħata prova ta' konformità mal-istandards minimi tas-saħħa fiżika u mentali għas-sewqan minn sewwieqa ta' vetturi li jintużaw għat-trasport ta' persuni jew ta' merkanzija meta tinħareġ il-liċenzja tas-sewqan u perjodikament wara dan. Dan il-kontroll regolari f'konformità mar-regoli nazzjonali ta' konformità ma' standards minimi jikkontribwixxi għall-moviment liberu ta' persuni, jevita d-distorsjonijiet tal-kompetizzjoni u jqis ir-responsabbiltajiet speċifiċi tas-sewwieqa ta' dawn il-vetturi. L-Istati Membri jenħtieġ li ~~jkunu jistgħu~~ jimponu li jsiru eżamijiet mediċi bħala garanzija ta' konformità mal-istandards minimi tas-saħħa fiżika u mentali għas-sewqan ta' vetturi ~~bil-mutur~~***bil-magna*** oħra. Għal raġunijiet ta' trasparenza, dawn l-eżamijiet jenħtieġ li jikkoinċidu mat-tiġdid tal-liċenzji tas-sewqan. **[Em. 21]**

(19a) Teknoloġiji mediċi ġodda riċenti kkontribwew biex is-sikurezza fit-toroq titjieb. Ġew introdotti fis-suq u implimentati fost il-pazjenti teknoloġiji li jimminimizzaw jew jeliminaw ir-riskju marbut mas-sewqan b'kundizzjonijiet mediċi speċifiċi. It-teknoloġiji ta' monitoraġġ, bħas-sistemi għall-monitoraġġ kontinwu tal-glukożju (CGM) għall-persuni bid-dijabete mellitus, jippermettu lill-persuni jikkontrollaw b'mod effettiv u kontinwu l-kundizzjonijiet mediċi tagħhom u b'hekk jeliminaw ir-riskju waqt is-sewqan minħabba l-marda tagħhom. Barra minn hekk, teknoloġiji bħas-sistemi CGM bħalissa qed jiġu żviluppati u mtejba b'pass mgħaġġel li jiżguraw kontroll imtejjeb b'mod kontinwu tal-kundizzjonijiet mediċi u b'hekk tiżdied is-sikurezza fit-toroq. **[Em. 22]**

(19b) ***Il-Parlament Ewropew, fir-riżoluzzjoni tiegħu tat-23 ta' Novembru 2022 dwar il-prevenzjoni, il-ġestjoni u l-kura aħjar tad-dijabete fl-UE fl-okkażjoni tal-Jum Dinji tad-Dijabete[7], stieden lill-Kummissjoni tirrieżamina l-qafas legali rilevanti tas-saħħa u s-sikurezza okkupazzjonali u l-leġiżlazzjoni dwar is-sikurezza fit-toroq biex tiġi evitata aktar diskriminazzjoni ta' persuni li qed jgħixu bid-dijabete.***
[Em. 23]

(20) Sabiex jiġu żgurati drittijiet uniformi madwar l-Unjoni, filwaqt li jitqiesu wkoll il-kunsiderazzjonijiet tas-sikurezza fit-toroq, il-liċenzji tas-sewqan tal-kategoriji AM, A1, A2, A, B1 u B jenħtieġ li jkollhom validità amministrattiva ta' 15-il sena, filwaqt li l-kategoriji C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 u D1E għandu jkollhom validità amministrattiva ta' 5 snin. L-Istati Membri jenħtieġ li jitħallew jiddefinixxu perjodu iqsar f'każijiet eċċezzjonali, kif iddefinit minn din id-Direttiva.

(20a) ***Korsijiet ta' aġġornament għal sewwieqa b'esperjenza jistgħu jtejbu s-sikurezza fit-toroq billi jqajmu kuxjenza u jirrikjedu li s-sewwieqa jiksbu esperjenza addizzjonali f'soluzzjonijiet teknoloġiċi ġodda bħal sistemi avvanzati ta' assistenza għas-sewwieqa, semiawtomatizzati u awtomatizzati. Għal dan l-għan, l-użu ta' simulaturi jista' jkun kruċjali biex jiġu aġġornati l-ħiliet tas-sewwieqa b'esperjenza. Barra minn hekk, is-simulaturi tas-sewqan jistgħu wkoll joħolqu mill-ġdid kundizzjonijiet avversi u xenarji ta' emerġenza u konsegwentement itejbu l-kapaċità tas-sewwieq li jirrispondi u jieħu deċiżjonijiet f'sitwazzjonijiet kritiċi.***
[Em. 24]

---

7 ***ĠU C 167, 11.5.2023, p. 36.***

(20b) ***It-taħriġ tul il-ħajja huwa essenzjali biex l-għarfien tas-sewwieqa esperjenzati jibqa' aġġornat, speċjalment fir-rigward tas-sewqan ekoloġiku, taż-żieda fil-massa tal-vetturi, tal-iżvilupp teknoloġiku kontinwu tas-sistemi ta' assistenza waqt is-sewqan u tagħmir awtomatizzat ieħor kif ukoll modi alternattivi ta' propulsjoni tal-vetturi. Għalhekk, l-Istati Membri jenħtieġ li jiġu mħeġġa biex jiżviluppaw moduli ta' taħriġ għal sewwieqa esperjenzati.*** **[Em. 25]**

(21) Sabiex l-Istati Membri jkunu jistgħu u, f'każijiet debitament ġustifikati, l-Unjoni kollha kemm hi, jirreaġixxu għall-kriżijiet li jagħmluha impossibbli għall-awtoritajiet nazzjonali biex iġeddu l-liċenzji tas-sewqan li l-validità tagħhom kieku tiskadi, jenħtieġ li jkun possibbli li tiġi estiża l-validità amministrattiva ta' dawn il-liċenzji tas-sewqan għad-durata ta' żmien strettament meħtieġ.

(22) Il-prinċipju ta' "individwu wieħed - liċenzja waħda" jenħtieġ li jipprevjeni lil kwalunkwe persuna li jkollha aktar minn liċenzja tas-sewqan fiżika waħda. Madankollu, il-prinċipju jenħtieġ li jiġi estiż ukoll biex jitqiesu l-ispeċifiċitajiet tekniċi tal-liċenzji tas-sewqan mobbli.

(23) Għall-finijiet tas-sikurezza fit-toroq, l-Istati Membri jenħtieġ li jkunu jistgħu japplikaw id-dispożizzjonijiet nazzjonali tagħhom fir-rigward tal-irtirar, is-sospensjoni, it-tiġdid u l-kanċellazzjoni ta' liċenzji tas-sewqan lid-detenturi kollha ta' liċenzja li jkunu kisbu r-residenza normali fit-territorju tagħhom.

(24) Is-sewwieqa li jkollhom liċenzja tas-sewqan maħruġa mill-Istat Membru fejn jirrisjedu, wara skambju ma' liċenzja tas-sewqan maħruġa minn pajjiż terz jenħtieġ li jkunu intitolati li jsuqu madwar l-Unjoni daqslikieku kisbu l-liċenzja oriġinali fl-Unjoni. Skambju bħal dan jista' jkollu effetti differenti fuq is-sikurezza fit-toroq u l-moviment liberu tal-persuni.

(25) Il-Kummissjoni jenħtieġ li tingħata s-setgħa li tadotta deċiżjoni li tidentifika pajjiżi terzi li jiżguraw livell komparabbli ta' sikurezza fit-toroq bħall-Unjoni u li tipprovdi l-opportunità lid-detenturi tal-liċenzji maħruġa minn dawn il-pajjiżi biex jiskambjaw il-liċenzji tas-sewqan tagħhom b'termini simili daqslikieku nħarġu minn Stat Membru. ***Jenħtieġ li l-Kummissjoni f'dan ir-rigward titħalla tivvaluta jekk pajjiż terz għandux taħriġ tas-sewwieqa professjonali, regoli ta' ċertifikazzjoni u proċeduri ta' eżami, li huma kompletament jew parzjalment komparabbli ma' dawk tal-livell tal-Unjoni, sabiex fl-aħħar mill-aħħar toħroġ ċertifikat komparabbli maċ-Ċertifikat ta' Kompetenza Professjonali (CPC). Dan jista' jippermetti lid-detenturi ta' dawk iċ-ċertifikati ta' pajjiżi terzi li jpartuhom ma' CPC Ewropew, dment li jwettqu taħriġ ta' kompetenza addizzjonali. Minbarra l-liċenzja tas-sewqan, dan iċ-ċertifikat jista' jkun it-tieni rekwiżit obbligatorju għas-sewwieqa professjonali biex ikunu jistgħu jwettqu operazzjonijiet tat-trasport għal impriża tat-trasport ibbażata fl-Unjoni.*** Dawn il-kundizzjonijiet jenħtieġ li jkunu dettaljati u ddefiniti sew għall-kategoriji rilevanti kollha tal-liċenzji tas-sewqan. **[Em. 26**]

(26) Fir-rigward tal-liċenzji tas-sewqan maħruġa minn pajjiżi terzi li ma humiex soġġetti għal deċiżjoni bħal din tal-Kummissjoni, jew li għalihom deċiżjoni bħal din ma tawtorizzax espliċitament u lanqas tipprojbixxi l-iskambju, l-Istati Membri jenħtieġ li jitħallew jiskambjaw dawn il-liċenzji f'konformità mar-regoli nazzjonali tagħhom, dment li jużaw il-kodiċi rilevanti tal-Unjoni fuq il-liċenzja skambjata. F'każ li d-detentur ta' liċenzja bħal din jibdel ir-residenza tiegħu fi Stat Membru ġdid, jenħtieġ li dan l-Istat Membru ma jkunx meħtieġ li japplika l-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku għal din il-liċenzja.

(27) It-"turiżmu tal-liċenzji tas-sewqan", jiġifieri l-prattika li tinbidel ir-residenza għall-fini li tinkiseb liċenzja tas-sewqan ġdida, sabiex jiġu evitati l-effetti ta' skwalifika tas-sewqan imposta fi Stat Membru ieħor, huwa fenomenu mifrux ħafna, li għandu effett negattiv fuq is-sikurezza fit-toroq. Jenħtieġ li s-sewwieqa ma jkunux eżentati mir-rekwiżiti imposti fuqhom biex jirkupraw id-dritt tagħhom li jsuqu jew biex jirkupraw il-liċenzja tas-sewqan tagħhom, billi jibdlu r-residenza tagħhom. Fl-istess ħin, jenħtieġ li jiġi ċċarat li kwalunkwe mġiba min-naħa taċ-ċittadini jenħtieġ li twassal biss għal projbizzjoni indefinita mis-sewqan fejn tkun iġġustifikata kif xieraq, u li deċiżjoni bħal din jenħtieġ li jkollha biss effett limitat għat-territorju tal-Istat Membru li jkun ħareġ din id-deċiżjoni.

(27a) *Il-makkinarju Mobbli Mhux tat-Triq (NRMM) ikopri varjetà wiesgħa ta' makkinarju tipikament użat barra mit-triq f'ħafna modi. Dan jinkludi, pereżempju, makkinarju tal-kostruzzjoni u tal-forestrija (gafef, magni tat-tagħbija, buldowżers, eċċ.), makkinarju agrikolu u tal-biedja (magni tal-ħsad, kultivaturi, eċċ.). Id-Direttiva eżistenti ma tapplikax għal makkinarju bħal dan. Madankollu, hija soġġetta għal taħlita ta' dispożizzjonijiet nazzjonali fir-rigward tal-liċenzja tas-sewqan meħtieġa u rekwiżiti partikolari ta' taħriġ peress li tista' tiċċirkola fit-toroq pubbliċi. L-Istati Membri jenħtieġ li jikkollaboraw bl-għan li jiffaċilitaw l-użu tal-Makkinarju Mobbli Mhux tat-Triq madwar l-Unjoni, b'mod partikolari fil-kuntest transfruntier, ix-xogħol staġjonali jew ix-xogħol ipprovdut minn ħaddiema stazzjonati. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi pjattaforma għall-kooperazzjoni billi tistieden lill-awtoritajiet nazzjonali u lill-partijiet ikkonċernati rilevanti bl-għan li taggrega, tipproċessa u xxerred l-għarfien u l-informazzjoni dwar l-aħjar prattiki għas-sewwieqa ta' vetturi ta' użu speċjali bħall-Makkinarju Mobbli Mhux tat-Triq fl-Istati Membri kollha. Id-deliberazzjonijiet tal-pjattaforma għall-kooperazzjoni għandhom iservu bħala bażi għar-rapport tal-Kummissjoni dwar l-effetti tal-użu tad-dispożizzjonijiet nazzjonali dwar il-Makkinarju Mobbli Mhux tat-Triq u l-implikazzjoni tiegħu fuq is-suq intern u s-sikurezza fit-toroq. Dan ir-rapport jista' jkun akkumpanjat, skont il-każ, minn proposta leġiżlattiva lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill bil-ħsieb li jiġi ffaċilitat l-użu tal-Makkinarju Mobbli Mhux tat-Triq madwar l-Unjoni.* **[Em. 310]**

(28) Jenħtieġ li tiġi introdotta skema tas-sewqan akkumpanjat madwar l-Unjoni ~~għal ċerti kategoriji~~***għall-kategoriji B, C u C1*** ta’ liċenzji tas-sewqan, sabiex tittejjeb is-sikurezza fit-toroq. Ir-regoli ta’ sistema bħal din jenħtieġ li jipprovdu l-possibbiltà li l-applikanti jiksbu liċenzji tas-sewqan fil-kategoriji rilevanti qabel ma jintlaħaq il-limitu minimu ta’ età meħtieġ. Madankollu, l-użu ta’ dawk il-liċenzji tas-sewqan jenħtieġ li jkun soġġett għall-fatt li dawn is-sewwieqa jkunu akkumpanjati minn sewwieq bl-esperjenza. F’sitwazzjonijiet bħal dawn, l-Istati Membri jenħtieġ li jitħallew, għal raġunijiet ta’ sikurezza fit-toroq, jiddefinixxu kundizzjonijiet u regoli aktar stretti fit-territorju tagħhom dwar il-liċenzji tas-sewqan li jkunu ħarġu.
[Em. 27]

(29) L-iskema tas-sewqan akkumpanjat jenħtieġ li, mingħajr preġudizzju għall-għan ġenerali tagħha li ttejjeb is-sikurezza fit-toroq, tagħmel il-professjoni tas-sewwieqa tat-trakkijiet aktar aċċessibbli u attraenti għall-ġenerazzjonijiet iżgħar, sabiex twessa’ l-possibbiltajiet tax-xogħol tagħhom, u tgħin biex jiġi indirizzat in-nuqqas ta’ sewwieqa fl-Unjoni. Għalhekk, jenħtieġ li tkopri l-liċenzji tas-sewqan ~~tal-kategorija C~~***tal-kategoriji C u C1*** u l-liċenzji tal-kategorija B li huma prerekwiżit tagħhom.
[Em. 28]

(29a) ***Is-sħubija bejn l-iskejjel vokazzjonali u l-kumpaniji tat-trasport u tal-loġistika jenħtieġ li tiġi inċentivata, inkluż permezz ta' appoġġ baġitarju speċifiku tal-Unjoni kif ukoll l-użu ta' dħul immarkat taħt id-Direttiva 2015/413 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[8], sabiex jiġi indirizzat in-nuqqas ta' sewwieqa professjonali fl-Unjoni. Tali sħubijiet jenħtieġ li joffru lis-sewwieqa professjonali futuri opportunità li jsiru aktar familjari mal-benefiċċji u l-isfidi tal-professjoni, li jtejbu l-ħiliet operazzjonali u organizzattivi tagħhom u li jiksbu l-esperjenza, filwaqt li jużaw teknoloġiji u tekniki avvanzati. Il-forma ta' dak l-appoġġ tista' tinkludi, fost l-oħrajn, kofinanzjament tal-UE biex jinkisbu ċerti kwalifiki bħal CPC jew taħriġ iddedikat għal sewwieqa futuri.*** **[Em. 29]**

8 ***OV L 68, 13.3.2015, p. 9. ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/413/oj.***

(30) Jenħtieġ li jiġi żgurat li s-sewwieqa li jkunu għadhom kif kisbu l-liċenzja tas-sewqan tagħhom f'kategorija partikolari ma jipperikolawx is-sikurezza fit-toroq minħabba n-nuqqas ta' esperjenza tagħhom. Għal dawk is-sewwieqa ġodda jenħtieġ li jiġi stabbilit perjodu ta' prova ta' ***mill-inqas*** sentejn~~, li matulu.~~ ***F'każ li sewwieq ġdid diġà jkollu liċenzja tas-sewqan valida għal kategorija oħra, il-perjodu ta' prova jenħtieġ li jinkludi biss dak li jibqa' mill-perjodu ta' prova tal-liċenzja tas-sewqan eżistenti, iżda jenħtieġ li dan ma jkunx inqas minn sitt xhur. Matul dak il-perjodu, is-sewwieqa*** jenħtieġ li jkunu soġġetti għal regoli u penali aktar stretti madwar l-Unjoni kollha meta jiksruhom, ***pereżempju,*** minħabba l-influwenza tal-alkoħol ***jew tad-drogi, l-eċċess ta' veloċità, l-użu ta' vetturi mhux awtorizzati, in-nuqqas ta' użu tat-tagħmir tas-sikurezza, jew is-sewqan mingħajr liċenzja tas-sewqan valida. L-awtoritajiet tal-infurzar jista' jkollhom bżonn jistabbilixxu limitu ta' tolleranza żero għall-kejl effettiv tagħhom, li jenħtieġ li ma jkunx ogħla minn 0.2 g/mL, sabiex jitqies l-esponiment aċċidentali għall-alkoħol***. Il-penali għal kondotta bħal din jenħtieġ li jkunu effettivi, proporzjonati, dissważivi u mhux diskriminatorji, u s-severità tagħhom jenħtieġ li, sa fejn ikun possibbli, tqis l-għanijiet tal-Unjoni fuq terminu medju u dak twil li jitnaqqsu bin-nofs u kważi jiġu eliminati l-imwiet u l-korrimenti serji. Fir-rigward ta' kwalunkwe restrizzjoni oħra fuq sewwieqa ġodda, l-Istati Membri jenħtieġ li jkunu jistgħu jimplimentaw b'mod liberu regoli addizzjonali fit-territorju tagħhom. **[Em. 30]**

(31) Jenħtieġ li jiġu stabbiliti standards minimi dwar l-aċċess għall-professjoni ta' eżaminatur u dwar ir-rekwiżiti tat-taħriġ tal-eżaminaturi, sabiex jitjiebu l-kompetenza u l-ħiliet tal-eżaminaturi, ~~u~~***inkluż it-taħriġ għall-perċezzjoni tal-periklu, biex*** b'hekk tiġi żgurata evalwazzjoni aktar oġġettiva tal-applikanti għal liċenzji tas-sewqan u tinkiseb armonizzazzjoni akbar tat-testijiet tas-sewqan. Barra minn hekk, jenħtieġ li l-Kummissjoni tingħata s-setgħa li tadotta atti delegati biex temenda u tadatta dawk l-istandards minimi għal kwalunkwe żvilupp tekniku, operazzjonali jew xjentifiku f'dan il-qasam***, inklużi sistemi avvanzati ġodda ta' assistenza għas-sewwieqa,*** fejn isir meħtieġ. **[Em. 31]**

(32) Jenħtieġ li jiġi ddefinit il-kunċett ta' residenza normali, b'mod li jippermetti li jiġu riżolti kwistjonijiet li jinqalgħu fejn ma jkunx possibbli li tiġi stabbilita residenza normali abbażi ta' rabtiet okkupazzjonali jew familjari. Huwa meħtieġ ukoll li tiġi prevista l-possibbiltà li l-applikanti jieħdu t-testijiet teoretiċi jew prattiċi fl-Istat Membru taċ-ċittadinanza tagħhom fil-każijiet fejn l-Istat Membru ta' residenza normali tagħhom ma jipprovdix l-opportunità li jagħmlu dawk it-testijiet bil-lingwa uffiċjali tal-Istat Membru taċ-ċittadinanza tagħhom. ~~Jenħtieġ li~~***Jistgħu*** jiġu stabbiliti regoli speċifiċi għad-diplomatiċi u għall-familji tagħhom, fejn il-missjoni tagħhom tkun tirrikjedi li jgħixu barra mill-pajjiż għal perjodu ta' żmien estiż***, dment li dan ma jinvolvix riskji addizzjonali għas-sikurezza fit-toroq***. **[Em. 32]**

(33) L-Istati Membri jenħtieġ li jassistu lil xulxin fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva. Fejn ikun possibbli, jenħtieġ li jużaw in-network tal-UE tal-liċenzji tas-sewqan sabiex jipprovdu din l-assistenza. In-network tal-UE tal-liċenzji tas-sewqan, li komunement jissejjaħ "RESPER", huwa ċentru għall-iskambju ta' informazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali responsabbli għall-ħruġ tal-liċenzji tas-sewqan u għall-iffaċilitar tal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva.

(34) In-network tal-UE tal-liċenzji tas-sewqan għandu l-għan li jiggarantixxi r-rikonoxximent tad-dokumenti u tad-drittijiet miksuba li joriġinaw mill-Istati Membri, jiġġieled il-frodi tad-dokumenti, jevita l-ħruġ ta' liċenzji multipli u jiffaċilita l-infurzar tal-iskwalifiki tas-sewqan. B'mod partikolari, l-Istati Membri jenħtieġ li jingħataw il-possibbiltà li jivverifikaw b'mod sistematiku li r-raġunijiet, li jkunu wasslu għal kwalunkwe restrizzjoni, sospensjoni, irtirar jew kanċellazzjoni imposti qabel ta' liċenzja tas-sewqan jew id-dritt għas-sewqan, ma jkunux għadhom preżenti. L-użu tar-RESPER għall-implimentazzjoni ta' atti oħra tal-Unjoni jenħtieġ li jkun permess biss dment li dawk l-użi jkunu previsti b'mod espliċitu minn din id-Direttiva.

(35) Sabiex tippermetti t-tħejjija ta' rapporti sinifikattivi dwar l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, il-Kummissjoni jenħtieġ li tirċievi informazzjoni fuq bażi annwali dwar l-għadd ta' liċenzji tas-sewqan maħruġa, imġedda, sostitwiti, irtirati u skambjati, għal kull kategorija, inkluża d-data dwar il-ħruġ u l-użu ta' liċenzji tas-sewqan mobbli.

(35a) Matul it-tħejjijiet għar-rieżami ta' din id-direttiva, il-Kummissjoni jenħtieġ li tqis kemm jista' jkun possibbli li l-Istati Membri jiffaċċjaw sfidi ġeografiċi u soċjetali differenti meta jippruvaw itejbu s-sikurezza fit-toroq. Tabilħaqq, filwaqt li xi Stati Membri qed jimmiraw b'suċċess li jinfurzaw ir-regoli tat-traffiku fit-toroq permezz tal-hekk imsejħa sistemi ta' punti mnaqqsa, oħrajn qed jagħżlu metodi differenti, bħall-impożizzjoni immedjata ta' sanzjonijiet aktar stretti jew sforzi akbar fir-rigward ta' kampanji mmirati ta' infurzar u prevenzjoni. Barra minn hekk, jenħtieġ li jitqies ukoll il-fatt li s-sistemi ta' punti mnaqqsa infushom jistgħu jkunu differenti b'mod sinifikanti bejn l-Istati Membri li jagħżlu li japplikawhom. Fil-fatt, ir-riżorsi u l-attenzjoni jenħtieġ li jiġu diretti lejn miżuri oħra, li jistgħu jżidu s-sikurezza fit-toroq, filwaqt li l-Istati Membri jitħallew ukoll jindirizzaw l-isfidi differenti tagħhom b'modi li jemmnu li huma l-aktar effiċjenti. **[Em. 247 u 311]**

(35b) Jenħtieġ li l-Istati Membri jikkondividu b'mod ugwali d-data dwar l-aħjar prattiki tagħhom fir-rigward tal-miżuri tas-sikurezza fit-toroq u t-taħriġ ta' għarfien tar-riskju, speċjalment fir-rigward tas-sewwieqa ġodda u fit-taħriġ tul il-ħajja, l-użu ta' sistema ta' appoġġ għal kull grupp ta' età permezz ta' interventi ta' feedback bi prova tal-parteċipazzjoni u r-rakkomandazzjonijiet ipprovduti minn għalliem tas-sewqan, psikologu tat-traffiku jew eżaminatur tas-sewqan kif ukoll miżuri biex tiżdied is-sikurezza fit-toroq fost l-utenti vulnerabbli tat-triq. **[Em. 34]**

(36) Sabiex jintlaħqu l-objettivi ta' din id-Direttiva, b'mod partikolari biex jiġu aġġustati l-Annessi tagħha għal kwalunkwe żvilupp tekniku, operazzjonali jew xjentifiku, is-setgħa li jiġu adottati atti f'konformità mal-Artikolu 290 tat-TFUE jenħtieġ li tiġi ddelegata lill-Kummissjoni fir-rigward tal-emendar tal-Partijiet A, B u D tal-Anness I li jirregolaw l-ispeċifikazzjonijiet tal-liċenzji fiżiċi tas-sewqan; tal-emendar tal-Parti C tal-Anness I li tistabbilixxi l-ispeċifikazzjonijiet għal-liċenzji tas-sewqan mobbli; tal-emendar tal-Parti E tal-Anness I li tirregola r-regoli dwar il-kodiċijiet nazzjonali u tal-Unjoni applikabbli; tal-emendar tal-Annessi II, III, V u VI li jispeċifikaw ċerti rekwiżiti minimi dwar il-ħruġ, il-validità u t-tiġdid tal-liċenzji tas-sewqan; u tal-emendar tal-Anness IV li jistabbilixxi l-istandards minimi għall-eżaminaturi. Din is-setgħa jenħtieġ li tingħata għal perjodu ta' 5 snin, minħabba l-fatt li l-iżviluppi tekniċi, operazzjonali u xjentifiċi fil-kwistjonijiet regolati minn dawn l-Annessi jseħħu fuq bażi frekwenti. Huwa ta' importanza partikolari li l-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa matul il-ħidma preparatorja tagħha, inkluż fil-livell ta' esperti, u li dawk il-konsultazzjonijiet isiru f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet[9]. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata parteċipazzjoni ugwali fit-tħejjija ta' atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess ħin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jittrattaw it-tħejjija ta' atti delegati.

---

9 ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1.

(37) F'kuntest ta' diġitalizzazzjoni u awtomatizzazzjoni gradwali, ta' rekwiżiti dejjem aktar stretti tat-tnaqqis tal-emissjonijiet tat-trasport bit-triq, kif ukoll ta' progress teknoloġiku kostanti tal-vetturi ~~bil-mutur~~***bil-magna***, huwa meħtieġ li s-sewwieqa kollha jinżammu aġġornati f'termini tal-għarfien dwar ***it-teknoloġiji ġodda,*** is-sikurezza u s-sostenibbiltà fit-toroq. ~~Il-promozzjoni tat-taħriġ~~***L-Istati Membri jenħtieġ li jagħmlu ħilithom biex jippromwovu t-taħriġ*** tul il-ħajja ~~tista' tkun~~***tas-sewwieqa u jinċentivaw l-attendenza f'korsijiet ta' sewqan sikur, inkluż permezz ta' interventi ta' feedback bi prova tal-parteċipazzjoni u rakkomandazzjonijiet ipprovduti minn għalliem tas-sewqan, psikologu tat-traffiku jew eżaminatur tas-sewqan, li jistgħu jikkontribwixxu għal mobbiltà aktar inklużiva. Dak jista' jkun*** kruċjali biex il-ħiliet tas-sewwieqa b'esperjenza jinżammu aġġornati f'termini ta' sikurezza fit-toroq, teknoloġiji ġodda, sewqan ekoloġiku, li jtejbu l-effiċjenza fl-użu tal-fjuwil u jnaqqsu l-emissjonijiet, u l-ġestjoni tal-veloċità. **[Em. 35]**

(38) Sabiex jiġu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, jenħtieġ li l-Kummissjoni tingħata setgħat ta' implimentazzjoni biex tispeċifika l-karatteristiċi tal-interoperabbiltà u l-miżuri ta' sigurtà applikabbli għall-kodiċijiet QR introdotti fuq il-liċenzji fiżiċi tas-sewqan; id-dispożizzjonijiet relatati mal-interoperabbiltà, is-sigurtà u l-ittestjar tal-liċenzji tas-sewqan mobbli; l-estensjoni tal-perjodu ta' validità amministrattiva tal-liċenzji tas-sewqan madwar l-Unjoni f'każ ta' kriżi; il-kontenut tal-awtovalutazzjoni dwar is-saħħa fiżika u mentali li għandha titwettaq għas-sewwieqa tal-grupp 1; il-kundizzjonijiet tal-iskambju ta' liċenzji tas-sewqan minn pajjiżi terzi għal-liċenzji tas-sewqan maħruġa mill-Istati Membri mingħajr ma jiġi rreġistrat il-fatt ta' skambju fuq il-liċenzja tas-sewqan; kif ukoll l-interoperabbiltà bejn is-sistemi nazzjonali konnessi man-network tal-liċenzja tas-sewqan tal-UE u l-protezzjoni tad-data personali skambjata f'dak il-kuntest. Dawk is-setgħat jenħtieġ li jiġu eżerċitati f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[10].

(39) Għal raġunijiet ta' konsistenza, jenħtieġ li d-Direttiva (UE) 2022/2561 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[11], li tindirizza ċerti kwistjonijiet koperti minn din id-Direttiva, u r-Regolament (UE) 2018/1724, jiġu emendati.

---

10 Ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jistabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (ĠU L 55, 28.2.2011, p. 13).

11 Id-Direttiva (UE) 2022/2561 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2022 dwar il-kwalifika inizjali u taħriġ perjodiku ta' sewwieqa ta' ċerti vetturi tat-triq għat-trasport ta' merkanzija jew passiggieri (ĠU L 330, 23.12.2022, p. 46).

(40) Id-Direttiva 126/2006/KE u r-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 383/2012[12] jenħtieġ li jitħassru.

(41) Peress li l-objettivi ta' din id-Direttiva ma jistgħux jintlaħqu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri billi r-regoli li jirregolaw il-ħruġ, it-tiġdid, is-sostituzzjoni u l-iskambju ta' liċenzji tas-sewqan iwasslu għal rekwiżiti tant diversi, li l-livell ta' sikurezza fit-toroq u ta' moviment liberu taċ-ċittadini li jipprevedu r-regoli armonizzati, ma jkunx jista' jintlaħaq, dawn l-objettivi jintlaħqu aħjar fil-livell tal-Unjoni billi jiġu stabbiliti r-rekwiżiti minimi. Għalhekk l-Unjoni tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stipulat fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jintlaħqu dawk l-objettivi.

(42) Il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data ġie kkonsultat f'konformità mal-Artikolu 42(1) tar-Regolament (UE) 2018/1725 u ta l-opinjoni tiegħu fil-[JJ/XX/SSSS].

---

12 Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 383/2012 tal-4 ta' Mejju 2012 li jistabbilixxi rekwiżiti tekniċi fir-rigward ta' liċenzji tas-sewqan li jinkludu mezzi għall-ħażna (mikroċipp) (ĠU L 120, 5.5.2012, p. 1).

(43) F'konformità mad-Dikjarazzjoni Politika Konġunta tat-28 ta' Settembru 2011 tal-Istati Membri u l-Kummissjoni dwar id-dokumenti ta' spjegazzjoni[13], l-Istati Membri impenjaw ruħhom li, f'każijiet ġustifikati, in-notifika tal-miżuri ta' traspożizzjoni tagħhom tkun akkumpanjata minn dokument wieħed jew iktar, fejn tiġi spjegata l-korrelazzjoni bejn il-komponenti ta' direttiva u l-partijiet ekwivalenti tal-istrumenti nazzjonali ta' traspożizzjoni. Fir-rigward ta' din id-Direttiva, il-leġiżlatur iqis li t-trażmissjoni ta' dawk id-dokumenti hija ġustifikata.

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

Artikolu 1

Suġġett u kamp ta' applikazzjoni

1. Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli komuni dwar:

(a) il-mudelli, l-istandards u l-kategoriji tal-liċenzji tas-sewqan;

(b) il-ħruġ, il-validità, it-tiġdid, u r-rikonoxximent reċiproku tal-liċenzji tas-sewqan;

13 ĠU C 369, 17.12.2011, p. 14.

(c) ċerti aspetti tal-iskambju, tas-sostituzzjoni, tal-irtirar, tar-restrizzjoni, tas-sospensjoni u tal-kanċellazzjoni tal-liċenzji tas-sewqan;

(d) ċerti aspetti applikabbli***, fost l-oħrajn,*** għas-sewwieqa ġodda. **[Em. 36]**

2. ***Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 12a u 20 kemm ta’ din id-Direttiva kif ukoll tad-dritt tal-Istati Membri biex iżidu kategoriji nazzjonali mal-liċenzji tas-sewqan li joħorġu f’konformità mal-Anness I,*** din id-Direttiva ma tapplikax għal ~~vetturi bil-mutur li jimxu fuq ir-roti jew il-binarji, li jkollhom mill-inqas żewġ fusien, li l-funzjoni prinċipali tinsab fil-potenza~~***makkinarju mobbli awtopropulsiv li jaqa’ fil-kamp*** ta’ ~~trazzjoni tagħhom, li jkunu ddisinjati speċifikament sabiex jiġbdu, jimbuttaw, iġorru jew joperaw ċerti għodod, magni jew trejlers użati f’konnessjoni ma’ operazzjonijiet agrikoli jew tal-forestrija, u li l-użu tagħhom għat-trasport~~***applikazzjoni tad-Direttiva 2006/42/KE, li huwa ddisinjat jew mibni bl-għan li jwettaq xogħol, bħal makkinarju mobbli mhux tat-triq kif definit mir-[Regolament dwar l-approvazzjoni u s-sorveljanza tas-suq*** ta’ ~~persuni jew merkanzija bit-triq jew għall-ġbid, fit-triq, ta’ vetturi użati għat-trasport ta’ persuni jew merkanzija jkun biss funzjoni sekondarja~~***makkinarju mobbli mhux tat-triq li jiċċirkola fit-toroq pubbliċi u li jemenda r-Regolament (UE) 2019/1020 (2023/0090(COD))]***. **[Em. 312]**

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-iskopijiet ta' din id-Direttiva, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

(1) "liċenzja tas-sewqan" tfisser dokument~~ elettroniku jew fiżiku~~ li jiċċertifika d-dritt tas-sewqan ta' vetturi bil-magna u jiddikjara l-kundizzjonijiet li taħthom id-detentur huwa awtorizzat li jsuq~~;~~***, kemm jekk f'format fiżiku jew diġitali, jew it-tnejn.*** **[Em. 38]**

(2) "liċenzja tas-sewqan fiżika" tfisser liċenzja tas-sewqan fil-format fiżiku tagħha, maħruġa f'konformità mal-Artikolu 4;

(3) "liċenzja tas-sewqan mobbli" tfisser liċenzja tas-sewqan fil-format diġitali tagħha, maħruġa f'konformità mal-Artikolu 5;

(4) "vettura bil-magna" tfisser kull vettura awtopropulsiva li timxi fit-triq bil-potenza tagħha stess, għajr vettura li timxi fuq il-binarji;

(5) "vettura b'żewġ roti" tfisser vettura msemmija fl-Artikolu 4(2), il-punt (a), tar-Regolament (UE) Nru 168/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[14];

[14] Ir-Regolament (UE) Nru 168/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Jannar 2013 dwar l-approvazzjoni u s-sorveljanza tas-suq ta' vetturi b'żewġ jew tliet roti u kwadriċikli (ĠU L 60, 2.3.2013, p. 52).

(6) “vettura bi tliet roti” tfisser vettura msemmija fl-Artikolu 4(2), il-punt (b), tar-Regolament (UE) Nru 168/2013;

(7) “kwadriċiklu ħafif” tfisser vettura kif imsemmi fl-Artikolu 4(2), il-punt (f), tar-Regolament (UE) Nru 168/2013;

(8) “mutur” tfisser vettura b’żewġ roti b’sidecar jew mingħajrha, kif imsemmi fl-Artikolu 4(2), il-punt (c) u (d) tar-Regolament (UE) Nru 168/2013;

(9) “triċiklu motorizzat” tfisser vettura bi tliet roti rranġati b’mod simetriku, kif imsemmi fl-Artikolu 4(2), il-punt (e), tar-Regolament (UE) Nru 168/2013;

(10) “vettura bil-mutur” tfisser kwalunkwe vettura bil-magna normalment użata għat-trasport ta’ persuni jew merkanzija bit-triq jew għall-ġbid, fit-triq, ta’ vetturi użati għat-trasport ta’ persuni jew merkanzija. Dan it-terminu għandu jinkludi trolleybuses, jiġifieri vetturi konnessi ma’ konduttur elettriku u mhux ibbażati fuq binarji.

(11) “kwadriċiklu tqil” tfisser vetturi kif imsemmi fl-Artikolu 4(2), il-punt (g), tar-Regolament (UE) Nru 168/2013;

(11a) *"ambulanza" tfisser vettura tal-kategorija M maħsuba għat-trasport ta' persuni morda jew midruba u li jkollha tagħmir speċjali għal dan l-għan, kif imsemmi fi "Kriterji għall-kategorizzazzjoni tal-vetturi", "Vetturi bi skop speċjali", fl-Anness I, il-Parti A, il-punt 5.3 tar-Regolament (UE) 2018/858 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill*[15]*;* **[Em. 39]**

(11b) *"karavan bil-mutur" tfisser kategorija ta' vettura M b'żona ta' akkomodazzjoni għall-għajxien li jkun fiha postijiet fejn wieħed ipoġġi u mejda, irmiġġi tal-irqad separati jew li jingħalqu, faċilitajiet tat-tisjir kif ukoll armarji u spazju għall-ħżin, li kollha kemm huma għandhom jitwaħħlu b'mod riġidu mal-kompartiment tal-għajxien, kif imsemmi fil-"Kriterji għall-kategorizzazzjoni tal-vetturi", "Vetturi bi skop speċjali", fl-Anness I, il-Parti A, il-punt 5.1 tar-Regolament (UE) 2018/858;* **[Em. 40]**

(11c) *"vettura li taħdem bi fjuwil alternattiv"1a tfisser vettura bil-mutur li taħdem kompletament jew parzjalment bi fjuwil alternattiv u li ġiet approvata skont il-qafas tar-Regolament (UE) 2018/858;* **[Em. 41]**

---

15 *Ir-Regolament (UE) 2018/858 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2018 dwar l-approvazzjoni u s-sorveljanza tas-suq ta' vetturi bil-mutur u t-trejlers tagħhom, u ta' sistemi, komponenti u unitajiet tekniċi separati maħsuba għal tali vetturi, li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 715/2007 u (KE) Nru 595/2009 u li jħassar id-Direttiva 2007/46/KE (ĠU L 151, 14.6.2018, p. 1).*

(11d) ***"fjuwils alternattivi" tfisser fjuwils jew sorsi tal-enerġija li jservu, tal-inqas parzjalment, ta' sostitut għas-sorsi ta' żejt fossili fil-provvista tal-enerġija għat-trasport, u li għandhom il-potenzjal li jikkontribwixxu għad-dekarbonizzazzjoni u jtejbu l-prestazzjoni ambjentali tas-settur tat-trasport li jikkonsistu minn:***

(a) ***l-elettriku kkunsmat f'kull tip ta' vettura elettrika;***

(b) ***l-idroġenu;***

(c) ***il-gass naturali, inkluż il-bijometan, f'forma gassuża (Gass Naturali Kkompressat – CNG) u f'forma likwifikata (Gass Naturali Likwifikat – LNG);***

(d) ***il-Gass Likwifikat miż-Żejt (LPG);***

(e) ***enerġija mekkanika minn sors abbord/ħażna abbord, inkluża sħana mormija;***

(f) kwalunkwe "fjuwil newtrali f'termini tal-emissjonijiet tas-CO2" ieħor tfisser il-fjuwils kollha kif definiti bid-Direttiva (UE) 2018/2001 fejn l-emissjonijiet tal-fjuwil użat (eu) jistgħu jitqiesu li huma żero netti, li jfisser, pereżempju, li l-ekwivalenti ta' CO2 tal-karbonju inkorporat fil-kompożizzjoni kimika tal-fjuwil użat (eu) ikun ta' oriġini bijoġenika u/jew ikun inqabad, allura jkun evita li jiġi rilaxxat bħala CO2 fl-atmosfera, jew inqabad mill-arja fl-ambjent inkluż:

(i) il-fjuwils rinnovabbli u/jew sintetiċi pereżempju l-bijofjuwil, il-bijogass, il-fjuwil tal-bijomassa, il-fjuwil għat-trasport rinnovabbli likwidu u gassuż ta' oriġini mhux bijoloġika (RFNBO) jew il-fjuwil tal-karbonju riċiklat (RCF);

(ii) fjuwils oħra mhux elenkati fid-Direttiva (UE) 2018/2001 jistgħu jaqgħu fi ħdan it-tifsira tal-fjuwil newtrali f'termini tal-emissjonijiet tas-CO2 dment li jissodisfaw dawn il-kriterji u l-kriterji ta' sostenibbiltà ta' dik id-Direttiva u l-atti delegati assoċjati; u

(iii) taħlita ta' żewġ fjuwils newtrali f'termini tal-emissjonijiet tas-CO2 jew aktar għandha titqies li hi fjuwil newtrali għas-CO2. **[Em. 42]**

(12) “skwalifika tas-sewqan” tfisser kwalunkwe deċiżjoni li tirriżulta fl-irtirar, il-kanċellazzjoni, ir-restrizzjoni jew is-sospensjoni tal-liċenzja tas-sewqan jew tad-dritt għas-sewqan ta’ sewwieq ta’ vettura bil-magna u li ma għadhiex soġġetta għal dritt ta’ appell. Il-miżura tista’ tikkostitwixxi penali primarja, sekondarja jew supplimentari jew miżura ta’ sikurezza.

Artikolu 3

Speċifikazzjonijiet standard tal-Unjoni dwar il-liċenzji tas-sewqan u r-rikonoxximent reċiproku

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-liċenzji tas-sewqan nazzjonali tagħhom jinħarġu f’konformità mad-dispożizzjonijiet ta’ din id-Direttiva u jikkonformaw mal-ispeċifikazzjonijiet standard tal-Unjoni u ma’ kriterji oħra skont:

(a) l-Artikolu 4 għal-liċenzji tas-sewqan fiżiċi;

(b) l-Artikolu 5 għal-liċenzji tas-sewqan mobbli.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-liċenzji tas-sewqan fiżiċi u dawk mobbli maħruġa lill-istess persuna jkunu kompletament ekwivalenti bejniethom, u jiddikjaraw l-istess sett eżatt ta’ drittijiet u kundizzjonijiet li taħthom dik il-persuna tkun awtorizzata li ssuq.

3. L-Istati Membri ma għandhomx, bħala prerekwiżit, jirrikjedu l-pussess ta' liċenzja tas-sewqan fiżika jew mobbli mill-applikant meta joħorġu, jissostitwixxu, iġeddu, jew jiskambjaw liċenzja tas-sewqan fil-format l-ieħor.

4. Sa [data tal-adozzjoni+4 snin], l-Istati Membri għandhom jiżguraw li ~~jinħarġu b'mod awtomatiku liċenzji~~***l-applikanti awtomatikament tinħarġilhom kemm liċenzja*** tas-sewqan mobbli ~~biss~~***kif ukoll liċenzja tas-sewqan fiżika***. Sa dik id-data, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li joħorġu liċenzji tas-sewqan mobbli. **[Em. 44]**

5. B'deroga mill-paragrafu 4, ***l-Istati Membri għandhom jipprevedu dritt għall-applikanti li*** fuq talba ~~tal-applikant,~~***jirrinunzjaw għal-liċenzja tas-sewqan fiżika jew diġitali.*** L-Istati Membri għandhom ~~jipprovdu l-opportunità li tinħareġ liċenzja tas-sewqan fiżika minflok liċenzja tas-sewqan mobbli, jew flimkien magħha~~***jiffaċilitaw talbiet bħal dawn min-naħa tal-applikanti, u ma jfittxu li jinfluwenzawhom bl-ebda mod***. **[Em. 45]**

5a. B'deroga mill-paragrafu 5, l-Istati Membri għandhom jagħtu lill-applikanti li jkunu rrinunzjaw wieħed mill-formati tal-liċenzja tas-sewqan tagħhom imsemmija fil-paragrafu 4 id-dritt li jitolbu l-ħruġ jew il-ħruġ mill-ġdid ta' dak il-format rinunzjat. Kwalunkwe ħruġ jew ħruġ mill-ġdid ta' format rinunzjat għandu jiġi pprovdut mingħajr dewmien żejjed u mhux aktar tard minn ġimagħtejn mid-data tat-talba tal-applikant. **[Em. 46]**

6. Il-liċenzji tas-sewqan maħruġa mill-Istati Membri għandhom jingħataw rikonoxximent reċiproku.

7. B'deroga mill-paragrafu 6, l-Istati Membri għandhom jirrikonoxxu b'mod reċiproku biss il-liċenzji tas-sewqan mobbli li jkunu nħarġu wara [data tal-adozzjoni+3 snin] f'konformità mal-Artikolu 5. Il-liċenzji tas-sewqan mobbli li jkunu nħarġu qabel dik id-data iżda li jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-Artikolu 5 għandhom jiġu rikonoxxuti b'mod reċiproku wara dik id-data.

Artikolu 4

Liċenzji tas-sewqan fiżiċi

1. L-Istati Membri għandhom joħorġu liċenzji tas-sewqan fiżiċi abbażi tal-ispeċifikazzjonijiet standard tal-Unjoni stabbiliti fl-Anness I, il-Parti A1.

2. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-passi neċessarji kollha sabiex jevitaw kwalunkwe riskju ta' falsifikazzjoni tal-liċenzji tas-sewqan, inkluża dik ta' mudelli ta' liċenzji tas-sewqan maħruġa qabel id-dħul fis-seħħ ta' din id-Direttiva. Huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni.

Il-liċenzja tas-sewqan fiżika għandha tiġi żgurata kontra l-falsifikazzjoni permezz tal-ispeċifikazzjonijiet standard tal-Unjoni stabbiliti fl-Anness I, il-Parti A2. L-Istati Membri jistgħu jintroduċu elementi ta' sigurtà addizzjonali.

3. Meta d-detentur ta' liċenzja tas-sewqan fiżika valida mingħajr perjodu ta' validità amministrattiva jittrażloka fi Stat Membru għajr dak li jkun ħareġ dik il-liċenzja tas-sewqan, l-Istat Membru ospitanti jista', minn sentejn wara d-data li fiha d-detentur ikun ittrażloka fit-territorju tiegħu, japplika l-perjodi ta' validità amministrattiva stabbiliti fl-Artikolu 10(2), billi jġedded il-liċenzja tas-sewqan.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li sad-19 ta' ~~Januar 2030~~***Jannar 2033***, il-liċenzji tas-sewqan fiżiċi kollha maħruġa jew li jkunu fiċ-ċirkolazzjoni ***jkunu*** jissodisfaw ir-rekwiżiti kollha ta' din id-Direttiva. **[Em. 47]**

5. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jintroduċu mezzi għall-ħażna (mikroċipp) bħala parti mil-liċenzja tas-sewqan fiżika. Meta Stat Membru jiddeċiedi li jintroduċi mikroċippa bħala parti mil-liċenzja tas-sewqan fiżika tiegħu, huwa jista', fejn il-liġijiet nazzjonali tiegħu relatati mal-liċenzji tas-sewqan jipprevedu dan, jiddeċiedi wkoll li jaħżen data addizzjonali għal dak li huwa speċifikat fl-Anness I, il-Parti D, fuq il-mikroċipp. ***Il-perjodu ta' żamma għad-data personali maħżuna fil-mikroċipp għandu, kulmeta jkun possibbli, jiġi allinjat mal-validità tal-liċenzja tas-sewqan.*** **[Em. 48]**

Meta l-Istati Membri jipprevedu l-mikroċipp bħala parti mil-liċenzja tas-sewqan fiżika, huma għandhom japplikaw rekwiżiti tekniċi stabbiliti fl-Anness I, il-Parti B. L-Istati Membri jistgħu jintroduċu karatteristiċi ta' sigurtà addizzjonali

L-Istati Membri għandhom jinformaw lill-Kummissjoni fil-każ ta' deċiżjoni dwar l-inklużjoni ta' mikroċipp fuq il-liċenzji tas-sewqan fiżiċi tagħhom, jew dwar kwalunkwe bidla li tikkonċerna din id-deċiżjoni, fi żmien 3 xhur mill-adozzjoni tagħha. L-Istati Membri li diġà introduċew mikroċipp fuq il-liċenzji tas-sewqan fiżiċi tagħhom għandhom jinformaw lill-Kummissjoni kif xieraq fi żmien 3 xhur mid-data tad-dħul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

6. Meta l-mikroċipp ma tiġix introdotta bħala parti mil-liċenzja tas-sewqan fiżika, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu wkoll li jistampaw, fl-ispazju riżervat għal dak il-għan, kodiċi QR fuq il-liċenzji tas-sewqan fiżiċi li jinħarġu minnhom. Il-kodiċi QR għandu jippermetti l-verifika tal-awtentiċità tal-informazzjoni rrappurtata fuq il-liċenzja tas-sewqan fiżika.

7. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-data personali meħtieġa għall-verifika tal-informazzjoni rrapportata fuq il-liċenzja tas-sewqan fiżika ma tinżammx mill-verifikatur u li l-awtorità emittenti tal-liċenzja tas-sewqan ma tiġix innotifikata dwar il-proċess ta' verifika.

Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu dispożizzjonijiet dettaljati dwar il-karatteristiċi tal-interoperabbiltà u l-miżuri ta' sigurtà li għandhom jiġu rrispettati mill-kodiċijiet QR stampati fuq liċenzji tas-sewqan fiżiċi. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(2).

L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni bi kwalunkwe miżura mmirata lejn l-introduzzjoni ta' kodiċi QR fuq il-liċenzji tas-sewqan tagħhom jew bi kwalunkwe bidla ta' miżura bħal din, fi żmien 3 xhur mill-adozzjoni tagħha.

8. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 21, li temenda l-Anness I, il-Partijiet A, B u D, fejn meħtieġ, sabiex jitqiesu l-iżviluppi tekniċi, operazzjonali jew xjentifiċi.

Artikolu 5

Liċenzji tas-sewqan mobbli

1. L-Istati Membri għandhom joħorġu liċenzji tas-sewqan mobbli abbażi tal-ispeċifikazzjonijiet standard tal-Unjoni stabbiliti fl-Anness I, il-Parti C.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-applikazzjonijiet elettroniċi stabbiliti għal-liċenzji tas-sewqan mobbli, sabiex tkun tista' ssir verifika tal-eżistenza tad-drittijiet tas-sewqan tad-detentur tal-liċenzja tas-sewqan, ikunu disponibbli għal persuni li jkollhom ir-residenza normali tagħhom fit-territorju tagħhom, jew għal persuni li b'xi mod ieħor huma intitolati li jkollhom liċenzji tas-sewqan mobbli maħruġa minnhom, mingħajr ħlas.

~~Dawn~~***Dawk*** l-applikazzjonijiet għandhom ikunu bbażati fuq il-Kartieri tal-Identità Diġitali Ewropea maħruġa f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 910/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[16]***, u għandu jiġi żgurat livell xieraq ta' sigurtà ta' dawn l-applikazzjonijiet***. **[Em. 49]**

[16] Ir-Regolament (UE) Nru 910/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Lulju 2014 dwar l-identifikazzjoni elettronika u s-servizzi fiduċjarji għal tranżazzjonijiet elettroniċi fis-suq intern (ĠU L 257, 28.8.2014, p. 73).

3. L-Istati Membri għandhom jippubblikaw u jaġġornaw regolarment il-lista ta' applikazzjonijiet elettroniċi disponibbli li huma stabbiliti u miżmuma għall-finijiet ta' dan l-Artikolu.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-applikazzjonijiet elettroniċi ma jkunx fihom~~, jew fil-każ tal-applikazzjoni ta' indikatur, ma jagħmlux disponibbli~~ aktar data minn dik imsemmija fl-Anness I, il-Parti D. **[Em. 50]**

4. L-Istati Membri għandhom jagħmlu disponibbli u jaġġornaw b'mod regolari lil xulxin dwar l-informazzjoni meħtieġa għall-aċċess għas-sistemi nazzjonali msemmija fl-Anness I, il-Parti C, li jintużaw għall-verifika tal-liċenzji tas-sewqan mobbli.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-data personali meħtieġa għall-verifika tad-drittijiet tas-sewqan tad-detentur tal-liċenzja tas-sewqan mobbli ma tinżammx mill-verifikatur u li l-awtorità emittenti tal-liċenzja tas-sewqan tipproċessa l-informazzjoni riċevuta permezz tan-notifika għal dan il-għan tat-tweġiba għat-talba ta' verifika biss. ***L-ipproċessar ta' data personali għandu jitwettaq f'konformità mar-Regolamenti (UE) 2016/679 u (UE) 2018/1725 u, meta applikabbli, id-Direttiva 2002/58/KE, li jimplimentaw il-prinċipji tal-"minimizzazzjoni tad-data", "il-limitazzjoni tal-iskop" u "l-protezzjoni tad-data mid-disinn u b'mod awtomatiku", b'mod partikolari fir-rigward ta' miżuri tekniċi.*** **[Em. 51]**

5. L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni bil-lista tas-sistemi nazzjonali rilevanti awtorizzati biex joħorġu data~~ u indikaturi~~ għal-liċenzji tas-sewqan mobbli. Il-Kummissjoni għandha tagħmel disponibbli għall-pubbliku, permezz ta' mezz sikur, il-lista ta' dawn is-sistemi nazzjonali tal-Istati Membri, f'forma ffirmata jew issiġillata b'mod elettroniku adegwata għall-ipproċessar awtomatizzat. **[Em. 52]**

6. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 21, biex temenda l-Anness I, il-Parti C, fejn meħtieġ, sabiex jitqiesu l-iżviluppi tekniċi, operazzjonali jew xjentifiċi.

7. Sa [data tal-adozzjoni+18-il xahar], il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu dispożizzjonijiet dettaljati dwar l-interoperabbiltà, is-sigurtà u l-ittestjar tal-liċenzji tas-sewqan mobbli, inklużi l-karatteristiċi ta' verifika u l-interfaċċa mas-sistemi nazzjonali ***u b'kont meħud tar-rekwiżiti neċessarji biex jiġi żgurat ir-rikonoxximent ta' dawk il-liċenzji tas-sewqan mill-awtoritajiet tal-pajjiżi terzi***. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(2). **[Em. 53]**

7a. ***Il-Kummissjoni għandha tipprovdi assistenza f'dan ir-rigward lill-Istati Membri li jenħtieġ li jaħdmu flimkien biex jintlaħaq l-użu u r-rikonoxximent dinji tal-liċenzja tas-sewqan mobbli Ewopea permezz ta' emenda tal-Konvenzjoni ta' Ġinevra dwar it-Traffiku fit-Toroq tad-19 ta' Settembru 1949, il-Konvenzjoni Internazzjonali dwar it-Trasport Motorizzat tal-24 ta' April 1926 u l-Konvenzjoni ta' Vjenna dwar it-Traffiku fit-Toroq tat-8 ta' Novembru 1968.*** **[Em. 54]**

Artikolu 6

Kategoriji ta' liċenzji

1. Il-liċenzja tas-sewqan għandha tawtorizza s-sewqan ta' vetturi bil-magna fil-kategoriji li ġejjin:

(a) mopeds:

kategorija AM:

- vetturi b'żewġ roti jew vetturi bi tliet roti b'veloċità massima skont id-disinn ta' mhux aktar minn 45 km/siegħa ***u potenza netta massima li ma taqbiżx il-4 kW*** (minbarra dawk b'veloċità massima skont id-disinn ta' 25 km/siegħa jew anqas); **[Em. 55]**
- kwadriċikli ħfief;

(b) muturi u triċikli motorizzati:

(i) kategorija A1:

- muturi b'kapaċità ċilindrata li ma taqbiżx 125 ċentimetri kubi, ta' potenza ***netta massima*** li ma taqbiżx 11-il kW u bi proporzjon ta' qawwa/piż li ma jaqbiżx 0,1 kW/kg; **[Em. 56]**

- triċikli bil-mutur b'potenza ***netta massima*** li ma taqbiżx 15-il kW; **[Em. 57]**

(ii) kategorija A2:

- muturi b'potenza ***netta massima*** li ma taqbiżx 35 kW u bi proporzjon ta' potenza/piż li ma jaqbiżx 0,2 kW/kg u li ma jkunux derivati minn vettura ta' aktar minn 70 kW. **[Em. 58]**

(iia) Kategorija A:

- muturi;

- triċikli bil-mutur b'potenza ***netta massima*** li taqbeż 15-il kW;

Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, il-vetturi bil-mutur fil-kategoriji msemmija fil-punti (a) u (b) jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler b'massa massima awtorizzata li ma taqbiżx nofs il-piż tal-massa mingħajr tagħbija tal-vettura tal-irmonk; **[Em. 59]**

(c) vetturi bil-mutur:

(i) kategorija B1:

- kwadriċikli tqal.

Il-Kategorija B1 hija fakultattiva; fl-Istati Membri li ma jintroduċux din il-kategorija ta' liċenzja tas-sewqan, tkun meħtieġa liċenzja tas-sewqan għall-Kategorija B sabiex jinstaqu dawn il-vetturi;

L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu wkoll li jintroduċu din il-kategorija esklussivament għall-vetturi msemmija fl-Artikolu 9(4), l-ewwel subparagrafu, il-punt (c), u skont il-kundizzjonijiet previsti f'dak il-paragrafu. Meta Stat Membru jiddeċiedi li jagħmel dan, huwa għandu jimmarka dan il-fatt fuq il-liċenzja tas-sewqan bl-użu tal-kodiċi tal-Unjoni 60.03.

(ii) kategorija B:

- vetturi bil-mutur b'massa massima awtorizzata li ma taqbiżx 3 500 kg u ddisinjati u mibnija għat-trasport ta' mhux aktar minn tmien passiġġieri minbarra s-sewwieq.
- il-vetturi bil-mutur f'din il-kategorija jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler ta' massa massima awtorizzata li ma taqbiżx 750 kg.

Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet dwar l-approvazzjoni tat-tip tal-vetturi kkonċernati, il-vetturi bil-mutur f'din il-kategorija jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler ta' massa massima awtorizzata li taqbeż 750 kg, sakemm il-massa massima awtorizza ta' din il-kombinazzjoni ma taqbiżx 4 250 kg. Fejn din il-kombinazzjoni taqbeż 3 500 kg, l-Istati Membri għandhom, f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Anness V, jeħtieġu li din il-kombinazzjoni tinstaq biss wara:

- li s-sewwieq ikun temm kors ta' taħriġ, jew
- li s-sewwieq ikun għadda minn test ta' ħila u ta' mġiba.

L-Istati Membri jistgħu jeħtieġu wkoll kemm kors ta' taħriġ bħal dan kif ukoll li s-sewwieq jgħaddi minn test tal-ħiliet u ta' mġiba.

L-Istati Membri għandhom jindikaw id-dritt ta' sewqan ta' kombinazzjoni bħal din fuq il-liċenzja tas-sewqan permezz tal-kodiċi tal-Unjoni rilevanti speċifikat fl-Anness I, il-Parti E.

(iii) kategorija BE:

- mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, il-kombinazzjoni ta' vetturi li jikkonsistu minn trattur tal-kategorija B u trejler jew semitrejler fejn il-massa massima awtorizzata tat-trejler jew tas-semitrejler ma taqbiżx 3 500 kg;

(iv) kategorija C1:

- vetturi bil-mutur għajr dawk fil-kategoriji D1 jew D, li l-massa massima awtorizzata tagħhom taqbeż 3 500 kg, iżda ma taqbizx 7 500 kg, u li jkunu ddisinjati u mibnija għat-trasport ta' mhux aktar minn tmien passiġġieri minbarra s-sewwieq.

- Il-vetturi bil-mutur f'din il-kategorija jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler ta' massa massima awtorizzata li ma taqbiżx 750 kg;

(v) kategorija C1E:

- mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, kombinazzjonjiet ta' vetturi fejn it-trattur ikun fil-kategorija C1 u t-trejler jew semitrejler tiegħu jkollu massa massima awtorizzata ta' aktar minn 750 kg, sakemm il-massa massima awtorizzata tal-kombinazzjoni ma taqbiżx 12 000-il kg;

- mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, kombinazzjonjiet ta' vetturi fejn it-trattur ikun fil-kategorija B u t-trejler jew semitrejler tiegħu jkollu massa massima awtorizzata ta' aktar minn 3 500 kg, sakemm il-massa massima awtorizzata tal-kombinazzjoni ma taqbiżx 12 000-il kg;

(vi) kategorija C:

- vetturi bil-mutur għajr dawk fil-kategoriji D1 jew D, li l-massa massima awtorizzata tagħhom taqbeż 3 500 kg, u li jkunu ddisinjati u mibnija għat-trasport ta' mhux aktar minn tmien passiġġieri minbarra s-sewwieq.

- Il-vetturi bil-mutur f'din il-kategorija jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler ta' massa massima awtorizzata li ma taqbiżx 750 kg.

(vii) kategorija CE:

- mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, kombinazzjonijiet ta' vetturi fejn it-trattur ikun fil-kategorija C u t-trejler jew is-semitrejler tiegħu jkollu massa massima awtorizzata li taqbeż 750 kg;

(viii) kategorija D1:

- vetturi bil-mutur ddisinjati u mibnija għat-trasport ta' ***aktar minn 8 u*** mhux aktar minn 16-il passiġġier minbarra s-sewwieq u ta' tul massimu ta' mhux aktar minn 8 metri. **[Em. 60]**
- il-vetturi bil-mutur f'din il-kategorija jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler ta' massa massima awtorizzata li ma taqbiżx 750 kg;

(ix) kategorija D1E:

- mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, kombinazzjonijiet ta' vetturi fejn it-trattur ikun fil-kategorija D1 u t-trejler tiegħu jkollu massa massima awtorizzata li taqbeż 750 kg.

(x) kategorija D:

- vetturi bil-mutur iddisinjati u mibnija għat-trasport ta' mhux aktar minn tmien passiġġieri minbarra s-sewwieq; il-vetturi bil-mutur li jistgħu jinstaqu b'liċenzja tal-kategorija D jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler ta' massa massima awtorizzata li ma taqbiżx 750 kg;

(xi) kategorija DE:

- mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, kombinazzjonijiet ta' vetturi fejn it-trattur ikun fil-kategorija D u li t-trejler tiegħu jkollu massa massima awtorizzata li taqbeż 750 kg.

2. Bil-qbil minn qabel tal-Kummissjoni, li għandha tivvaluta l-impatt tal-miżura proposta fuq is-sikurezza fit-toroq, l-Istati Membri jistgħu jeskludu mill-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu ċerti tipi speċifiċi ta' vetturi bil-magna, inklużi vetturi speċjali għal persuni b'diżabilitajiet ***jew vetturi użati fis-settur tal-kostruzzjoni li spiss ikunu kklassifikati bħala makkinarju mobbli mhux tat-triq***. **[Em. 69]**

L-Istati Membri jistgħu jeskludu mill-applikazzjoni ta' din id-Direttiva tipi ta' vetturi użati mill-forzi armati u mis-servizzi ta' difiża ċivili, jew li huma taħt il-kontroll tagħhom. Huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni.

Artikolu 7
Età minima

1. L-età minima għall-ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan għandha tkun din li ġejja:

(a) 16-il sena għall-kategoriji AM, A1~~ u B1~~***, B1 u T***; **[Em. 70]**

(b) 18-il sena għall-kategoriji A2, B, BE, C1 u C1E;

(c) Fir-rigward tal-kategorija A:

(i) 20 sena għall-muturi. Madankollu, l-aċċess għas-sewqan ta' muturi ta' din il-kategorija għandu jkun soġġett għal minimu ta' sentejn esperjenza fuq muturi b'liċenzja tal-kategorija A2. Ir-rekwiżit ta' esperjenza ta' sentejn jista' jiġi rrinunzjat jekk il-kandidat ikollu mill-inqas 24 sena;

(ii) 21 sena għal triċikli motorizzati ta' aktar minn 15-il kW;

(d) 21 sena għall-kategoriji C, CE, D1 u D1E;

(da) mingħajr preġudizzju għaċ-ċirkostanzi stabbiliti fl-Artikolu 6(1) tad-Direttiva (UE) 2022/2561, 18-il sena għall-kategoriji C, CE, D1 u D1E, għal sewwieqa professjonali li jużaw liċenzja tas-sewqan fuq livell nazzjonali u internazzjonali bil-kundizzjoni li jkollhom Ċertifikat ta' Kompetenza Professjonali (CPC); **[Em. 71]**

(e) 24 sena għall-kategoriji D u DE.

(ea) mingħajr preġudizzju għaċ-ċirkostanzi stabbiliti fl-Artikolu 6(1) tad-Direttiva (UE) 2022/2561, 21 sena għall-kategoriji D u DE, għas-sewwieqa professjonali li jużaw liċenzja tas-sewqan fil-livell nazzjonali u internazzjonali bil-kundizzjoni li jkollhom Ċertifikat ta' Kompetenza Professjonali (CPC). **[Em. 72]**

2. L-Istati Membri jistgħu jgħollu jew ibaxxu l-età minima għall-ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan:

(a) għall-kategorija AM jistgħu jbaxxuha sa 14-il sena jew jgħolluha sa 18-il sena;

(b) għall-kategorija B1, jistgħu jgħolluha sa 18-il sena;

L-Istati Membri jistgħu ma joħorġux liċenzja għall-kategorija B1 għal kandidat ta' aktar minn 21 sena għall-vetturi msemmija fl-Artikolu 9(4), l-ewwel subparagrafu, il-punt (c), u skont il-kundizzjonijiet previsti f'dak il-paragrafu. **[Em. 73]**

(c) għall-kategorija A1, jistgħu jgħolluha sa 18-il sena, dment li jiġu ssodisfati ż-żewġ kundizzjonijiet li ġejjin:

(i) ikun hemm differenza ta' sentejn bejn l-età minima għall-kategorija A1 u l-età minima għall-kategorija A2;

(ii) ikun japplika rekwiżit ta' minimu ta' sentejn esperjenza fuq muturi tal-kategorija A2 qabel ikun jista' jingħata aċċess għas-sewqan ta' muturi għall-kategorija A, kif imsemmi fil-paragrafu 1, il-punt (c)(i);

(d) għall-kategoriji B u BE, jistgħu jbaxxuha sa 17-il sena.

3. L-Istati Membri jistgħu jbaxxu l-età minima għall-kategorija C sa 18-il sena u għall-kategorija D sa 21 sena fir-rigward ta':

(a) vetturi użati mis-servizzi tat-tifi tan-nar***, vetturi użati mill-protezzjoni ċivili*** u vetturi użati għaż-żamma tal-ordni pubbliku; **[Em. 74]**

(b) vetturi li jkunu qed jagħmlu testijiet fuq it-triq għal skopijiet ta' tiswija jew ta' manutenzjoni.

L-Istati Membri jistgħu jirrikonoxxu b'mod reċiproku fit-territorju tagħhom il-validità ta' liċenzji tas-sewqan maħruġa lil sewwieqa taħt l-età minima kif stabbilit f'dan il-paragrafu. **[Em. 75]**

4. Il-liċenzji tas-sewqan maħruġa f'konformità ~~mal-paragrafi 2 u 3~~***mal-paragrafu 2*** għandhom ikunu validi biss fit-territorju tal-Istat Membru emittenti sakemm id-detentur tal-liċenzja jkun laħaq il-limitu minimu ta' età stabbilit fil-paragrafu 1. **[Em. 76]**

L-Istati Membri jistgħu jirrikonoxxu l-validità fit-territorju tagħhom ta' liċenzji tas-sewqan maħruġa lil sewwieqa taħt l-età minima stabbilita fil-paragrafu 1.

5. ~~B'deroga mill-paragrafu 1, il-punti (d) u (e), ta' dan l-Artikolu, meta l-kandidat ikollu ċertifikat ta' kompetenza professjonali msemmi fl-Artikolu 6 tad-Direttiva (UE) 2022/2561, l-età minima għall-ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan għandha tkun kif ġej:~~

~~(a) għall-kategoriji C u CE, l-etajiet minimi previsti fl-Artikolu 5(2), il-punt (a)(i) tad-Direttiva (UE) 2022/2561;~~

~~(b) għall-kategoriji D1 u D1E, l-età minima prevista fl-Artikolu 5(3), il-punt (a)(i), it-tieni subparagrafu, ta' dik id-Direttiva;~~

~~(c) għall-kategoriji D u DE, l-etajiet minimi previsti fl-Artikolu 5(3), il-punt (a)(i), l-ewwel subparagrafu, fl-Artikolu 5(3), il-punt (a)(ii), l-ewwel subparagrafu, u fl-Artikolu 5(3), il-punt (b), ta' dik id-Direttiva.~~ **[Em. 77]**

Fejn, f'konformità mal-Artikolu 5(3), il-punt (a)(i), it-tieni subparagrafu, jew l-Artikolu 5(3), il-punt (a)(ii), it-tieni subparagrafu tad-Direttiva (UE) 2022/2561, Stat Membru jawtorizza s-sewqan fit-territorju tiegħu minn età aktar baxxa, il-validità tal-liċenzja tas-sewqan għandha tkun limitata għat-territorju tal-Istat Membru emittenti sakemm id-detentur tal-liċenzja jkun laħaq l-età minima rilevanti msemmija fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu u jkollu ċertifikat ta' kompetenza professjonali.

Artikolu 8

Kundizzjonijiet u restrizzjonijiet

1. L-Istati Membri għandhom jimmarkaw il-liċenzji tas-sewqan maħruġa lil persuna soġġetta għal kundizzjoni waħda jew aktar li taħthom hija tkun awtorizzata ssuq. Għal dak il-għan, l-Istati Membri għandhom jużaw il-kodiċijiet korrispondenti tal-Unjoni previsti fl-Anness I, il-Parti E. Huma jistgħu jużaw ukoll il-kodiċijiet nazzjonali għall-kundizzjonijiet mhux koperti mill-Anness I, il-Parti E***, u fejn jagħmlu dan, huma għandhom jirrappurtaw mingħajr dewmien lill-Kummissjoni, flimkien mad-dettalji tal-kodiċi u tal-każijiet li fihom jintużaw, mad-dħul fis-seħħ ta' din ir-Direttiva u fil-każ ta' żidiet ġodda jew modifiki [sussegwenti] ta' kodiċijiet eżistenti.*** **[Em. 78]**

Jekk, minħabba inkapaċità fiżika, is-sewqan ikun awtorizzat biss għal ċerti tipi ta' vetturi jew għal vetturi adattati sabiex jikkumpensaw għal dawn l-inkapaċitajiet, għandu jsir it-test tal-ħiliet u l-imġiba previst fl-Artikolu 10(1) f'din il-vettura.

2. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 21, biex temenda l-Anness I, il-Parti E, fejn meħtieġ sabiex jitqiesu l-iżviluppi tekniċi, operazzjonali jew xjentifiċi.

Artikolu 9

Stadji u ekwivalenzi bejn il-kategoriji

1. Il-liċenzji tas-sewqan għall-kategoriji BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D u DE għandhom jinħarġu biss lis-sewwieqa li diġà jkunu intitolati li jsuqu vetturi fil-kategorija B.

2. Il-validità tal-liċenzji tas-sewqan għandha tiġi ddeterminata kif ġej:

(a) il-liċenzji maħruġa għall-kategoriji C1E, CE, D1E u DE għandhom ikunu validi wkoll għall-kombinazzjonijiet ta' vetturi fil-kategorija BE;

(b) il-liċenzji maħruġa għall-kategorija CE għandhom ikunu validi għall-kategorija DE sakemm id-detenturi tagħhom ikunu intitolati li jsuqu vetturi fil-kategorija D;

(c) il-liċenzji maħruġa għall-kategorija C1E jew CE għandhom ikunu validi għall-kategorija D1E sakemm id-detenturi tagħhom ikunu intitolati li jsuqu vetturi fil-kategorija D1;

(ca) il-liċenzji maħruġa għall-kategoriji CE u DE għandhom ikunu validi għall-kategoriji C u D, rispettivament; **[Em. 80]**

(d) il-liċenzji maħruġa għall-kategoriji CE u DE għandhom ikunu validi għall-kombinazzjonijiet ta' vetturi fil-kategoriji C1E u D1E rispettivament;

(da) il-liċenzji maħruġa għall-kategoriji C1E u D1E għandhom ikunu validi għall-kategoriji C1 u D1 rispettivament; **[Em. 81]**

(e) il-liċenzji maħruġa għal kwalunkwe kategorija għandhom ikunu validi għall-vetturi fil-kategorija AM. Madankollu, fir-rigward ta' liċenzji tas-sewqan maħruġa fit-territorju tiegħu, Stat Membru jista' jillimita l-ekwivalenzi għall-kategorija AM sal-kategoriji A1, A2 u A, jekk dak l-Istat Membru jimponi test prattiku bħala kundizzjoni sabiex tingħata liċenzja tal-kategorija AM;

(f) il-liċenzji maħruga għall-kategorija A2 għandhom ikunu validi wkoll għall-kategorija A1;

(g) il-liċenzji maħruġa għall-kategoriji A, B, C jew D għandhom ikunu validi għall-kategoriji A1, A2, B1, C1 jew D1 rispettivament;

(h) sentejn wara li liċenzja tas-sewqan, mogħtija għall-kategorija B, tkun inħarġet għall-ewwel darba, din għandha tkun valida għas-sewqan tal-vetturi li jaħdmu bi fjuwil alternattiv imsemmija fl-Artikolu 2 ~~tad-Direttiva tal-Kunsill 96/53/KE~~[17]***[11c] ta' din id-Direttiva għall-kategoriji M u N stabbiliti bir-Regolament (UE) 2018/858[18], li huma maħsuba biex jintużaw f'toroq pubbliċi, inklużi dawk iddisinjati u mibnija fi stadju wieħed jew aktar,*** b'massa massima awtorizzata ta' aktar minn 3 500 kg iżda li ma taqbiżx 4 250 kg mingħajr trejler***, u għat-trasport ta' passiġġieri b'kapaċità massima ta' 8 sits minbarra s-sewwieq***. ***Dawk il-vetturi jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler jew semitrejler u l-massa massima awtorizzata ta' di il-kombinazzjoni ma taqbiżx il-5 000 kg;*** **[Em. 82]**

---

17 ~~Id-Direttiva tal-Kunsill 96/53/KE tal-25 ta' Lulju 1996 li tistabbilixxi għal ċerti vetturi tat-triq li jiċċirkolaw fi ħdan il-Komunità d-dimensjonijiet massimi awtorizzati fit-traffiku nazzjonali u internazzjonali u l-piżijiet massimi awtorizzati fit-traffiku internazzjonali (ĠU L 235, 17.9.1996, p. 59).~~

18 ***Ir-Regolament (UE) 2018/858 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2018 dwar l-approvazzjoni u s-sorveljanza tas-suq ta' vetturi bil-mutur u t-trejlers tagħhom, u ta' sistemi, komponenti u unitajiet tekniċi separati maħsuba għal tali vetturi, li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 715/2007 u (KE) Nru 595/2009 u li jħassar id-Direttiva 2007/46/KE (ĠU L 151, 14.6.2018, p. 1)***.

(ha) sentejn wara li liċenzja tas-sewqan, mogħtija għall-kategorija B, tkun inħarġet għall-ewwel darba, din għandha tkun valida għas-sewqan ta' ambulanzi kif definiti fl-Artikolu 2[(11a)] u vetturi għal użu speċjali, kif ukoll karavans bil-mutur, kif definiti fl-Artikolu 2 [(11b)] ta' din id-Direttiva li huma sa 4 250 kg;

Fir-rapporti perjodiċi lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill imsemmija fl-Artikolu 20 ta' din id-Direttiva, il-Kummissjoni għandha tirrevedi l-impatt tal-avvanzi teknoloġiċi fil-qasam tat-tagħmir mediku ta' emerġenza u/jew tal-użu ta' fjuwils alternattivi fuq il-massa totali tal-ambulanzi. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 21 ta' din id-Direttiva biex temenda din id-Direttiva billi taġġorna l-piż miassimu tal-ambulanzi abbażi tal-konklużjonijiet ta' dawk ir-rapporti perjodiċi.

Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 21, biex temenda din id-Direttiva billi taġġorna l-piż massimu msemmi fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-punt sabiex jieħu kont tal-impatt tal-avvanzi tekniċi u l-iżvilupp ta' fjuwils alternattivi għall-ambulanzi;
[Em. 83]

(hb) *sentejn wara li liċenzja tas-sewqan mogħtija għall-kategorija BE tkun inħarġet għall-ewwel darba, din għandha tawtorizza s-sewqan ta' vetturi li jaħdmu bil fjuwil alternattiv, kif definit fl-Artikolu 2(11c) ta' din id-Direttiva għall-kategoriji M u N stabbiliti bir-Regolament (UE) 2018/858, li huma maħsuba biex jintużaw fit-toroq pubbliċi, inklużi dawk iddisinjati u mibnija fi stadju wieħed jew aktar, b'massa massima awtorizzata ta' aktar minn 3 500 kg iżda li ma taqbiżx l-4 250 kg mingħajr trejler. Dawn il-vetturi jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler jew semitrejler fejn il-massa massima awtorizzata tat-trejler jew tas-semitrejler ma taqbiżx it-3 500 kg;* **[Em. 84]**

(hc) *tliet snin wara li liċenzja tas-sewqan, mogħtija għall-kategorija C1, tkun inħarġet għall-ewwel darba, din għandha tkun valida għas-sewqan tal-vetturi li jaħdmu bi fjuwil alternattiv imsemmija fl-Artikolu 2[(11c)] ta' din id-Dirttiva, b'massa massima awtorizzata ta' aktar minn 7 500 kg iżda li ma taqbiżx it-8 250 kg mingħajr trejler u li huma ddisinjati u mibnija għat-trasport ta' mhux aktar minn tmien passiġġieri minbarra s-sewwieq. Dawk il-vetturi jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler ta' massa massima awtorizzata li ma taqbiżx is-750 kg;* **[Em. 85]**

(hd) *tliet snin wara li liċenzja tas-sewqan, mogħtija għall-kategorija C1E, tkun inħarġet għall-ewwel darba, din għandha tkun valida għall-vetturi li jaħdmu bi fjuwil alternattiv imsemmija fl-Artikolu 9(2), il-punt (hc) u t-trejler jew is-semitrejler tagħha li jkollhom massa massima awtorizzata ta' aktar minn 750 kg dment li l-massa awtorizzata tal-kombinazzjoni ma taqbiżx it-12 750 kg;* **[Em. 86]**

(he) *tliet snin wara li liċenzja tas-sewqan, mogħtija għall-kategorija D1, tkun inħarġet għall-ewwel darba, din għandha tkun valida għal vetturi ddisinjati u mibnija għat-trasport ta' mhux aktar minn 22 passiġġier minbarra s-sewwieq u b'tul massimu ta' mhux aktar minn tmien metri.* **[Em. 88]**

Fit-tieni rapport ta' implimentazzjoni tagħha lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill imsemmi fl-Artikolu 20 ta' din id-Direttiva, il-Kummissjoni għandha tivvaluta l-impatt tal-iżvilupp u l-użu ta' vetturi li jaħdmu bi fjuwil alternattiv u/jew l-applikazzjoni [tal-punt (h) sal-punt (hd) ta' dan l-Artikolu] dwar is-sikurezza fit-toroq. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 21 biex temenda din id-Direttiva billi taġġorna l-limiti tal-massa tal-vetturi li jaħdmu bi fjuwil alternattiv. **[Em. 89]**

3. Għas-sewqan fit-territorju tagħhom, l-Istati Membri jistgħu jagħtu l-ekwivalenzi li ġejjin:

(a) triċikli bil-mutur b'liċenzja għall-kategorija B, għal triċikli bil-mutur ta' potenza li taqbeż 15-il kW sakemm id-detentur tal-liċenzja għall-kategorija B ikollu mil-inqas 21 sena;

(b) muturi tal-kategorija A1 b'liċenzja għall-kategorija B.

L-ekwivalenzi previsti fl-ewwel subparagrafu għandhom jiġu rikonoxxuti b'mod reċiproku mill-Istati Membri li jkunu tawhom.

L-Istati Membri ma għandhomx jindikaw fuq il-liċenzja tas-sewqan li detentur ikun intitolat li jsuq il-vetturi msemmija fl-ewwel subparagrafu, ħlief permezz tal-kodiċijiet rilevanti tal-Unjoni speċifikati fl-Anness I, il-Parti E.

L-Istati Membri għandhom jinformaw lill-Kummissjoni mingħajr dewmien dwar l-ekwivalenzi msemmija fl-ewwel subparagrafu li jingħataw fit-territorju tagħhom, inklużi l-kodiċijiet nazzjonali li setgħu ntużaw qabel id-dħul fis-seħħ ta' din id-Direttiva. Il-Kummissjoni għandha tagħmel din l-informazzjoni disponibbli għall-Istati Membri għall-fini li tiffaċilita l-applikazzjoni ta' dan il-paragrafu.

4. L-Istati Membri jistgħu jawtorizzaw is-sewqan fit-territorju tagħhom tal-kategoriji ta' vetturi li ġejjin:

(a) vetturi tal-kategorija D1 b'massa massima awtorizzata ta' 3 500 kg, minbarra kwalunkwe tagħmir speċjalizzat maħsub għall-ġarr ta' passiġġieri b'diżabilitajiet, minn sewwieqa ta' aktar minn 21 sena li jkollhom liċenzja tas-sewqan mogħtija għall-kategorija B, mill-inqas sentejn wara li tkun inħarġet din il-liċenzja tas-sewqan għall-ewwel darba, u sakemm il-vetturi jkunu qed jintużaw minn korpi mhux kummerċjali għal skopijiet soċjali u li s-sewwieq jipprovdi s-servizzi tiegħu fuq bażi volontarja;

(b) vetturi b'massa massima awtorizzata li taqbeż 3 500 kg minn sewwieqa ta' aktar minn 21 sena li jkollhom liċenzja tas-sewqan mogħtija għall-kategorija B, mill-inqas sentejn wara li tkun inħarġet din il-liċenzja tas-sewqan għall-ewwel darba, sakemm jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:

(i) dawk il-vetturi jkunu maħsuba biex jintużaw, meta jkunu stazzjonarji, bħala żona ta' tagħlim jew ta' rikreazzjoni biss;

(ii) li jintużaw minn korpi mhux kummerċjali għal skopijiet soċjali;

(iii) ikunu ġew immodifikati sabiex la jkunu jistgħu jintużaw għat-trasport ta' aktar minn disa' persuni u lanqas għat-trasport ta' kwalunkwe merkanzija għajr dik strettament meħtieġa għall-finijiet tagħhom;

(c) vetturi tal-kategorija B b'massa massima awtorizzata ta' 2 500 kg u b'veloċità massima fiżikament limitata għal 45 km/siegħa minn sewwieqa ta' anqas minn 21 sena li għandhom liċenzja tas-sewqan mogħtija għall-kategorija B1.

L-Istati Membri ma għandhomx jindikaw fuq il-liċenzja tas-sewqan li detentur huwa intitolat li jsuq il-vetturi msemmija fl-ewwel subparagrafu, il-punti (a) u (b), ħlief permezz ta' kodiċijiet nazzjonali rilevanti.

L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar kwalunkwe awtorizzazzjoni mogħtija f'konformità ma' dan il-paragrafu.

4a. ***L-Istati Membri għandhom ikunu intitolati li jawtorizzaw is-sewqan ta' vetturi tal-kategorija D jew D1, fit-territorju tagħhom, lid-detenturi ta' liċenzja tas-sewqan mogħtija għall-kategorija C, dment li l-ebda persuna oħra ma tiġi ttrasportata fil-vettura u s-sewwieq ikun persuna li jkun wettaq it-test tal-affidabbiltà stradali f'konformità mad-Direttiva 2014/45/UE, jew mekkanik tal-workshop tat-tiswija tal-karozzi li jkun wettaq vjaġġ ta' prova, it-tnejn f'raġġ ta' 5 km mill-workshop, ladarba l-vettura tkun issewwiet, jew għal finijiet ta' manutenzjoni ta' sewqan jew ta' spezzjoni. L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar kwalunkwe awtorizzazzjoni mogħtija f'konformità ma' dan il-paragrafu.*** **[Em. 91]**

Artikolu 10

Ħruġ, validità u tiġdid

1. Il-liċenzji tas-sewqan għandhom jinħarġu biss lil applikanti li jissodisfaw il-kundizzjonijiet li ġejjin:

(a) ikunu għaddew minn test tal-ħiliet u tal-imġiba u minn test teoretiku u li jissodisfaw l-istandards minimi tas-saħħa fiżika u mentali għas-sewqan , f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Annessi II u III;

(b) fir-rigward tal-kategorija AM ikunu għaddew minn test tat-teorija biss; l-Istati Membri jistgħu jeħtieġu li l-applikanti jgħaddu minn test tal-ħiliet u tal-imġiba kif ukoll minn eżami mediku għal din il-kategorija.

Għal vetturi bi tliet roti u kwadriċikli f'din il-kategorija, l-Istati Membri jistgħu jimponu test distintiv tal-ħiliet u tal-imġiba. Għad-differenzjazzjoni ta' vetturi fil-kategorija AM, jista' jiddaħħal kodiċi nazzjonali fuq il-liċenzja tas-sewqan;

(c) fir-rigward tal-kategorija A2 jew tal-kategorija A, u bil-kundizzjoni li jkunu kisbu esperjenza minima ta' sentejn fuq mutur fil-kategorija A1 jew fil-kategorija A2 rispettivament, jew:

(i) ikunu għaddew minn test tal-ħiliet u tal-imġiba biss, jew

(ii) ikunu lestew taħriġ skont l-Anness VI;

(d) ikunu lestew taħriġ jew għaddew minn test tal-ħiliet u tal-imġiba, jew ikunu lestew taħriġ jew għaddew minn test tal-ħiliet u tal-imġiba skont l-Anness V fir-rigward tal-kategorija B għas-sewqan ta' kombinazzjoni ta' vetturi msemmija fl-Artikolu 6(1), il-punt (c)(ii), it-tielet paragrafu;

(e) ikollhom ir-residenza normali tagħhom fit-territorju tal-Istat Membru li joħroġ il-liċenzja, jew ikunu jistgħu jipproduċu prova li kienu ilhom jistudjaw hemmhekk għal mill-inqas 6 xhur.

1a. ***L-Istati Membri għandhom jadottaw id-dispożizzjonijiet meħtieġa sabiex jiżguraw li l-persuni li għandhom diżabilità u li t-test tagħhom jitwettaq f'vettura adattata għad-diżabilità tagħhom ikunu eżentati milli jwettqu kompiti inkompatibbli mad-diżabilità tagħhom.*** **[Em. 94]**

2. Id-durata ***minima*** tal-validità amministrattiva tal-liċenzji tas-sewqan maħruġa mill-Istati Membri għandha tkun kif ġej: **[Em. 95]**

(a) 15-il sena għall-kategoriji AM, A1, A2, A, B, B1 u BE;

(b) 5 snin għall-kategoriji C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 u D1E.

It-tiġdid ta' liċenzja tas-sewqan jista' jinvolvi perjodu ġdid ta' validità amministrattiva għal kategorija jew kategoriji oħra li d-detentur ikollu d-dritt isuq, sakemm dan ikun jikkonforma mal-kundizzjonijiet stabbiliti f'din id-Direttiva.

Il-preżenza ta' mikroċipp jew kodiċi QR skont l-Artikolu 4(5) u l-Artikolu 4(6) rispettivament ma għandiex tkun prerekwiżit għall-validità ta' liċenzja tas-sewqan. It-telf jew l-indeċifrabbiltà tal-mikroċipp jew tal-kodiċi QR, jew kwalunkwe ħsara oħra fih, ma għandhiex taffettwa l-validità tal-liċenzja tas-sewqan.

L-Istati Membri jistgħu jillimitaw il-perjodu ta' validità amministrattiva tal-liċenzji tas-sewqan maħruġa lil sewwieqa ġodda skont it-tifsira tal-Artikolu 15(1), għal kwalunkwe kategorija sabiex japplikaw miżuri speċifiċi għal dawn is-sewwieqa, għall-fini tat-titjib tas-sikurezza fit-toroq tagħhom.

Filwaqt li jirrispettaw il-prinċipju tas-sussidjarjetà, l-Istati Membri jistgħu jillimitaw il-perjodu ta' validità amministrattiva ta' liċenzji individwali tas-sewqan fir-rigward ta' kwalunkwe kategorija***, filwaqt li jqisu l-istat mediku u l-kapaċità ta' sewqan sikur f'konformità mal-Anness III,*** fil-każ li tinħass il-ħtieġa li tiġi applikata frekwenza miżjuda ta' eżamijiet mediċi jew li jiġu applikati miżuri speċifiċi, inklużi restrizzjonijiet għall-awturi tar-reati tat-traffiku***, sabiex ikomplu jtejbu l-miżuri tas-sikurezza fit-toroq***. **[Em. 253, 315 u 335]**

~~L-Istati Membri għandhom inaqqsu l-perjodi ta' validità amministrattiva stabbiliti fl-ewwel subparagrafu għal 5 snin jew inqas għal-liċenzji tas-sewqan ta' detenturi li jirrisjedu fit-territorju tagħhom li jkunu laħqu l-età ta' 70 sena, sabiex tiġi applikata frekwenza akbar ta' kontrolli mediċi jew miżuri speċifiċi oħra, inklużi korsijiet ta' aġġornament. Dan il-perjodu mnaqqas ta' validità amministrattiva għandu jiġi applikat biss mat-tiġdid tal-liċenzja tas-sewqan.~~ **[Em. 97]**

L-Istati Membri jistgħu jnaqqsu l-perjodu ta' validità amministrattiva stabbilit f'dan il-paragrafu tal-liċenzji tas-sewqan ta' persuni li jkunu ngħataw permess ta' residenza temporanju jew li jgawdu minn protezzjoni temporanja jew protezzjoni adegwata skont il-liġi nazzjonali fit-territorju tagħhom. Għal dak il-għan, dan il-perjodu mnaqqas ta' validità amministrattiva għandu jkun daqs jew iqsar mill-validità amministrattiva tal-permess ta' residenza temporanja jew tal-protezzjoni temporanja jew protezzjoni adegwata.

3. It-tiġdid tal-liċenzji tas-sewqan meta tiskadi l-validità amministrattiva tagħhom għandu jkun soġġett għaż-żewġ kundizzjonijiet li ġejjin:

(a) it-tkomplija tal-konformità mal-istandards minimi ta' saħħa fiżika u mentali għas-sewqan stabbiliti fl-Anness III;

(b) residenza normali fit-territorju tal-Istat Membru li joħroġ il-liċenzja, jew evidenza li l-applikant ikun ilu jistudja hemmhekk għal mill-inqas 6 xhur, fiż-żmien li jippreżenta l-applikazzjoni tiegħu.

4. F'każ ta' kriżi, l-Istati Membri jistgħu jestendu l-perjodu ta' validità amministrattiva tal-liċenzji tas-sewqan li kieku kienu jiskadu, għal perjodu massimu ta' 6 xhur. L-estensjoni tista' tiġġedded meta l-kriżi tippersisti.

Kwalunkwe estensjoni bħal din għandha tkun debitament motivata u nnotifikata immedjatament lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tippubblika minnufih din l-informazzjoni f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*. L-Istati Membri għandhom jirrikonoxxu l-validità tal-liċenzji tas-sewqan li l-perjodu ta' validità amministrattiva tagħhom ikun ġie estiż skont dan il-paragrafu.

Meta kriżi taffettwa diversi Stati Membri, il-Kummissjoni tista' tadotta atti ta' implimentazzjoni sabiex testendi l-perjodu ta' validità amministrattiva tal-liċenzji tas-sewqan kollha jew ta' ċerti kategoriji tagħhom li kieku kienu jiskadu. Dik l-estensjoni ma tistax taqbeż is-6 xhur u tista' tiġġedded meta l-kriżi tippersisti. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(3).

Meta Stat Membru ma jkunx, u x'aktarx li ma jsirx, affettwat minn diffikultajiet li wasslu biex it-tiġdid tal-liċenzji tas-sewqan isir imprattikabbli bħala konsegwenza tal-kriżi msemmija fit-tielet subparagrafu, jew ikun ħa miżuri nazzjonali xierqa biex jiġi mmitigat l-impatt tal-kriżijiet, dak l-Istat Membru jista' jiddeċiedi li ma japplikax l-estensjoni introdotta mill-att ta' implimentazzjoni msemmija fit-tielet subparagrafu, wara li l-ewwel ikun informa lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri l-oħrajn dwar dan u għandha tippubblika avviż f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Għall-finijiet ta' dan il-paragrafu, kriżi tfisser avveniment eċċezzjonali, mhux mistenni u f'daqqa, naturali jew magħmul mill-bniedem, ta' natura u skala straordinarja li jseħħ ġewwa jew barra l-Unjoni, b'impatti diretti jew indiretti sinifikanti fuq il-qasam tat-trasport bit-triq u li jipprevjeni wkoll jew li jfixkel b'mod sinifikanti l-possibbiltà għad-detenturi ta' liċenzji tas-sewqan jew għall-awtoritajiet nazzjonali rilevanti milli jwettqu l-proċeduri meħtieġa għat-tiġdid tagħhom.

5. Mingħajr preġudizzju għal-liġijiet kriminali u tal-pulizija nazzjonali, l-Istati Membri jistgħu japplikaw għall-ħruġ ta' liċenzji tas-sewqan dispożizzjonijiet nazzjonali relatati ma' kundizzjonijiet għajr dawk imsemmija f'din id-Direttiva. Huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni.

6. Meta joħorġu jew iġeddu l-liċenzji tas-sewqan fil-kategoriji AM, A, A1, A2, B, B1 u BE, l-Istati Membri jistgħu jirrikjedu eżami li japplika l-istandards minimi ta' saħħa fiżika u mentali għas-sewqan stabbiliti fl-Anness III minflok l-awtovalutazzjoni stabbilita fil-punt 3 ta' dak l-Anness. F'dak il-każ, l-eżami mediku għandu jkopri l-inkapaċitajiet mediċi kollha msemmija fl-Anness III.

~~Sa [data tal-adozzjoni+18-il xahar] il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu l-kontenut tal-awtovalutazzjoni msemmija fil-punt 3 tal-Anness III u li jkopru l-kapaċitajiet mediċi kollha msemmija f'dak l-Anness. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(2).~~ **[Em. 99]**

Filwaqt li jirrispettaw il-prinċipju tas-sussidjarjetà, meta jġeddu l-liċenzji tas-sewqan fil-kategoriji AM, A, A1, A2, B, B1, BE u T, l-Istati Membri jistgħu jirrikjedu eżami li japplika l-istandards minimi ta' saħħa għas-sewqan stabbiliti fl-Anness III. **[Em. 256 u 318]**

6a. ***L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu linji gwida bbażati fuq l-evidenza għall-Prattikanti Ġenerali u t-tobba tal-familja biex jidentifikaw dawk li jistgħu jkunu f'riskju li jsuqu karozza, u għandhom joperaw f'koordinazzjoni mal-awtoritajiet tal-liċenzjar*** **[Em. 100]**

6b. ***L-Istati Membri għandhom jiżviluppaw kampanji nazzjonali ta' għarfien biex iqajmu kuxjenza fost il-pubbliku ġenerali dwar sinjali mentali jew fiżiċi li jistgħu jpoġġu persuna f'riskju waqt li ssuq vettura.*** **[Em. 101]**

7. L-ebda persuna ma jista' jkollha aktar minn liċenzja tas-sewqan ~~fiżika~~ waħda~~.~~***;*** Madankollu, persuna ~~jista' jkollha diversi liċenzji~~***tista' taħżen liċenzja*** tas-sewqan mobbli~~, dment li dawn jinħarġu mill-istess Stat Membru~~ ***fuq diversi apparati***. **[Em. 102]**

L-ebda persuna ma jista' jkollha liċenzji tas-sewqan maħruġa minn iktar minn Stat Membru wieħed.

Stat Membru għandu jirrifjuta li joħroġ liċenzja tas-sewqan fejn jiġi stabbilit li l-applikant diġa jkollu liċenzja tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru ieħor.

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa għall-fini tal-applikazzjoni tat-tielet subparagrafu. Il-miżuri meħtieġa fir-rigward tal-ħruġ, is-sostituzzjoni, it-tiġdid jew l-iskambju ta' liċenzja tas-sewqan għandhom ikunu li jiġi vverifikat ma' Stati Membri oħra fejn ikun hemm motivi raġonevoli ta' suspett li l-applikant ikun diġà detentur ta' liċenzja tas-sewqan oħra. Għal dak il-għan, l-Istati Membri għandhom jużaw in-network tal-liċenzji tas-sewqan tal-UE msemmi fl-Artikolu 19.

Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 3(6), Stat Membru li joħroġ liċenzja tas-sewqan għandu japplika d-diliġenza dovuta sabiex jiżgura li l-persuna tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, u għandu japplika d-dispożizzjonijiet nazzjonali tiegħu dwar il-kanċellament jew l-irtirar tal-liċenzja tas-sewqan jew tad-dritt tas-sewqan jekk jiġi stabbilit li liċenzja ġiet maħruġa mingħajr ma ġew sodisfatti dawk ir-rekwiżiti.

8. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 21, biex temenda l-Annessi II, III, V u VI, fejn meħtieġ, sabiex jitqiesu l-iżviluppi tekniċi, operazzjonali jew xjentifiċi.

8a. ***Il-Kummissjoni għandha, abbażi ta' parir espert, tiżviluppa kors ta' taħriġ online għat-tobba tal-familja li jippermettilhom jivvalutaw l-aspetti kollha tal-kapaċità ta' applikant għas-sewqan.*** **[Em. 103]**

Artikolu 11

L-iskambju u s-sostituzzjoni tal-liċenzji tas-sewqan maħruġa mill-Istati Membri

1. Fejn id-detentur ta' liċenzja valida tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru jkun ittrażloka fi Stat Membru ieħor, huwa jista' jitlob li l-liċenzja tas-sewqan tiegħu tiġi sostitwita b'liċenzja ekwivalenti. L-Istat Membru li jwettaq l-iskambju għandu jivverifika għal liema kategorija l-liċenzja preżentata tkun fil-fatt għadha valida.

2. Soġġett għall-osservanza tal-prinċipju tat-territorjalità tal-liġijiet kriminali u tal-pulizija, l-Istat Membru tar-residenza normali jista' japplika d-dispożizzjonijiet nazzjonali tiegħu dwar ir-restrizzjoni, is-sospensjoni, l-irtirar jew il-kanċellament tad-dritt tas-sewqan lid-detentur ta' liċenzja tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru ieħor u, jekk meħtieġ, jissostitwixxi l-liċenzja għal dak il-għan.

3. L-Istat Membru li jwettaq is-sostituzzjoni ***ta' liċenzja tas-sewqan fiżika*** għandu jagħti lura l-liċenzja l-qadima ~~lill-awtoritàjiet~~***lill-awtoritajiet*** tal-Istat Membru li jkun ħariġha u għandu jagħti r-raġunijiet tiegħu għaliex għamel dan. ***L-Istat Membru li jiskambja l-liċenzja tas-sewqan għandu jinforma lill-awtoritjiet tal-Istat Membru emittenti, billi jispeċifika r-raġunijiet għal tali skambju. L-Istati Membri li oriġinarjament ħarġu l-liċenzja tas-sewqan għandhom jiżguraw li l-liċenzja tas-sewqan mobbli preċedenti ma tkunx tista' tidher aktar. Għall-finijiet ta' komunikazzjoni, l-Istati Membri għandhom jużaw in-network tal-liċenzji tas-sewqan tal-UE msemmi fl-Artikolu 19(1).*** **[Em. 104]**

4. Is-sostituzzjoni ta' liċenzja tas-sewqan li tkun intilfet jew insterqet, tista' tinkiseb biss mingħand l-awtoritàjiet kompetenti tal-Istat Membru li fih id-detentur ikollu r-residenza normali tiegħu. Dawk l-awtoritàjiet għandhom jipprovdu s-sostituzzjoni fuq il-bażi tal-informazzjoni fil-pussess tagħhom jew, fejn xieraq, fuq il-prova mill-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru li jkun ħareġ il-liċenzja oriġinali.

Artikolu 11a

Liċenzja tas-sewqan interim

1. *Matul is-sostituzzjoni, it-tiġdid jew l-iskambju ta' liċenzja tas-sewqan, l-Istat Membru li jwettaq is-sostituzzjoni, it-tiġdid jew l-iskambju għandu joħroġ liċenzja tas-sewqan interim fil-forma ta' ċertifikat, anke jekk ikun l-istess Stat Membru li jkun ħareġ il-liċenzja preċedenti. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li sal-31 ta' Diċembru 2025 tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 21 biex tissupplement din id-Direttiva billi tistabbilixxi formola standardizzata mudell għal tali ċertifikat. Meta tadotta dawk l-atti delegati, il-Kummissjoni għandha tqis kif xieraq kwalunkwe riskju li tali formoli jiġu ffalsifikati.*

2. *Iċ-ċertifikat maħruġ minn Stat Membru skont dan l-Artikolu għandu jkun validu għal perjodu massimu ta' xahar. Tali ċertifikati għandhom ikunu rikonoxxuti b'mod reċiproku mill-Istati Membri. Meta s-sostituzzjoni, it-tiġdid jew l-iskambju tal-liċenzja tas-sewqan ikun qed jieħu iktar żmien, l-Istati Membri jistgħu jġeddu dan iċ-ċertifikat darbtejn, kull darba għal perjodu li ma jaqbiżx xahar. Il-validità ta' tali ċertifikat għandha tieqaf awtomatikament ladarba d-detentur jiġi fil-pussess ta' liċenzja fiżika jew mobbli f'konformità mal-Artikolu 3.* **[Em. 105]**

Artikolu 12

L-iskambju ta' liċenzji tas-sewqan maħruġa minn pajjiżi terzi

1. Meta Stat Membru jipprevedi l-iskambju ta' liċenzja tas-sewqan maħruġa minn pajjiż terz lil detentur li jkun stabbilixxa r-residenza normali fit-territorju tiegħu, dak l-Istat Membru għandu jiskambja l-liċenzja tas-sewqan f'konformità mad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu.

2. Meta Stat Membru jiskambja liċenzja tas-sewqan maħruġa minn pajjiż terz li ma kienx is-suġġett ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 7, dan l-iskambju għandu jiġi rreġistrat fuq il-liċenzja tas-sewqan maħruġa minn dak l-Istat membru permezz tal-immarkar tal-kodiċi rilevanti mill-Anness I, il-Parti E, kif għandu jiġi rreġistrat kwalunkwe tiġdid jew sostituzzjoni sussegwenti. Jekk id-detentur ta' dik il-liċenzja jittrasferixxi r-residenza normali tiegħu għal Stat Membru ieħor, dan tal-aħħar ma għandux għalfejn japplika l-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku previst fl-Artikolu 3(6).

L-Istati Membri għandhom japplikaw, għal skambji bħal dawn, id-dispożizzjonijiet tal-leġiżlazzjoni nazzjonali tagħhom, f'konformità mal-kundizzjonijiet previsti f'dan il-paragrafu.

3. Meta l-liċenzja tas-sewqan tinħareġ f'kategorija u minn pajjiż terz li kien is-suġġett ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 7, dan l-iskambju ma għandux jiġi rreġistrat fuq il-liċenzja tas-sewqan maħruġa mill-Istat Membru kkonċernat. F'dawk il-każijiet, l-Istati Membri għandhom jiskambjaw il-liċenzja tas-sewqan f'konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti fid-deċiżjoni ta' implimentazzjoni rilevanti.

4. Meta liċenzja tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru tkun ġiet skambjata għal liċenzja tas-sewqan maħruġa minn pajjiż terz, l-Istati Membri ma għandhomx jirrikjedu l-issodisfar ta' kwalunkwe kundizzjoni addizzjonali għajr dawk stabbiliti fil-punt (a) tal-Artikolu 10(3) jew jirreġistraw kwalunkwe informazzjoni addizzjonali għall-iskambju ta' dik il-liċenzja tas-sewqan għal liċenzja tas-sewqan maħruġa minnhom, fir-rigward tal-kategoriji tal-liċenzja tas-sewqan inizjali.

Fis-sitwazzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu, fejn applikant jitlob li tiġi skambjata liċenzja tas-sewqan li tkun valida wkoll għal kategoriji li dwarhom ikun kiseb id-dritt ta' sewqan f'pajjiż terz, għandhom japplikaw ir-regoli li ġejjin:

(a) jekk il-liċenzja tas-sewqan tkun inħarġet f'kategorija u minn pajjiż terz li jkun is-suġġett ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 7, għandu japplika l-paragrafu 3;

(b) fin-nuqqas ta’ din id-deċiżjoni ta’ implimentazzjoni, għandu japplika l-paragrafu 2.

5. L-iskambji msemmija fil-paragrafi 2, 3 u 4 għandhom iseħħu biss jekk il-liċenzja tas-sewqan maħruġa mill-pajjiż terz tkun ġiet ċeduta lill-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru li jagħmel l-iskambju.

6. Il-Kummissjoni tista’ tidentifika li pajjiż terz għandu qafas tat-trasport bit-triq li jiggarantixxi, kompletament jew parzjalment, livell ta’ sikurezza fit-toroq li jkun komparabbli ma’ dak tal-Unjoni, li jippermetti li l-liċenzji tas-sewqan maħruġa minn dan il-pajjiż terz jiġu skambjati mingħajr ma dan l-iskambju jiġi rreġistrat fuq il-liċenzji tas-sewqan maħruġa mill-Istati Membri, jekk ikun meħtieġ wara l-konformità ma’ ċerti kundizzjonijiet definiti minn qabel.

Meta l-Kummissjoni tidentifika pajjiż terz bħal dan, hija tista’ tivvaluta l-qafas tat-trasport bit-triq tal-pajjiż terz f’kooperazzjoni mal-Istati Membri. L-Istati Membri għandu jkollhom 6 xhur biex jipprovdu l-opinjoni tagħhom dwar il-qafas tat-trasport fit-triq fis-seħħ fil-pajjiż terz identifikat. Il-Kummissjoni għandha tipproċedi bil-valutazzjoni ladarba tkun irċeviet opinjoni mill-Istati Membri kollha jew ladarba l-limitu ta’ żmien biex jintbagħtu l-opinjonijiet ikun għadda, skont liema jseħħ ~~l-aħħar~~***l-ewwel***. **[Em. 106]**

Meta tivvaluta l-qafas tat-trasport bit-triq fis-seħħ f'pajjiż terz, il-Kummissjoni għandha tqis tal-anqas l-elementi li ġejjin:

(a) ir-rekwiżiti tal-liċenzjar tas-sewwieqa fis-seħħ, bħall-klassifikazzjoni tal-kategoriji tal-liċenzji tas-sewqan, ir-rekwiżiti tal-età minima, ir-rekwiżiti u l-kundizzjonijiet tat-taħriġ u tat-testijiet tas-sewqan, u l-istandards mediċi għall-ħruġ tal-liċenzja;

(b) jekk il-pajjiż terz joħroġx liċenzji tas-sewqan mobbli u, jekk iva, id-dettalji tekniċi u strutturali applikabbli għall-operat tas-sistema;

(c) il-punt sa fejn ikun hemm liċenzji tas-sewqan falsifikati fiċ-ċirkolazzjoni u x'miżuri jittieħdu biex tiġi evitata l-falsifikazzjoni tal-liċenzji tas-sewqan;

(d) il-perjodu ta' validità amministrattiva tal-liċenzji tas-sewqan maħruġa mill-pajjiż terz;

(e) il-kundizzjonijiet tat-traffiku fil-pajjiż terz u jekk humiex komparabbli mal-kundizzjonijiet tat-traffiku fin-networks tat-toroq fl-Unjoni;

(f) il-prestazzjoni tas-sikurezza fit-toroq tal-pajjiż terz.

(fa) is-sistema ta' konverżjoni għal-liċenzji tas-sewqan tal-UE implimentata mill-pajjiż terz. **[Em. 107]**

7. Il-Kummissjoni tista', wara li twettaq il-valutazzjoni msemmija fil-paragrafu 6 u permezz ta' deċiżjonijiet ta' implimentazzjoni, tiddeċiedi li pajjiż terz għandu qafas tat-trasport bit-triq fis-seħħ li jiggarantixxi bis-sħiħ jew parzjalment, livell ta' sikurezza fit-toroq li huwa komparabbli ma' dak tal-Unjoni sabiex il-liċenzji tas-sewqan maħruġa minn dak il-pajjiż terz jiġu skambjati mingħajr ma jiġi rreġistrat dan l-iskambju fuq il-liċenzja tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru.

Id-deċiżjoni ta' implimentazzjoni għandu jkun fiha mill-inqas:

(a) il-kategoriji tal-liċenzja tas-sewqan imsemmija fl-Artikolu 6, li fir-rigward tagħhom jista' jsir skambju mingħajr ma tiġi rreġistrata fuq il-liċenzja tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru;

(b) id-dati tal-ħruġ tal-liċenzji tas-sewqan tal-pajjiż terz li minnhom jista' jsir skambju mingħajr ma jiġi rreġistrat fuq il-liċenzja tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru;

(c) kwalunkwe kundizzjoni ġenerali li għandha tiġi rrispettata għall-fini tal-verifika tal-awtentiċità tad-dokument uffiċjali li għandu jiġi skambjat;

(d) kwalunkwe kundizzjoni ġenerali li l-applikant għandu jikkonforma magħha biex juri l-konformità mal-istandards mediċi stabbiliti fl-Anness III, qabel l-iskambju.

Meta l-liċenzja tas-sewqan tal-applikant ma tippermettix konformità mat-tieni subparagrafu, il-punti (a) jew (b), ta' dan il-paragrafu, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jiskambjaw il-liċenzja tas-sewqan f'konformità mal-paragrafu 2. Meta l-applikant ma jkunx jista' jikkonforma mat-tieni subparagrafu, il-punti (c) jew (d) ta' dan il-paragrafu, l-Istati Membri għandhom jirrifjutaw li jiskambjaw il-liċenzja tas-sewqan. Kwalunkwe kundizzjoni addizzjonali li d-deċiżjoni ta' implimentazzjoni jista' jkun fiha għandha tipprevedi jew l-applikabbiltà tad-dispożizzjonijiet nazzjonali tal-Istat Membru f'konformità mal-paragrafu 2, jew ir-rifjut tal-iskambju tal-liċenzja tas-sewqan, fejn dawn il-kundizzjonijiet ma jiġux issodisfati mill-applikant.

Id-deċiżjonijiet ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(2).

8. Id-deċiżjoni ta’ implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 7 għandha tipprevedi rieżami perjodiku, tal-anqas kull 4 snin, tas-sitwazzjoni tas-sikurezza fit-toroq fil-pajjiż terz ikkonċernat. Skont il-konklużjonijiet tar-rieżami, il-Kummissjoni għandha żżomm, temenda jew tissospendi, sa fejn ikun meħtieġ, jew tirrevoka d-deċiżjoni ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 7.

8a. Ċertifikat ta’ kompetenza professjonali (CPC), jew ċertifikat ekwivalenti, maħruġ minn pajjiż terz imsemmi fil-paragrafu 2 jista’ jiġi sostitwit b’CPC ġdid maħruġ minn Stat Membru fejn id-detentur, f’dak l-Istat Membru, ikun lesta taħriġ ta’ kompetenza addizzjonali sa 35 siegħa. Dak it-taħriġ ta’ kompetenza addizzjonali għandu jitwettaq bil-lingwa tal-UE li tinftiehem l-aħjar minn [kandidat]. Jekk ikun meħtieġ, f’konformità mad-Direttiva (UE) 2022/2561 dwar il-kwalifika inizjali u taħriġ perjodiku ta’ sewwieqa ta’ ċerti vetturi tat-triq għat-trasport ta’ merkanzija jew passiġġieri[19], biex jiġi żgurat livell għoli ta’ kompetenza u sikurezza fit-toroq, għandu jiġi pprovdut appoġġ lingwistiku xieraq.

[19] ***Id-Direttiva (UE) 2022/2561 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta’ Diċembru 2022 dwar il-kwalifika inizjali u taħriġ perjodiku ta’ sewwieqa ta’ ċerti vetturi tat-triq għat-trasport ta’ merkanzija jew passiggieri (ĠU L 330, 23.12.2022, p. 46).***

Sabiex jiġi ddeterminat jekk pajjiżi terzi għandhomx regoli kompletament jew parzjalment komparabbli ma' regoli korrispondenti tal-Unjoni li jiggarantixxu livell ta' sikurezza fit-toroq li huwa kompletament jew parzjalment komparabbli ma' dak fl-Unjoni, il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta sa... [sentejn wara d-dħul fis-seħħ ta' din id-Direttiva emendatorja] atti delegati f'konformità mal-Artikolu 21 biex jissupplimentaw din id-Direttiva, billi jistabbilixxu l-kundizzjonijiet għal, u l-kriterji u l-metodoloġiji li għandhom jintużaw meta, jivvalutaw regoli ta' pajjiżi terzi dwar it-taħriġ professjonali għas-sewwieqa jew regoli ta' pajjiżi terzi dwar il-proċeduri ta' ċertifikazzjoni u eżami, jew it-tnejn li huma.

Abbażi ta' dawk [l-atti delegati/il-kundizzjonijiet, il-kriterji u l-metodoloġiji tal-valutazzjoni], u f'kooperazzjoni mal-Istati Membri f'konformità mal-proċedura stabbilita fil-paragrafu 6, il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni, li jistabbilixxu d-deċiżjoni tagħha li pajjiż terz speċifiku għandu regoli dwar it-taħriġ professjonali għax-xufiera u/jew regoli dwar proċeduri ta' ċertifikazzjoni u eżami kompletament jew parzjalment komparabbli ma' regoli korrispondenti tal-Unjoni li jiggarantixxu livell ta' sikurezza fit-toroq li huwa kompletament jew parzjalment komparabbli ma' dak fl-Unjoni. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(2). **[Em. 108]**

9. Il-Kummissjoni għandha tippubblika f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* u fuq is-sit web tagħha lista tal-pajjiżi terzi li kienu s-suġġett ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni f'konformità ~~mal-paragrafu 7~~***mal-paragrafi 7 u 8a***, u għandha tippubblika wkoll kif xieraq kwalunkwe tibdil rilevanti li jsir f'konformità mal-paragrafu ~~9~~***8***. **[Em. 109]**

10. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi network ta' għarfien biex tiġbor, tipproċessa u xxerred l-għarfien u l-informazzjoni dwar l-aħjar prattiki għall-integrazzjoni ta' sewwieqa professjonali barranin fis-suq intern. In-network għandu jinkludi l-awtoritajiet rilevanti tal-Istati Membri, iċ-ċentri ta' eċċellenza, l-universitajiet u r-riċerkaturi, is-sħab soċjali u atturi rilevanti oħra tas-settur tat-trasport bit-triq.

Artikolu 12a

Pjattaforma għall-kooperazzjoni

1. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi pjattaforma għall-kooperazzjoni biex taggrega, tipproċessa u xxerred l-għarfien u l-informazzjoni dwar l-aħjar prattiki għal

(a) l-iskemi ta' taħriġ tas-sewwieqa fl-Istati Membri, inkluż it-taħriġ għal vetturi ta' użu speċjali bħal Makkinarju Mobbli Mhux tat-Triq;

(b) ***il-liċenzjar u l-użu normali ta' vetturi ta' użu speċjali, bħal Makkinarju Mobbli Mhux tat-Triq fl-Istati Membri differenti, inklużi l-implikazzjonijiet transfruntieri tad-differenzi ta' dawn ir-regoli bil-ħsieb li jiġi ffaċilitat l-użu ta' tali makkinarju; u***

(c) ***kwalunkwe kwistjoni oħra meqjusa xierqa.***

2. Il-pjattaforma għandha tinkludi l-awtoritajiet rilevanti tal-Istati Membri, u l-partijiet ikkonċernati rilevanti tas-settur tat-trasport bit-triq, u fejn possibbli tiffaċilita l-bini fuq dawn l-aħjar prattiki. **[Em. 320]**

Artikolu 13

L-effetti ta' restrizzjoni, sospensjoni, irtirar jew kanċellazzjoni tad-dritt għas-sewqan jew tal-liċenzja tas-sewqan

1. Stat Membru għandu jirrifjuta li joħroġ liċenzja tas-sewqan lil applikant li jkollu l-liċenzja tas-sewqan tiegħu ristretta, sospiża, irtirata jew ikkanċellata fi Stat Membru ieħor.

2. Stat Membru għandu jirrifjuta li jirrikonoxxi l-validità ta' kwalunkwe liċenzja tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru ieħor lil persuna li l-liċenzja tas-sewqan tagħha tkun ristretta, sospiża, irtirata jew ikkanċellata fit-territorju tal-Istat Membru preċedenti.

3. Liċenzja tas-sewqan jew id-dritt għas-sewqan għandhom jitqiesu bħala ristretti, sospiżi, irtirati, jew ikkanċellati għall-finijiet ta' dan l-Artikolu sakemm il-persuna kkonċernata tkun għadha trid tissodisfa kwalunkwe kundizzjoni, imposta minn Stat Membru, li magħha jkun jeħtiġilha tikkonforma sabiex tkun tista' tirkupra d-dritt tagħha li ssuq jew li tkun tista' ssuq jew li tkun tista' tapplika għal liċenzja ġdida.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li kwalunkwe kundizzjoni li jimponu sabiex id-detentur ikun jista' jirkupra d-dritt tiegħu għas-sewqan jew għal-liċenzja tas-sewqan jew biex ikun jista' japplika għal waħda ġdida tkun proporzjonata, nondiskriminatorja għad-detenturi tal-liċenzji tas-sewqan maħruġa minn kwalunkwe Stat Membru ieħor u li huma ma jwasslux, waħedhom, għal rifjut indefinit li tinħareġ liċenzja tas-sewqan jew li tiġi rikonoxxuta liċenzja tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru ieħor.

Stat Membru jista' jissospendi liċenzja tas-sewqan għal perjodu indefinit jekk l-eżami mediku li jikkonferma l-validazzjoni msemmija fl-Artikolu 10 juri li r-rekwiżiti fiżiċi u psikoloġiċi relatati mal-kundizzjonijiet mediċi msemmija fl-Anness III ma jkunux jistgħu jiġu ssodisfati temporanjament. **[Em. 110]**

4. Xejn f'dan l-Artikolu ma għandu jinftiehem bħala li jipprevjeni lill-Istati Membri milli jipprojbixxu persuna milli ssuq fit-territorji tagħhom b'mod indefinit mingħajr ma jipprovdulha l-possibbiltà li tirkupra d-dritt tagħha li ssuq jew liċenzja tas-sewqan jew li tkun tista' tapplika għal waħda ġdida, meta dan ikun iġġustifikat abbażi tal-imġiba tagħha.

Meta Stat Membru, f'konformità ma' dan il-paragrafu, ikun impona projbizzjoni indefinita fuq is-sewqan, dan l-Istat Membru jista' jirrifjuta li jirrikonoxxi l-validità ta' kwalunkwe liċenzja tas-sewqan, maħruġa minn Stat Membru ieħor, fit-territorju rispettiv tiegħu b'mod indefinit. B'deroga mill-paragrafu 1, Stati Membri oħra jistgħu, wara li jikkonsultaw mal-Istat Membru li jimponi l-projbizzjoni tas-sewqan indefinita, joħorġu liċenzja tas-sewqan lil din il-persuna.

Artikolu 14

Skema ta' sewqan akkumpanjat

1. B'deroga mill-Artikolu 7(1), il-punti (b) u (d) rispettivament, l-Istati Membri għandhom joħorġu liċenzji tas-sewqan, f'konformità mal-Artikolu 10(1), għall-kategoriji B***, C u C1*** ~~u C~~ immarkati bil-kodiċi tal-Unjoni 98.02 speċifikat fil-Parti E tal-Anness I lill-applikanti li jkunu laħqu l-età ta' 17-il sena. **[Em. 111]**

2. Id-detenturi ta' liċenzja tas-sewqan immarkata bil-kodiċi tal-Unjoni 98.02 li ma jkunux laħqu l-età ta' 18-il sena għandhom isuqu biss meta jkunu akkumpanjati minn persuna***, fis-sit tal-passiġġier ta' quddiem, li hija kapaċi tipprovdi gwida matul is-sewqan. Il-persuna li takkumpanja għandha tikkonforma mar-regoli dwar is-sewqan taħt l-influwenza tal-alkoħol jew tad-droga jew fi stat ta' nuqqas ta' kapaċità minħabba kwalunkwe raġuni oħra, u għandha*** ~~li~~ tissodisfa l-kundizzjonijiet li ġejjin: **[Em. 112]**

(a) ikollha età minima ta' 25 sena;

(b) ikollha liċenzja tas-sewqan ***tal-UE*** tal-kategorija rilevanti maħruġa aktar minn 5 snin ilu; **[Em. 113]**

(c) ma kinitx soġġetta għal skwalifika tas-sewqan matul l-aħħar 5 snin;

(d) ma kinitx soġġetta għal deċiżjoni fil-qasam tal-liġi kriminali li tirriżulta minn reat relatat mat-traffiku fit-toroq;

(e) fil-każ ta' vettura ~~tal-kategorija C~~***tal-kategoriji C u C1***, ikollha l-kwalifika u t-taħriġ ipprovduti mid-Direttiva (UE) 2022/2561. **[Em. 114]**

(ea) fil-każ li kategorija ta' vettura C u C1, tkun wettqet kors ta' taħriġ dedikat ta' seba' sigħat biex titgħallem il-ħiliet professjonali u pedagoġiċi meħtieġa, bħala parti mit-taħriġ perjodiku CPC tagħha. **[Em. 115]**

L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jżidu t-tul tat-taħriġ għal 14-il siegħa. **[Em. 116]**

3. L-Istati Membri jistgħu jeħtieġu l-identifikazzjoni tal-persuni li jakkumpanjawhom imsemmija fil-paragrafu 2 sabiex jiżguraw il-konformità ma' dan l-Artikolu. L-Istati Membri jistgħu jillimitaw l-għadd ta' persuni ta' akkumpanjament possibbli.

3a. L-iskema tas-sewqan akkumpanjat ma tillimitax l-għażliet eżistenti tal-Istati Membri biex ibaxxu l-età minima għall-kategorija B kif stabbilit fl-Artikolu 7(2) ta' din id-Direttiva u biex japplikaw kundizzjonijiet relatati fuq livell nazzjonali. **[Em. 117]**

4. L-Istati Membri jistgħu japplikaw kundizzjonijiet addizzjonali għall-ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan immarkata bil-kodiċi tal-Unjoni 98.02 għal applikanti li ma jkunux laħqu l-età ta' 18-il sena. Huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tagħmel din l-informazzjoni disponibbli għall-pubbliku.

4a. ***L-Istati Membri jistgħu jnaqqsu l-età stabbilita fil-paragrafu 1 għall-persuni li għandhom ir-residenza normali tagħhom fit-territorju tagħhom sabiex iwettqu proġetti pilota u jiġbru data dwar l-effett tal-iskemi tas-sewqan akkumpanjat b'età iktar baxxa bħala parti mit-taħriġ tal-applikant sakemm hu jew hi j/tilħaq 3500 km. Jekk Stat Membru jkun jixtieq jagħmel użu minn dik l-għażla, huwa għandu jissottometti rikjest motivata lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tivvaluta tali talba permezz ta' djalogu mal-Istat Membru kkonċernat u tieħu deċiżjoni fi żmien tliet xhur. Il-Kummissjoni tista' tapprova jew tiċħad it-talba billi tippreżenta opinjoni motivata, jew tapprovaha skont kundizzjonijiet addizzjonali sabiex tiżgura s-sikurezza fit-toroq. Id-dispożizzjonijiet tal-paragrafi 2, 3 u 4 għandhom jibqgħu applikabbli, jekk tingħata deroga mill-Kummissjoni. L-Istati Membri għandhom jimmonitorjaw ir-riżultati tal-proġetti pilota approvati u jirrapportawhom lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tivvaluta t-talbiet u, meta disponibbli, ir-riżultati tal-proġetti pilota approvati fir-rieżamijiet perjodiċi tagħha.*** **[Em. 118]**

Artikolu 15

Perjodu ta' prova

1. Id-detentur ta' liċenzja tas-sewqan ta' kategorija partikolari maħruġa għall-ewwel darba għandu jitqies bħala sewwieq ġdid u għandu jkun soġġett għal perjodu ta' prova ta' mill-inqas sentejn. ***L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-regoli dwar it-tul tal-perjodu u l-penali għas-sewwieqa ġodda.*** **[Em. 119]**

1a. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu obbligu għas-sewwieqa ġodda li juru disk standard tal-Unjoni fuq il-windcreen ta' wara tal-vettura tagħhom matul il-perjodu ta' prova kollu tagħhom. Il-Kummissjoni għandha, mhux aktar tard minn [6 xhur mid-data tad-dħul fis-seħħ ta' din id-Direttiva] tadotta att delegat f'konformità mal-Artikolu 21 li jistabbilixxi l-ispeċifikazzjonijiet viżivi komuni għad-disk komuni. **[Em. 268]**

2. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu regoli dwar il-penali għas-sewwieqa ġodda li jsuqu b'livell ta' alkoħol fid-demm li jaqbeż ~~0,0 g/ml u~~***0,2 g/mL jew li jkunu taħt l-influwenza ta' sustanzi psikotropiċi jew narkotiċi. L-awtoritajiet tal-infurzar tal-Istati Membri*** għandhom ***jistabbilixxu limitu tekniku ta' kejl ta' tolleranza żero abbażi tal-aktar limitu baxx ta' kwantifikazzjoni li jqis l-esponiment passiv jew aċċidentali u*** jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li dawn jiġu implimentati. Dawk il-penali għandhom ikunu effettivi, proporzjonati, dissważivi u ~~b'mod li ma jiddiskriminawx~~***mhux diskriminatorji u jistgħu jinkludu skwalifiki mis-sewqan***. **[Em. 120]**

2a. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu regoli aktar stretti dwar il-penali għas-sewwieqa ġodda, inkluż meta jonqsu milli jużaw it-tagħmir ta' sikurezza, jew meta jsuqu mingħajr liċenzja tas-sewqan valida u għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li dawn jiġu implimentati. Dawk il-penali għandhom ikunu effettivi, proporzjonati, dissważivi u nondiskriminatorji. **[Em. 121]**

2b. L-Istati Membri jistgħu jestendu l-applikazzjoni tas-sistema ta' tolleranza żero għall-alkoħol u għad-drogi psikoattivi illeċiti għas-sewwieqa kollha. **[Em. 269]**

3. L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu regoli addizzjonali applikabbli fit-territorju tagħhom għal sewwieqa ġodda matul il-perjodu ta' prova biex itejbu s-sikurezza fit-toroq. Huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni. ***Dawk ir-regoli m'għandhomx jillimitaw is-sewqan matul il-lejl.*** **[Em. 122]**

4. L-Istati Membri għandhom jimmarkaw il-liċenzji tas-sewqan maħruġa matul perjodu ta' prova bil-kodiċi tal-Unjoni 98.01 speċifikat fl-Anness I, il-Parti E.

5. Ma għandux jiġi applikat perjodu ta' prova għas-sewwieqa li jiksbu liċenzja tas-sewqan tal-kategorija A2 jew A f'konformità mal-Artikolu 10(1), il-punt (c).

5a. Għas-sewwieqa li jiksbu kategorija ġdida waqt il-perjodu ta' prova tagħhom għal kategorija ta' liċenzja maħruġa preċedentement, il-perjodu ta' prova għall-kategorija l-ġdida jista' jitnaqqas biex jittieħed kont tal-perjodu ta' prova diġà kompletat, soġġett għal perjodu minimu ta' sitt xhur. Tali tnaqqis ma għandux japplika jekk il-liċenzja tas-sewqan eżistenti tinħareġ għall-kategorija AM biss. **[Em. 123]**

5b. ***L-Istati Membri huma mħeġġa jinkludu taħriġ adattat għall-età dwar ir-regoli tas-sikurezza fit-toroq u taħriġ dwar l-għarfien tar-riskju tat-traffiku bħala parti mill-kurrikuli tal-iskejjel primarji u sekondarji tagħhom. L-Istati Membri jistgħu jużaw dħul allokat [bid-Direttiva 2015/413 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill***[20]***] biex jappoġġaw inizjattivi bħal dawn mill-aspett finanzjarju. Il-Kummissjoni tista' tuża r-riżorsi indikati [fl-Artikolu 8a ta' dik id-Direttiva] biex tappoġġa tali inizjattivi mill-aspett finanzjarju wkoll.*** **[Em. 124]**

Artikolu 16

Eżaminaturi

1. L-eżaminaturi tas-sewqan għandhom jissodisfaw l-istandards minimi stabbiliti fl-Anness IV.

L-eżaminaturi tas-sewqan li diġà kienu jaħdmu f'dik il-kapaċità qabel ***id-dħul fis-seħħ*** ta' ~~id-19 Januar 2013~~***din id-Direttiva*** għandhom ikunu soġġetti biss għar-rekwiżiti dwar l-assigurazzjoni tal-kwalità u miżuri regolari ta' taħriġ perjodiku. **[Em. 125]**

2. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 21, biex temenda l-Anness IV, fejn meħtieġ sabiex jitqiesu l-iżviluppi tekniċi, operazzjonali jew xjentifiċi.

---

20 ***Id-Direttiva (UE) 2015/413 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2015 li tiffaċilita l-iskambju transkonfinali ta' informazzjoni dwar reati tat-traffiku relatati mas-sikurezza fit-toroq (ĠU L 68, 13.3.2015, p. 9).***

Artikolu 17

Residenza normali

1. Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, residenza normali għandha tkun il-post fejn persuna tgħix normalment, jiġifieri għall-inqas għal 185 jum f'kull sena kalendarja, minħabba rabtiet personali ~~u~~***jew*** ta' xogħol, ~~jew~~***u***, fil-każ ta' persuna li ma jkollhiex rabtiet ta' xogħol, minħabba r-rabtiet personali li juru rabtiet mill-qrib bejn dik il-persuna u l-post fejn tgħix. **[Em. 126]**

Madankollu, ir-residenza normali ta' persuna li l-irbit tax-xogħol tagħha huwa f'post differenti mill-irbit personali tagħha, u li b'konsegwenza tgħix daqqa f'post u daqqa f'ieħor differenti li jinsabu f'żewġ Stati Membri jew iktar għandha titqies il-post fejn għandha l-post tal-irbit personali tagħha, dment li din il-persuna tirritorna hemm regolarment. Din l-aħħar kundizzjoni ma teħtieġx li tkun issodisfata meta l-persuna tkun tgħix fi Stat Membru sabiex tagħmel xogħol ta' tul definit. Attendenza f'università jew skola ma' timplikax trasferiment ta' residenza normali.

2. Għall-finijiet tal-Artikolu 10(3), il-punt (b) u l-Artikolu 11(4), ir-residenza normali tal-persunal tas-servizzi diplomatiċi tal-Unjoni jew tal-Istati Membri tagħha, jew tal-membri tal-familji tagħhom li jiffurmaw parti mill-unitajiet domestiċi tagħhom, għandha titqies li hija fit-territorju tal-Istati Membri li ħarġu l-liċenzji tas-sewqan li qed jiġu mġedda jew sostitwiti.

Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, "servizzi diplomatiċi tal-Unjoni" għandha tinkludi uffiċjali mid-dipartimenti rilevanti tas-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill u tal-Kummissjoni, kif ukoll persunal sekondat minn servizzi diplomatiċi nazzjonali tal-Istati Membri u kwalunkwe impjegat jew kuntrattur ieħor li jaħdem għall-istituzzjonijiet, il-korpi u l-organi tal-Unjoni fil-qasam tar-rappreżentanza esterna u li, sabiex ikunu jistgħu jwettqu d-dmirijiet kuntrattwali tagħhom, iridu jgħixu mill-inqas 181 jum fit-territorju ta' pajjiż terz wieħed jew aktar f'sena kalendarja.

3. Meta d-detentur ta' liċenzja tas-sewqan ma jkunx jista' juri l-istabbiliment tar-residenza normali tiegħu fi Stat Membru partikolari skont il-paragrafu 1, id-detentur jista', bħala l-aħħar riżorsa, ikollu l-liċenzja tas-sewqan tiegħu mġedda fl-Istat Membru li jkun ħariġha oriġinarjament.

4. B'deroga mill-Artikolu 10(1), il-punt (e), u għall-iskop speċifiku tal-ewwel ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan tal-kategorija B, applikant li l-Istat Membru ta' residenza normali tiegħu jkun differenti mill-Istat Membru taċ-ċittadinanza tiegħu jista' jkollu l-liċenzja tas-sewqan tiegħu maħruġa minn dan tal-aħħar, fejn l-Istat Membru ta' residenza normali ma jipprevedix il-possibbiltà li jgħaddi t-testijiet teoretiċi jew prattiċi f***b***'waħda mil-lingwi uffiċjali ***tal-UE*** tal-Istat Membru taċ-ċittadinanza jew b'interpretu. **[Em. 127]**

Artikolu 18

L-ekwivalenzi bejn il-mudelli tal-liċenzji standard mhux tal-Unjoni

1. L-Istati Membri għandhom japplikaw l-ekwivalenzi stabbiliti bid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/1945[21] bejn l-intitolamenti miksuba qabel ***id-dħul fis-seħħ*** ta' id-19 Jannar 2013***din id-Direttiva*** u l-kategoriji stabbiliti fl-Artikolu 6 ta' din id-Direttiva. **[Em. 128]**

2. Kwalunkwe dritt ta' sewqan mogħti qabel ***id-dħul fis-seħħ*** ta' id-19 Januar 2013***din id-Direttiva*** ma għandux jitneħħa jew bi kwalunkwe mod jiġi kwalifikat bid-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva. **[Em. 129]**

---

[21] Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/1945 tal-14 ta' Ottubru 2016 dwar l-ekwivalenzi bejn kategoriji ta' liċenzji tas-sewqan (ĠU L 302, 9.11.2016, p. 62).

Artikolu 19

Assistenza reċiproka

1. L-Istati Membri għandhom jassistu lil xulxin fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva. Huma għandhom jiskambjaw informazzjoni dwar il-liċenzji li jkunu ħarġu, skambjaw, issostitwew, ġeddew, irrestrinġew, issospendew, irtiraw, ħassru jew irrevokaw, fuq l-iskwalifiki tas-sewqan li jkunu imponew jew li jkunu qed jippjanaw li jippromulgaw u għandhom jikkonsultaw lil xulxin sabiex jivverifikaw jekk applikant għal liċenzja tas-sewqan huwiex soġġett għal skwalifika tas-sewqan fi kwalunkwe Stat Membru. Huma għandhom jużaw in-network tal-liċenzji tas-sewqan tal-UE stabbilit għal dawk il-finijiet.

2. L-Istati Membri jistgħu jużaw ukoll in-network tal-liċenzji tas-sewqan tal-UE għall-iskambju ta' informazzjoni għall-finijiet li ġejjin:

(a) biex jippermettu lill-awtoritajiet tagħhom jivverifikaw il-validità u l-awtentiċità ta' liċenzja tas-sewqan matul il-kontrolli fuq il-ġenb tat-triq jew bħala parti minn miżuri kontra l-falsifikazzjoni;

(b) biex jiġu ffaċilitati l-investigazzjonijiet li għandhom l-għan li jidentifikaw il-persuna responsabbli għar-reati tat-traffiku relatati mas-sikurezza fit-toroq, f'konformità mad-Direttiva (UE) 2015/413 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[22];

[22] Id-Direttiva (UE) 2015/413 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2015 li tiffaċilita l-iskambju transkonfinali ta' informazzjoni dwar reati tat-traffiku relatati mas-sikurezza fit-toroq (ĠU L 68, 13.3.2015, p. 9).

(c) biex jipprevjenu, jidentifikaw u jinvestigaw reati kriminali ~~kif imsemmi fi~~***relatati mat-traffiku fit-toroq f'konformità ma'*** [REFERENZA GĦAL PRÜM II]***, dment li japplikaw il-kundizzjonijiet kollha meħtieġa fih għal dak l-għan u b'osservanza dovuta tal-prinċipji tal-limitazzjoni tal-iskop, in-neċessità u l-proporzjonalità***; **[Em. 130]**

(d) biex tiġi infurzata d-Direttiva (UE) 2022/2561;

(e) biex tiġi implimentata u infurzata [ID-DIRETTIVA ĠDIDA DWAR L-EFFETT MADWAR L-UNJONI TA' ĊERTI SKWALIFIKI TAS-SEWQAN].

3. L-aċċess għan-network għandu jkun sikur. In-network għandu jipprovdi kemm għal skambju sinkroniku (f'ħin reali), kif ukoll għal dak mhux sinkroniku, ta' informazzjoni, u biex jintbagħtu u jiġu riċevuti messaġġi, notifiki u hemżiet sikuri.

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-passi kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-informazzjoni skambjata permezz tan-network tkun aġġornata.

L-Istati Membri jistgħu jagħtu aċċess għan-network lill-awtoritajiet kompetenti biss għall-finijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2.

4. L-Istati Membri għandhom jassistu wkoll lil xulxin fl-implimentazzjoni tal-liċenzja tas-sewqan mobbli, b'mod partikolari biex jiggarantixxu l-interoperabbiltà bla xkiel bejn l-applikazzjonijiet u l-karatteristiċi ta' verifika msemmija fil-Parti C tal-Anness I.

5. Sabiex tiġi żgurata l-interoperabbiltà bejn is-sistemi nazzjonali konnessi man-network tal-liċenzja tas-sewqan tal-UE u l-protezzjoni tad-data personali skambjata f'dan il-kuntest, il-Kummissjoni għandha tadotta, sas-6 ta' Ġunju 2026, atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu r-rekwiżiti operazzjonali, tal-interfaċċa u tekniċi dettaljati tan-network tal-liċenzji tas-sewqan tal-UE. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(2).

6. L-Istati Membri jistgħu jikkooperaw fl-infurzar ta' kwalunkwe restrizzjoni, sospensjoni, irtirar jew kanċellazzjoni parzjali tad-dritt għas-sewqan jew tal-liċenzja tas-sewqan, b'mod partikolari meta l-miżuri rispettivi jkunu limitati għal ċerti kategoriji ta' liċenzji tas-sewqan jew għat-territorji ta' ċerti Stati Membri, b'mod partikolari permezz ta' approvazzjonijiet fuq il-liċenzji tas-sewqan li jkunu ħarġu.

Artikolu 20

Rieżami

L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni fuq bażi annwali dwar l-għadd ta' liċenzji tas-sewqan maħruġa, imġedda, sostitwiti, irtirati u skambjati, għal kull kategorija, inkluża d-data dwar il-ħruġ u l-użu ta' liċenzji tas-sewqan mobbli. ***L-Istati Membri għandhom jinfurmaw ukoll lill-Kummissjoni fi żmien tliet xhur jekk il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi li adottaw, li huma meħtieġa biex tintlaħaq konformità ma' din id-Direttiva, jinbidlux b'mod li jaffettwaw l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva.*** **[Em. 131]**

L-Istati Membri għandhom ukoll jikkondividu d-data dwar l-aħjar prattiki tagħhom fir-rigward tal-miżuri tas-sikurezza fit-toroq u t-taħriġ ta' għarfien dwar ir-riskju, speċjalment fir-rigward ta' sewwieqa ġodda u fit-taħriġ tul il-ħajja, dwar tipi oħra ta' kontrolli tal-kundizzjoni medika għal kull grupp ta' età, l-użu ta' sistema ta' appoġġ għal kull grupp ta' età permezz ta' interventi ta' feedback bi prova ta' parteċipazzjoni u rakkomandazzjonijiet ipprovduti minn għalliem tas-sewqan, psikologu tat-traffiku jew eżaminatur tas-sewqan kif ukoll miżuri biex jiżdiedu l-miżuri tas-sikurezza fit-toroq fost l-utenti vulnerabbli tat-triq, inklużi miżuri li jirregolaw il-mikromobilità. **[Em. 132]**

Sal-1 ta' Lulju 2027, il-Kummissjoni hija mistiedna tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-effetti tal-użu tad-dispożizzjonijiet nazzjonali fuq il-Makkinarju Mobbli Mhux tat-Triq u l-implikazzjoni tiegħu fuq is-suq intern u s-sikurezza fit-toroq. Ir-rapport jista' jkun akkumpanjat, jekk xieraq, minn proposta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill bil-ħsieb li jiġi ffaċilitat l-użu tal-Makkinarju Mobbli Mhux tat-Triq madwar l-Unjoni. **[Em. 321]**

L-Istati Membri għandhom jirrapportaw kull sena lill-Kummissjoni l-istatistika dwar l-inċidenti fit-toroq għal kull kategorija ta' liċenzja tas-sewqan, ikkawżati minn sewwieqa ġodda taħt skema ta' sewqan akkumpanjat kif definit fl-Artikolu 14. Kull tliet snin, il-Kummissjoni hija mistiedna tħejji rapport li jqabbel l-inċidenti tat-traffiku kkawżati mis-sewwieqa li jkunu kisbu liċenzja tas-sewqan wara skema tas-sewqan akkumpanjat mas-sewwieqa l-oħra. Ir-rapport għandu jqis id-data għal kull kategorija ta' liċenzja tas-sewqan. Il-Kummissjoni għandha tagħmel ir-rapport disponibbli għall-pubbliku, inkluż permezz tal-portal CBE kif stabbilit [mid-Direttiva CBE]. **[Em. 133]**

Sa [data tad-dħul fis-seħħ + 5 snin], u kull 5 snin wara dan, il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, inkluż l-impatt tagħha fuq is-sikurezza fit-toroq.

Artikolu 21

Eżerċizzju tad-delega

1. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati hija mogħtija lill-Kummissjoni suġġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.

2. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemmija fl-Artikolu 4(8), fl-Artikolu 5(6), fl-Artikolu 8(2), fl-Artikolu ***9(2), fl-Artikolu 10(8), fl-Artikolu 11(a), fl-Artikolu 12(8a),*** ~~10(8)~~ u fl-Artikolu 16(2)***, u fl-Artikolu 16a(2)*** għandha tingħata lill-Kummissjoni għal perjodu ta' 5 snin minn [Id-data tad-dħul fis-seħħ tad-Direttiva]. Il-Kummissjoni għandha tfassal rapport rigward id-delega tas-setgħa sa mhux aktar tard minn 9 xhur qabel ma jintemm il-perjodu ta' 5 snin. Id-delega tas-setgħa għandha tiġi estiża awtomatikament għal perjodi ta' żmien identiċi, ħlief jekk il-Parlament Ewropew jew il-Kunsill joġġezzjonaw għal din l-estensjoni mhux iktar tard minn 3 xhur qabel it-tmiem ta' kull perjodu. **[Em. 134]**

3. Id-delega tas-setgħa msemmija fl-Artikolu 4(8), fl-Artikolu 5(6), fl-Artikolu 8(2), fl-Artikolu 10(8) u fl-Artikolu 16(2) tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Id-deċiżjoni li tirrevoka għandha ttemm id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Din għandha ssir effettiva l-għada tal-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data aktar tard speċifikata fih. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe att delegat li jkun diġà fis-seħħ.

4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta l-esperti maħtura minn kull Stat Membru f'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet.

5. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.

6. Att delegat adottat skont l-Artikolu 4(8), l-Artikolu 5(6), l-Artikolu 8(2), l-Artikolu 10(8) u l-Artikolu 16(2) għandu jidħol fis-seħħ biss jekk ma tiġix espressa oġġezzjoni mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill fi żmien [xahrejn] min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn infurmaw lill-Kummissjoni li mhumiex sejrin joġġezzjonaw. Dak il-perjodu għandu jiġi estiż b'[xahrejn] fuq inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 22

Proċedura ta' Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita mill-kumitat dwar il-liċenzji tas-sewqan. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Fejn ikun meħtieġ li l-opinjoni tal-kumitat tinkiseb permezz ta' proċedura bil-miktub, dik il-proċedura għandha tintemm mingħajr riżultat meta, qabel l-iskadenza għall-ħruġ tal-opinjoni, dan jiġi deċiż mill-president tal-kumitat jew jintalab minn maġġoranza sempliċi tal-membri tal-kumitat.

Fejn il-kumitat ma jagħti l-ebda opinjoni, il-Kummissjoni ma għandhiex tadotta l-att ta' implimentazzjoni, u għandu japplika l-Artikolu 5(4), it-tielet subparagrafu, tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

3. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 8 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Artikolu 23

Emendi għad-Direttiva (UE) 2022/2561

Id-Direttiva (UE) 2022/2561 hija emendata kif ġej:

(1) Fl-Artikolu 5(2) tad-Direttiva (UE) 2022/2561, għandu jiżdied il-punt (c) li ġej:

"(c) mill-età ta' 17-il sena, vettura ~~fil-kategorija~~***fil-kategoriji*** tal-liċenzja C ***u C1, sakemm ikollhom***~~, dment li jkollha~~ CPC kif imsemmi fl-Artikolu 6(1), u biss skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 14(2) tad-Direttiva [REFERENZA GĦAL DIN ID-DIRETTIVA];" **[Em. 135]**

(2) ***Fl-Artikolu 5, il-paragrafu 3, il-punt (a) huwa sostitwit b'dan li ġej:***

"***(a) mill-età ta' 21 sena:***

(i) vetturi b'liċenzja tal-kategoriji D u D + E, sakemm ikollhom CPC, kif imsemmi fl-Artikolu 6(2).

Kwalunkwe Stat Membru jista' jawtorizza lil sewwieqa ta' vetturi fil-kategoriji tal-liċenzji tas-sewqan D1 u D1 + E biex isuqu tali vetturi fit-territorju tiegħu mill-età ta' 18-il sena, sakemm ikollhom CPC kif imsemmi fl-Artikolu 6(1).

Kwalunkwe Stat Membru jista' jnaqqas l-età minima għall-kategoriji D u DE għas-sewwieqa tax-xarabanks professjonali u tal-coaches għal:

- ***19-il sena fit-territorju tagħhom, dment li x-xufiera jkunu għaddew minn taħriġ professjonali sħiħ u jkunu detenturi ta' CPC f'konformità mal-Artikolu 6(1), tad-Direttiva (UE) 2022/2561;***

- ***18-il sena fit-territorju tagħhom, dment li s-sewwieqa jkunu għaddew minn taħriġ professjonali sħiħ u jkunu detenturi ta' CPC f'konformità mal-Artikolu 6(1), tad-Direttiva (UE) 2022/2561, u jsuqu tali vetturi mingħajr passiġġieri jew fuq linji ta' anqas minn 50 km mingħajr passiġġieri.***

(ii) ***vetturi b'liċenzja tal-kategorija D u D + E, sakemm ikollhom CPC, kif imsemmi fl-Artikolu 6(1).***

Kwalunkwe Stat Membru jista' jnaqqas l-età minima għall-kategoriji D u DE għas-sewwieqa tax-xarabanks professjonali u tal-coaches għal:

- ***19-il sena fit-territorju tagħhom, dment li x-xufiera jkunu għaddew minn taħriġ professjonali sħiħ u jkunu detenturi ta' CPC f'konformità mal-Artikolu 6(1), tad-Direttiva (UE) 2022/2561;***
- ***18-il sena fit-territorju tagħhom, dment li s-sewwieqa jkunu għaddew minn taħriġ professjonali sħiħ u jkunu detenturi ta' CPC f'konformità mal-Artikolu 6(1), tad-Direttiva (UE) 2022/2561, u jsuqu tali vetturi mingħajr passiġġieri jew fuq linji ta' anqas minn 50 km mingħajr passiġġieri.***" **[Em. 322]**

(3) ***Fl-Artikolu 5, il-paragrafu 8, il-punt (b) huwa imħassar.*** **[Em. 323]**

Artikolu 24

Emendi għar-Regolament (UE) 2018/1724

L-Anness II għar-Regolament (UE) 2018/1724 huwa emendat kif ġej:

(a) fit-tieni kolonna, li tappartjeni għar-ringiela "Moviment", tiżdied il-kaxxa li ġejja: "L-akkwist u t-tiġdid ta' liċenzja tas-sewqan";

(b) fit-tielet kolonna, li tappartjeni għar-ringiela "Moviment", tiżdied il-kaxxa li ġejja: "Ħruġ, skambju u sostituzzjoni ta' liċenzji tas-sewqan tal-UE".

Artikolu 25

Traspożizzjoni

1. ***Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 1a,*** l-Istati Membri għandhom jadottaw u jippubblikaw, sa mhux iktar tard minn [data tal-adozzjoni + sentejn], il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi neċessarji sabiex jikkonformaw ma' din id-Direttiva. Huma għandhom jikkomunikaw minnufih it-test ta' dawk id-dispożizzjonijiet lill-Kummissjoni. **[Em. 324]**

Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 1a, huma għandhom japplikaw dawk id-dispożizzjonijiet minn [data tal-adozzjoni + 3 snin]. **[Em. 325]**

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk id-dispożizzjonijiet, fihom għandu jkun hemm referenza għal din id-Direttiva jew għandhom ikunu akkumpanjati minn dik ir-referenza meta ssir il-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Huma l-Istati Membri li għandhom jiddeċiedu kif issir dik ir-referenza.

1a. ***L-Istati Membri għandhom jadottaw u jippubblikaw, sa mhux aktar tard minn [data tal-adozzjoni + 4 xhur], il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi neċessarji sabiex jikkonformaw mal-Artikolu 9, il-paragrafu 2, ta' din id-Direttiva.***

Huma għandhom japplikaw dawk id-dispożizzjonijiet minn [data tal-adozzjoni + 4 xhur]. **[Em. 326]**

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-dispożizzjonijiet prinċipali tad-dritt nazzjonali li jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

Artikolu 26

Tħassir

1. Id-Direttiva 2006/126/KE hija mħassra b'effett minn [data tal-adozzjoni + 3 snin].

Referenzi magħmula għad-Direttiva 2006/126/KE għandhom jinftiehmu bħala referenzi għal din id-Direttiva u jinqraw f'konformità mat-tabella ta' korrelazzjoni fl-Anness VII.

2. Ir-Regolament (UE) Nru 383/2012 huwa mħassar b'effett minn [data tal-adozzjoni + 3 snin].

3. Ir-referenzi magħmula għar-Regolament (UE) Nru 383/2012 għandhom jiġu interpretati bħala referenzi għall-Parti B tal-Anness I għal din id-Direttiva, u għandhom jinqraw f'konformità mat-tabella ta' korrelazzjoni fl-Anness VII.

Artikolu 27

Dħul fis-seħħ

Din id-Direttiva għandha tidħol fis-seħħ fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 28

Destinatarji

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi …,

Għall-Parlament Ewropew	*Għall-Kunsill*
Il-President	*Il-President*

Anness I

DISPOŻIZZJONIJIET DWAR IL-LIĊENZJI TAS-SEWQAN MAĦRUĠIN MILL-ISTATI MEMBRI

PARTI A1: SPEĊIFIKAZZJONIJIET ĠENERALI GĦAL-LIĊENZJA TAS-SEWQAN FIŻIKA

(1) Il-karatteristiċi fiżiċi tal-karta tal-mudell tal-Unjoni tal-liċenzja tas-sewqan għandhom ikunu f'konformità mal-ISO 7810 u l-ISO 7816-1.

Il-karta għandha tkun magħmula minn polikarbonat.

Il-metodi għall-ittestjar tal-karatteristiċi tal-liċenzji tas-sewqan bil-għan li tkun ikkonfermata l-konformità tagħhom mal-istandards internazzjonali għandhom ikunu f'konformità mal-ISO 10373.

(2) Il-liċenzja għandu jkollha żewġ naħat u għandha tikkonforma mal-mudell fl-illustrazzjoni 1.

Naħa 1

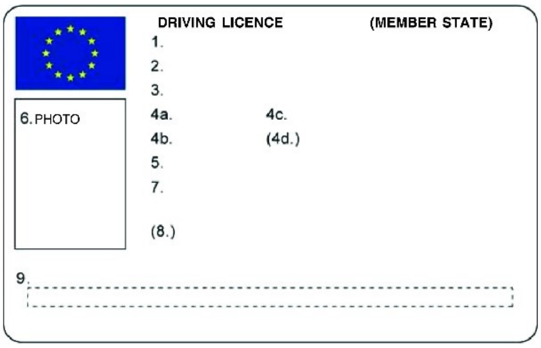

Naħa 2

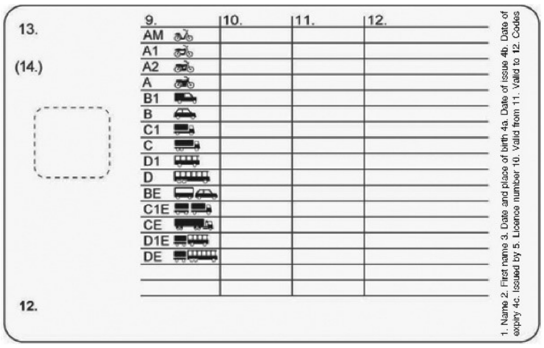

Illustrazzjoni 1: Mudell tal-liċenzja tas-sewqan tal-UE

(3) Il-liċenzja għandu jkun fiha l-informazzjoni speċifikata fil-Parti D kif ġej:

In-Naħa 1 għandu jkun fiha:

(a) il-kliem "Liċenzja tas-sewqan" stampati b'tipa kbira bil-lingwa jew bil-lingwi tal-Istat Membru li joħroġ il-liċenzja.;

(b) l-isem tal-Istat Membru li joħroġ il-liċenzja (fakultattiv);

(c) il-marka distintiva tal-Istat Membru li joħroġ il-liċenzja, stampata fin-negattiv f'rettangolu blu u mdawwar b'ċirku ta' 12-il stilla safra, kif stabbilit fil-punt 1 tal-Parti D;

(d) informazzjoni speċifika għal-liċenzja maħruġa (oqsma 1 sa 9), kif stabbilit fil-punt 3 tal-Parti D;

(e) il-kliem "Mudell tal-Unjoni Ewropea" fil-lingwa/i tal-Istat Membru li joħroġ il-liċenzja u l-kliem "Liċenzja tas-Sewqan" fil-lingwi l-oħrajn tal-Unjoni Ewropea, stampati bir-roża biex jiffurmaw l-isfond tal-liċenzja, kif stabbilit fil-punt 2 tal-Parti D.

In-Naħa 2 għandu jkun fiha:

(f) informazzjoni speċifika għall-kategoriji tal-liċenzja maħruġa (oqsma 9 sa 12), kif stabbilit fil-punt 4 tal-Parti D;

(g) informazzjoni speċifika għall-amministrazzjoni tal-liċenzja (oqsma 13 u 14), kif stabbilit fil-punt 5 tal-Parti D;

(h) spjegazzjoni tal-oqsma numerati li ġejjin li jidhru fuq in-naħat 1 u 2 tal-liċenzja: 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5, 10, 11 u 12.

Jekk xi Stat Membru jixtieq jagħmel l-iskrizzjonijiet f'xi lingwa nazzjonali għajr waħda mil-lingwi li ġejjin: il-Bulgaru, il-Kroat, iċ-Ċek, id-Daniż, in-Netherlandiż, l-Ingliż, l-Estonjan, il-Finlandiż, il-Franċiż, il-Ġermaniż, il-Grieg, l-Ungeriż, it-Taljan, il-Latvjan, il-Litwan, il-Malti, il-Pollakk, il-Portugiż, ir-Rumen, is-Slovakk, is-Sloven, l-Ispanjol jew l-Iżvediż, dan għandu jifformola verżjoni tal-liċenzja b'żewġ lingwi u għandu juża waħda mil-lingwi msemmija hawn fuq, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet l-oħra ta' dan l-Anness.

Għandu jiġi riżervat spazju fuq il-mudell tal-Unjoni tal-liċenzja tas-sewqan sabiex fih ikunu jistgħu jiddaħħlu xi mikroċipep jew apparat simili tal-kompjuter, jew għall-istampar possibbli ta' kodiċi QR.

Ir-referenzi tal-kulur għandhom ikunu kif ġej:

– blu: Pantone Reflex Blue;

– isfar: Pantone Yellow.

(4) Dispożizzjonijiet speċjali

(a) Fil-każ li detentur ta' liċenzja tas-sewqan, maħruġa minn Stat Membru f'konformità ma' dan l-Anness, ikollu r-residenza normali tiegħu fi Stat Membru ieħor, dak l-Istat Membru jista' jdaħħal fil-liċenzja tali informazzjoni li hija essenzjali għall-amministrazzjoni tagħha, diment li jdaħħal ukoll din it-tip ta' informazzjoni fil-liċenzji li huwa joħroġ u diment li jibqa' biżżejjed spazju għal dan il-għan.

(b) L-Istati Membri jistgħu jżidu kuluri jew markaturi bħal barcodes u simboli nazzjonali, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet l-oħrajn f'dan l-Anness. L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni bihom.

Fil-kuntest tar-rikonoxximent reċiproku ta' liċenzji tas-sewqan, il-barcode ma għandux jinkludi informazzjoni għajr dik li diġa' tista' tinqara fuq liċenzja tas-sewqan jew li tkun essenzjali għall-proċess ta' ħruġ tal-liċenzja.

(c) L-informazzjoni miġbura fuq in-naħa ta' quddiem u fuq in-naħa ta' wara tal-karta għandha tkun tinqara sew bl-għajnejn, u għall-kampijiet 9 sa 12 fuq in-Naħa 2 għandu jintuża karattru li jkollu għoli minimu ta' 5 punti.

PARTI A2: SPEĊIFIKAZZJONIJIET KONTRA L-FALSIFIKAZZJONI GĦAL-LIĊENZJA TAS-SEWQAN FIŻIKA

(1) Is-sigurtà fiżika tal-liċenzji tas-sewqan hija mhedda minn:

(a) il-produzzjoni ta' karti ffalsifikati: il-ħolqien ta' oġġett ġdid li jkollu xebħ kbir mad-dokument, jew billi jsir mil-bidu nett jew billi jiġi kkupjat minn dokument oriġinali;

(b) tibdil materjali: it-tibdil ta' xi komponent ta' dokument oriġinali, pereżempju tibdil f'xi *data* stampata fuq id-dokument.

(2) -sigurtà ġenerali għandha tkun fis-sistema fit-total tagħha, li tikkonsisti mill-proċess tal-applikazzjoni, mit-trażmissjoni tad-*data*, mill-materjal użat għall-karta, mit-teknika tal-istampar, mis-sett minimu ta' elementi tas-sigurtà differenti u mill-proċess ta' personalizzazzjoni.

(3) Il-materjal użat għal-liċenzji tas-sewqan għandu jiġi protett kontra l-falsifikazzjoni billi jintużaw it-tekniki li ġejjin (elementi tas-sigurtà obbligatorji):

(a) il-materjal tal-karta għandu jkun mingħajr illuminant ottiku;

(b) disinn ta' sigurtà fl-isfond iddisinjat sabiex ikun protett kontra l-falsifikazzjoni permezz ta' skennjar, stampar jew ikkopjar, permezz ta' stampar qawsalla bl-użu ta' inka ta' sigurtà li jkollha aktar minn kulur wieħed u stampar b'guilloche pożittiv u negattiv. Id-disinn ma għandux ikun kompost minn kuluri primarji (CMYK), għandu jkollu disinji bi struttura kumplessa f'mill-anqas żewg kuluri speċjali u għandu jinkludi ittri stampati b'mod mikro;

(c) elementi varjabbli ottiċi li jipprovdu l-protezzjoni meħtieġa kontra l-ikkopjar u tbagħbis tar-ritratt;

(d) inċiżjoni bil-laser;

(e) fiż-żona tar-ritratt, l-isfond tad-disinn ta' sigurtà u r-ritratt għandhom jirkbu fuq xulxin mill-anqas fix-xifer tar-ritratt (disinn li jiġi attenwat gradwalment).

(4) Barra minn hekk, il-materjal li jintuża għal-liċenzji tas-sewqan għandu jkun protett ukoll kontra l-falsifikazzjoni permezz ta' mhux anqas minn tlieta mit-tekniki li ġejjin (elementi ta' sigurtà addizzjonali):

(a) inka ta' kuluri varjabbli*;

(b) inka termokromika*;

(c) ologrammi magħmulin skont ir-rieda tal-klijent*;

(d) immaġni varjabbli prodotti bil-laser*;

(e) inka ultra vjola fluworexxenti, viżibbli u trasparenti;

(f) stampar irridixxenti;

(g) marka tal-ilma diġitali fl-isfond;

(h) pigmenti infraħomor jew fosforixxenti;

(i) karattri, simboli jew disinji li jinħassu*.

(5) L-Istati Membri jistgħu jintroduċu elementi ta' sigurtà addizzjonali. Bħala bażi, it-tekniki indikati b'asterisk għandhom jiġu preferuti għaliex jippermettu lill-uffiċjali tal-infurzar tal-liġi jiċċekkjaw il-validità tal-karta mingħajr ebda mezz speċjali.

PARTI B: SPEĊIFIKAZZJONIJIET GĦALL-MIKROĊIPPA INSERITA BĦALA PARTI MIL-LIĊENZJA TAS-SEWQAN FIŻIKA

(1) Il-mikroċippa u d-*data* li tinsab fil-mikroċippa, inkluża informazzjoni addizzjonali prevista mil-liġijiet nazzjonali ta' Stat Membru relatata mal-liċenzji tas-sewqan, għandhom jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tal-Parti B1.

(2) Il-lista ta' standards applikabbli għal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa hija stabbilita fil-Parti B2.

(3) Liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa għandhom jiġu soġġetti għal proċedura ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE f'konformità mad-dispożizzjonijiet stabbiliti fil-Parti B3.

(4) Meta d-dispożizzjonijiet rilevanti kollha tal-approvazzjoni tat-tip tal-UE jkunu ġew issodisfati fir-rigward ta' liċenzja tas-sewqan li tinkludi mikroċippa f'konformità mal-paragrafi 1 sa 3, l-Istati Membri għandhom joħorġu ċertifikat ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE għall-manifattur jew għar-rappreżentant tiegħu.

(5) Fejn dan ikun neċessarju, b'mod partikolari sabiex tkun żgurata l-konformità mad-dispożizzjonijiet ta' din il-Parti, Stat Membru jista' jirtira approvazzjoni tat-tip tal-UE li jkun ħareġ.

(6) Iċ-ċertifikati ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE u n-notifika tal-irtirar tagħhom għandhom jikkonformaw mal-mudell stabbilit fil-parti B4.

(7) Il-Kummissjoni għandha tiġi informata biċ-ċertifikati kollha ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE maħruġin jew irtirati. F'każ ta' rtirar għandha tingħata raġuni dettaljata.

Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri bi kwalunkwe rtirar ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE.

(8) Ċertifikati ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE maħruġin mill-Istati Membri għandhom jiġu rikonoxxuti b'mod reċiproku.

(9) Meta Stat Membru jaċċerta li għadd sinifikanti ta' liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa jinstabu ripetutament li ma jkunux konformi ma' din il-parti tal-Anness I, dak l-Istat Membru għandu jikkomunika dan lill-Kummissjoni. Għandu jiġi indikat kemm l-għadd rilevanti ta' ċertifikati ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE relatat ma' dawn il-liċenzji tas-sewqan kif ukoll għandha tiġi indikata deskrizzjoni tan-nonkonformità. Il-Kummissjoni għandha, mingħajr dewmien żejjed, tinforma lill-Istati Membri l-oħrajn kollha dwar il-fatti kkomunikati lilha skont dan il-paragrafu.

(10) L-Istat Membru li ħareġ dawk il-liċenzji tas-sewqan għandu jinvestiga l-problema minnufih u għandu jieħu l-azzjoni korrettiva xierqa, inkluż l-irtirar taċ-ċertifikat ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE, fejn dan ikun neċessarju.

PARTI B1: Rekwiżiti ġenerali għal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa

Ir-rekwiżiti ġenerali għal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa deskritti f'dan l-Anness huma bbażati fuq standards internazzjonali, b'mod partikolari fuq l-istandards tas-serje ISO/IEC 18013. Dawn ikopru:

(a) l-ispeċifikazzjonijiet għall-mikroċippa u l-istruttura tad-*data* loġika fuq il-mikroċippa;

(b) l-ispeċifikazzjonijiet għal *data* armonizzata u addizzjonali li trid tinħażen;

(c) l-ispeċifikazzjonijiet relatati mal-mekkaniżmi ta' protezzjoni tad-*data* għal *data* maħżuna b'mod diġitali fuq il-mikroċippa.

1. **ABBREVJAZZJONIJIET**

Abbrevjazzjoni	**Tifsira**
AID	Identifikatur tal-Applikazzjoni
BAP	Protezzjoni tal-Aċċess Bażiku
DG	Grupp ta' *Data*
EAL 4+	Livell 4 tal-Garanzija tal-Evalwazzjoni 4 Miżjud
EF	Fajl Elementari
EFID	Identifikatur tal-Fajls Elementari
eMRTD	Dokumenti tal-Ivvjaġġar li Jinqraw minn Magna
ICC	Kard ta' Ċirkwit Integrat
ISO	Organizzazzjoni tal-Istandards Internazzjonali
LDS	Struttura tad-*Data* Loġika
PICC	Karta taċ-Ċirkwit Integrat tal-Prossimità
PIX	Estensjoni tal-Identifikatur tal-Applikazzjoni Proprjetarja
RID	Identifikatur ta' Applikazzjoni Reġistrata
SOd	Oġġett tas-Sigurtà tad-Dokumenti

2. *DATA* MAĦŻUNA FUQ IL-MIKROĊIPPA

(1) *Data* obbligatorja u fakultattiva armonizzata tal-liċenzja tas-sewqan

Il-mikroċippa għandha taħżen id-*data* armonizzata tal-liċenzja tas-sewqan speċifikata fil-parti D. Jekk Stat Membru jiddeċiedi li jinkludi fil-liċenzja tas-sewqan elementi tad-*data* mmarkati bħala fakultattivi fil-parti D, dawk l-elementi għandhom jinħażnu fil-mikroċippa.

(2) *Data* addizzjonali

L-Istati Membri jistgħu jaħżnu *data* addizzjonali fuq il-mikroċippa li l-liġijiet nazzjonali tagħhom relatati mal-liċenzji tas-sewqan fihom dispożizzjonijiet għaliha. Huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni.

3. MIKROĊIPPA

(1) Tip ta' medjum ta' memorja

Il-medjum ta' memorja għad-*data* tal-liċenzja tas-sewqan għandu jkun mikroċippa b'interfaċċa b'kuntatt, mingħajr kuntatt, jew inkella b'kuntatt kombinat u mingħajr kuntatt (modalità doppja), kif speċifikat fil-punt 1 tal-parti B2.

(2) Applikazzjonijiet

Id-*data* kollha fuq il-mikroċippa għandha tinħażen f'applikazzjonijiet elettroniċi. L-applikazzjonijiet kollha fuq il-mikroċippa għandhom jiġu identifikati b'kodiċi uniku msejjaħ Identifikatur tal-Applikazzjoni (AID) kif speċifikat fil-punt 2 tal-parti B2.

(a) Applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE

Id-*data* obbligatorja u fakultattiva tal-liċenzja tas-sewqan, kif imsemmi fil-parti D tal-Anness I, għandha tinħażen fl-applikazzjoni ddedikata tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE. L-AID għall-applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE għandu jkun:

"A0 00 00 04 56 45 44 4C 2D 30 31",

li jikkonsisti minn dawn iż-żewġ affarijiet li ġejjin:

– l-Identifikatur tal-Applikazzjonijiet Reġistrati (RID) għall-Kummissjoni Ewropea: "A0 00 00 04 56";

– l-Estensjoni tal-Identifikatur tal-Applikazzjoni Proprjetarja (PIX) għall-applikazzjoni tal-liċenzja tas-sewqan tal-UE: "45 44 4C 2D 30 31" (EDL-01).

Id-*data* għandha tiġi ragruppata fi Gruppi ta' *Data* (DGs) bħala parti minn Struttura tad-*Data* Loġika (LDS).

Id-DGs għandhom jinħażnu bħala Fajls Elementari (EFs) fl-applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE, u għandhom ikunu protetti f'konformità mal-punt 3 tal-parti B2.

(b) Applikazzjonijiet Oħra

Data addizzjonali oħra għandha tinħażen f'applikazzjoni ddedikata waħda jew aktar minn waħda, apparti fl-Applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE. Kull applikazzjoni bħal din għandha tiġi identifikata b'AID uniku.

4. STRUTTURA TAD-*DATA* LOĠIKA TAL-APPLIKAZZJONI TAL-LIĊENZJA TAS-SEWQAN TAL-UE

(1) Struttura tad-*Data* Loġika

Id-*Data* tal-Liċenzja tas-Sewqan għandha tinħażen fuq il-mikroċippa fi Struttura tad-*Data* Loġika (LDS) speċifikata fil-punt 4 tal-parti B2. Dan il-punt jispeċifika rekwiżiti addizzjonali għad-DGs obbligatorji u addizzjonali.

Kull DG għandu jinħażen f'EF wieħed. L-EFs li għandhom jintużaw għall-Applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE għandhom jiġu identifikati bl-Identifikaturi tal-Fajls Elementari (EFIDs) u b'identifikaturi tal-EFs Qosra kif speċifikat fil-punt 5 tal-parti B2.

(2) Gruppi ta' *Data* Obbligatorja

L-elementi ta' *data* obbligatorja u fakultattiva għandhom jinħażnu fid-DG li ġejjin:

(a) DG 1: l-elementi ta' *data* obbligatorja u fakultattiva kollha kif stampati fuq id-dokument, għajr l-immaġni tal-wiċċ u l-immaġni tal-firma;

(b) DG 5: immaġni tal-firma tad-detentur tal-liċenzja;

(c) DG 6: immaġni ta' wiċċ id-detentur tal-liċenzja.

Id-*data* tad-DG 1 għandha tkun strutturata kif speċifikat fil-punt 6 u kif speċifikat fil-Parti B2, l-entrata 6. Id-*data* li tinsab fid-DG 5 u fid-DG 6 għandha tinħażen f'konformità mal-ispeċifikazzjonijiet tal-parti B2, l-entrata 7.

(3) Gruppi ta’ *Data* Addizzjonali

L-elementi addizzjonali tad-*data*, fejn previsti mil-leġiżlazzjoni nazzjonali tal-Istati Membri dwar il-liċenzji tas-sewqan, għandhom jinħażnu fid-DGs li ġejjin:

(a) DG 2: dettalji dwar id-detentur tal-liċenzja, minbarra d-*data* bijometrika;

(b) DG 3: dettalji dwar l-awtorità emittenti;

(c) DG 4: immaġni ta’ ritratt;

(d) DG 7: *data* bijometrika rigward il-marki tas-swaba’ tad-detentur tal-liċenzja;

(e) ~~DG 8: *data* bijometrika rigward l-iris tad-detentur tal-liċenzja;~~ **[Em. 138]**

(f) DG 11: dettalji oħrajn, bħall-isem sħiħ tad-detentur bil-karattri nazzjonali.

Id-*data* li tinstab f’dawn id-DGs għandha tinħażen f’konformità mal-ispeċifikazzjonijiet tal-parti B2, l-entrata 8.

5. MEKKANIŻMI TAS-SIGURTÀ TAD-*DATA*

Għandhom jintużaw mekkaniżmi xierqa għall-validazzjoni tal-awtentiċità u tal-integrità tal-mikroċippa u tad-*data* li jkun fiha u għar-restrizzjoni tal-aċċess għad-*data* tal-liċenzja tas-sewqan.

Id-*data* fuq il-mikroċippa għandha tiġi protetta skont l-ispeċifikazzjonijiet stabbiliti fil-punt 3 tal-parti B2. Din it-taqsima tispeċifika rekwiżiti addizzjonali li għandhom jiġu mħarsa.

(1) Verifika tal-Awtentiċità

(a) Awtentikazzjoni Passiva Obbligatorja

Id-DGs kollha maħżuna fl-applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE għandhom jiġu protetti b'awtentikazzjoni passiva.

Data relatata ma' awtentikazzjoni passiva għandha tikkonforma mar-rekwiżiti speċifikati fil-parti B2, l-entrata 9.

(b) Awtentikazzjoni Attiva Fakultattiva

Il-mekkaniżmi ta' Awtentikazzjoni Attiva Fakultattiva għandhom jiġu applikati sabiex ikun żgurat li l-mikroċippa oriġinali ma tkunx ġiet sostitwita.

(2) Restrizzjoni għall-Aċċess

(a) Protezzjoni Obbligatorja tal-Aċċess Bażiku

Il-mekkaniżmu ta' Protezzjoni tal-Aċċess Bażiku (BAP) għandu jiġi applikat għad-*data* kollha fl-applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE. Fl-interess tal-interoperabilità ma' sistemi eżistenti bħal dik li tuża Dokumenti tal-Ivvjaġġar li Jinqraw Minn Magna (eMRTD), l-użu tal-Parti li Tinqara minn Magna b'linja waħda (MRZ — "Machine Readable Zone") huwa obbligatorju, kif speċifikat fil-parti B2, l-entrata 10.

Il-kjavi tad-dokument Kdoc użata sabiex ikun jista' jsir aċċess għaċ-ċippa tiġi ġġenerata mill-MRZ b'linja waħda, li tista' tiddaħħal jew b'mod manwali jew inkella billi jintuża apparat b'funzjoni ta' Rikonoxximent Ottiku tal-Karattri (OCR reader — "Optical Character Recognition"). Għandha tiġi applikata l-konfigurazzjoni tal-BAP 1 definita għal MRZ b'linja waħda kif speċifikat fil-parti B2, l-entrata 10.

(b) Kontroll tal-Aċċess Estiż Kundizzjonali

Meta d-*data* personali kif imsemmija fl-Artikolu 9(1) tar-Regolament (UE) 2016/679 tinħażen fuq il-mikroċippa, l-aċċess għal din id-*data* għandu jkun protett b'miżuri addizzjonali.

Il-mekkaniżmi ta' Kontroll tal-Aċċess Estiż għandhom jikkonformaw mal-ispeċifikazzjonijiet tal-parti B2, l-entrata 11.

(3) Infrastruttura tal-Kjavi Pubblika (PKI – "Public Key Infrastructure") għal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu l-arranġamenti nazzjonali neċessarji għall-ġestjoni tal-Kjavi Pubblika, f'konformità mal-Anness A tal-istandard 18013_3 tal-ISO.

6. **PREŻENTAZZJONI TAD-*DATA***

(1) Ifformattjar tad-*data* f'DG 1

Tifsira	L	Valur						Kodifikazzjoni	M/O
61	V	Elementi tad-*data* tad-DG 1 (inkapsulati)							
		Tifsira	L	Valur					
		5F 01	V	Numru tal-approvazzjoni tat-tip				ans	M
		5F 02	V	Oġġett tad-*data* mibni ta' elementi tad-*data* demografika					M
				Tifsira	L	Valur			
				5F 03	3	Stat Membru emittenti		a3	M
				5F 04	V	Kunjom(ijiet) tad-detentur		as	M
				5F 05	V	Isem ieħor/Ismijiet oħrajn tad-detentur		as	M
				5F 06	4	Data tat-twelid (jjxxssss)		n8	M
				5F 07	V	Post tat-twelid		ans	M
				5F 08	3	Ċittadinanza		a3	O
				5F 09	1	Ġeneru		M/F/U	O
				5F 0A	4	Data tal-ħruġ tal-liċenzja (jjxxssss)		n8	M
				5F 0B	4	Data ta' skadenza tal-liċenzja (jjxxssss)		n8	M
				5F 0C	V	Awtorità tal-ħruġ		ans	M
				5F 0D	V	Numru amministrattiv (minbarra n-numru tad-dokument)		ans	O
				5F 0E	V	Numru tad-dokument		an	M
				5F 0F	V	Post ta' residenza, jew indirizz postali permanenti		ans	O
		7F 63	V	Oġġett tad-*data* mibni ta' kategoriji ta' vetturi/restrizzjonijiet/kundizzjonijiet					M
				Tifsira	L	Valur (kodifikat kif definit hawn taħt)			
				02	1	Numru ta' kategoriji/restrizzjonijiet/kundizzjonijiet		N	M
				87	V	Kategorija/restrizzjoni/kundizzjoni		ans	M
				87	V	Kategorija/restrizzjoni/kundizzjoni		ans	O
				…	…	…		…	…
				87	V	Kategorija/restrizzjoni/kundizzjoni		ans	O

(2) Format tar-rekord loġiku

Il-kategoriji rigward vetturi, restrizzjonijiet jew kundizzjonijiet għandhom jiġu kkompilati f'oġġett tad-*data* li jsegwi l-istruttura speċifikata fit-tabella li ġejja:

Kodiċi tal-kategorija tal-vettura	Data tal-ħruġ	Id-data ta' skadenza	Kodiċi	Sinjal	Valur

fejn:

(a) il-kodiċijiet tal-kategorija tal-vettura għandhom jiġu ppreżentati kif definit fl-Artikolu 6 (bħal AM, A1, A2, A, B1, B, eċċ.);

(b) id-data tal-ħruġ għandha tiġi ppreżentata fil-format JJXXSSSS (il-jum f'żewġ ċifri segwit mix-xahar b'żewġ ċifri segwit mis-sena b'erba' ċifri) għall-kategorija tal-vettura;

(c) id-data ta' skadenza għandha tiġi ppreżentata fil-format JJXXSSSS (il-jum f'żewġ ċifri segwit mix-xahar b'żewġ ċifri segwit mis-sena b'erba' ċifri) għall-kategorija tal-vettura;

(d) il-kodiċi, is-sinjal u l-valur jirreferu għal informazzjoni addizzjonali jew għal restrizzjonijiet relatati mal-kategorija tal-vettura jew mas-sewwieq.

PARTI B2: Lista ta’ standards applikabbli għal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu medjum ta’ memorja

Punt	Suġġett	Rekwiżit	Applikabbli għal
1	Interfaċċa, organizzazzjoni u kmandi tal-medjum ta’ memorja	Serje ISO/IEC 7816 (kuntatt), serje ISO/IEC 14443 (mingħajr kuntatt) kif imsemmi fl-ISO/IEC 18013-2:2008, Anness C	Parti B1, punt 3.(1)
2	Identifikatur tal-applikazzjoni	ISO/IEC 7816-5:2004	Parti B1, punt 3.(2)
3	Mekkaniżmi tas-sigurtà tad-*data*	ISO/IEC 18013-3:2009	Parti B1, punt 3.(2) punt (a) Parti B1, punt 5
4	Struttura tad-*data* loġika	ISO/IEC 18013-2:2008	Parti B1, punt 4.(1)
5	Identifikaturi ta’ fajls elementari	ISO/IEC 18013-2:2008 Tabella C.2	Parti B1, punt 4.(1)
6	Preżentazzjoni tad-*data* għad-DG 1	ISO 18013-2:2008, Anness C.3.8	Parti B1, punt 4.(2) Parti B1, punt 6.(1)
7	Preżentazzjoni tad-*data* obbligatorja għad-DG 5 u d-DG 6	ISO/IEC 18013-2:2008, Anness C.6.6 u Anness C.6.7, l-immaġni tal-wiċċ u l-immaġni tal-firma li għandhom jinħażnu fil-format JPEG jew JPEG2000	Parti B1, punt 4.(2)
8	Preżentazzjoni tad-*data* fakultattiva u addizzjonali	ISO/IEC 18013-2:2008, Anness C	Parti B1, punt 4.(3)
9	Awtentikazzjoni passiva	ISO/IEC 18013-3:2009, paragrafu 8.1, id-*data* trid tinħażen fl-EF.L-SOd (“Document Security Object” — Oġġett tas-Sigurtà tad-Dokumenti) fl-LDS	Parti B1, punt 5.(1) punt (a)
10	Restrizzjoni tal-aċċess bażiku	ISO/IEC 18013-3:2009 u l-Emenda 1 tiegħu	Parti B1, punt 5.(2) punt (a)
	Konfigurazzjoni tar-restrizzjoni tal-aċċess bażiku	ISO/IEC 18013-3:2009, Anness B.8	

11	Restrizzjoni tal-aċċess estiż	Linja Gwida Teknika TR-03110, Mekkaniżmi Avvanzati ta' Sigurtà għal Dokumenti tal-Ivvjaġġar li Jinqraw minn Magna – Kontroll tal-Aċċess Estiż (EAC – "Extended Access Control"), Verżjoni 1.11	Parti B1, punt 5.(2) punt (b)
12	Metodi ta' ttestjar	ISO 18013-4:2011	Parti B3, punt 1.
13	Ċertifikat tas-sigurtà	Livell tal-Garanzija tal-Evalwazzjoni 4 Miżjud (EAL 4+) jew ekwivalenti	Parti B3, punt 2.
14	Ċertifikat funzjonali	Ittestjar tal-kard b'ċirkwit integrat skont is-serje ISO 10373	Parti B3, punt 3.

PARTI B3: Proċedura għall-approvazzjoni tat-tip tal-UE għal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa

1. DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Il-manifatturi li japplikaw għal approvazzjoni tat-tip tal-UE tal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa għandhom jippreżentaw ċertifikat tas-sigurtà u ċertifikat funzjonali.

Kull modifika maħsuba għall-proċess ta' produzzjoni, inkluż fis-software, għandha tkun soġġetta għal notifika minn qabel lill-awtorità li tkun approvat l-approvazzjoni tat-tip. L-awtorità tista' teħtieġ informazzjoni u testijiet ulterjuri qabel ma taċċetta l-modifika.

It-testijiet għandhom isegwu l-metodi stabbiliti fil-punt 12 tal-parti B2.

2. ĊERTIFIKAT TAS-SIGURTÀ

Għall-evalwazzjoni tas-sigurtà, il-mikroċipep tal-liċenzja tas-sewqan għandhom jiġu evalwati f'konformità mal-kriterji speċifikati fil-punt 13 tal-parti B2.

Ċertifikat tas-sigurtà għandu jingħata biss wara evalwazzjoni li tagħti prova tal-abbiltà tal-mikroċippa li tiflaħ għal tentattivi ta' tbagħbis jew ta' modifikazzjoni tad-*data*.

3. ĊERTIFIKAT FUNZJONALI

L-evalwazzjoni funzjonali tal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa għandha tiġi ttestjata fil-laboratorju f'konformità mal-kriterji speċifikati fil-punt 14 tal-parti B2.

L-Istati Membri li jimplimentaw mikroċippa fuq il-liċenzji tas-sewqan għandhom jiżguraw li jkun hemm konformità mal-istandards funzjonali rilevanti u mar-rekwiżiti tal-parti B1.

Ċertifikat funzjonali għandu jintbagħat lill-manifattur meta jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:

– ikun hemm ċertifikat validu tas-sigurtà għall-mikroċippa;

– tkun intweriet konformità mar-rekwiżiti tal-parti B2;

– tgħaddi b'suċċess mit-testijiet funzjonali.

L-awtorità rilevanti tal-Istat Membru għandha tkun responsabbli għall-ħruġ taċ-ċertifikat funzjonali. Iċ-ċertifikat funzjonali għandu jindika l-identità tal-awtorità emittenti, l-identità tal-applikant, l-identifikazzjoni tal-mikroċippa u lista dettaljata tat-testijiet u tar-riżultati tagħhom.

4. ĊERTIFIKAT TAL-APPROVAZZJONI TAT-TIP TAL-UE

(1) Ċertifikat mudell

L-Istati Membri għandhom jagħtu ċ-ċertifikat ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE wara l-preżentazzjoni taċ-ċertifikat tas-sigurtà u ċ-ċertifikat funzjonali kif speċifikat f'dan l-Anness. Iċ-ċertifikati ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE għandhom jikkonformaw mal-mudell fil-parti B4.

(2) Sistema ta' numerazzjoni

Is-sistema ta' numerazzjoni tal-approvazzjoni tat-tip tal-UE għandha tkun magħmula minn:

(a) l-ittra "e" segwita minn numru li jiddistingwi l-Istat Membru li jkun ta l-approvazzjoni tat-tip tal-UE:

1 għall-Ġermanja;

2 għal Franza;

3 għall-Italja;

4 għan-Netherlands;

5 għall-Iżvezja;

6 għall-Belġju;

7 għall-Ungerija;

8 għar-Repubblika Ċeka;

9 għal Spanja;

12 għall-Awstrija;

13 għal-Lussemburgu;

17 għall-Finlandja;

18 għad-Danimarka;

19 għar-Rumanija;

20 għall-Polonja;

21 għall-Portugall;

23 għall-Greċja;

24 għall-Irlanda;

25 għall-Kroazja;

26 għas-Slovenja;

27 għas-Slovakkja;

29 għall-Estonja;

32 għal-Latvja;

34 għall-Bulgarija;

36 għal-Litwanja;

49 għal Ċipru;

50 għal Malta;

(b) l-ittri DL preċeduti minn sing u segwiti miż-żewġ ċifri li jindikaw in-numru tas-sekwenza assenjat lil dan l-Anness jew lill-aħħar emenda teknika kbira għal dan l-Anness. In-numru ta' sekwenza għal dan l-Anness huwa 00;

(c) numru ta' identifikazzjoni uniku għall-approvazzjoni tat-tip tal-UE attribwit mill-Istat Membru emittenti.

Eżempju tas-sistema ta' numerazzjoni tal-approvazzjoni tat-tip tal-UE: e50-DL00 12345

In-numru tal-approvazzjoni għandu jinħażen fuq il-mikroċippa fid-DG 1 għal kull liċenzja tas-sewqan li jkun fiha mikroċippa bħal din.

PARTI B4: Mudell għaċ-ċertifikat ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE li jikkonċerna l-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa

L-isem tal-awtorità kompetenti: …

Notifika li tikkonċerna (*):

— approvazzjoni ☐

— irtirar ta' approvazzjoni ☐

ta' Liċenzja tas-Sewqan tal-UE li tinkludi mikroċippa

Nru tal-Approvazzjoni: …

1. Ditta tal-manifattura jew trademark: …

2. Isem tal-mudell: …

3. Isem tal-manifattur jew tar-rappreżentant tiegħu, fejn applikabbli: …

…

4. Indirizz tal-manifattur jew tar-rappreżentant tiegħu, fejn applikabbli: …

…

5. Rapporti tat-testijiet fil-laboratorju:

5.1 Nru taċ-Ċertifikat tas-Sigurtà: … Data: …

Maħruġ minn: …

5.2 Nru taċ-Ċertifikat Funzjonali: … Data: …

Maħruġ minn: …

6. Data tal-approvazzjoni: …

7. Data tal-irtirar tal-approvazzjoni: …

8. Post: …

9. Data: …

10. Dokumenti deskrittivi fl-Anness: …

11. Firma: …

(*) Immarka l-kaxxa rilevanti.

PARTI C: SPEĊIFIKAZZJONIJIET GĦAL-LIĊENZJA TAS-SEWQAN MOBBLI

(1) L-applikazzjonijiet għal-liċenzji tas-sewqan mobbli għandhom ikunu disponibbli għall-aktar sistemi operazzjonali mobbli komuni u għandhom jipprovdu lill-persuni awtorizzati mill-inqas il-karatteristiċi li ġejjin:

(a) l-irkupru u l-ħżin tad-*data* jew indikatur li jagħti prova tad-drittijiet tas-sewqan ta' persuna;

(b) il-wiri u t-trasferiment ta' din id-*data* jew tal-indikatur.

(2) L-applikazzjoni u sistemi rilevanti oħra għandhom jikkonformaw mal-istandard tal-ISO/IEC 18013-5 dwar il-liċenzji tas-sewqan mobbli u mar-Regolament (UE) 910/2014.

(3) Għall-finijiet ta' dan l-Anness, id-detentur ta' liċenzja tas-sewqan mobbli maħruġa f'konformità ma' din id-Direttiva għandu jitqies biss bħala l-utent awtorizzat tagħha meta jiġi identifikat bħala tali. Il-mezz ewlieni għall-identifikazzjoni għandu jkun l-identifikazzjoni elettronika. Għall-identifikazzjoni elettronika ta' tali persuni, tal-anqas għandhom jiġu aċċettati l-mezzi kollha ta' identifikazzjoni elettronika msemmija fir-Regolament (UE) 910/2014.

(4) Is-sistema nazzjonali rilevanti għandha tkun ir-reġistru kompetenti tal-liċenzji tas-sewqan tal-Istat Membru fejn id-detentur tal-liċenzja tas-sewqan ikun stabbilixxa r-residenza normali tiegħu.

(5) L-applikazzjoni għandha tippermetti lid-detentur tal-liċenzja tas-sewqan jikseb mis-sistema nazzjonali rilevanti, *data* verifikabbli li fiha l-informazzjoni elenkata fil-parti D u token ta' użu uniku. Meta parti mill-informazzjoni elenkata fil-parti D ma tkunx disponibbli fis-sistema nazzjonali, id-detentur tal-liċenzja tas-sewqan jista' jirkupra l-elementi tad-*data* nieqsa tiegħu b'mezzi sikuri oħrajn (pereżempju ir-ritratt tad-detentur mill-passaport bijometriku tiegħu permezz ta' Komunikazzjoni b'Kamp fil-Qrib).

L-applikazzjoni għandha tippermetti li d-*data* verifikabbli tiġi aġġornata awtomatikament jew manwalment (id-*data* li tkun fil-liċenzja tas-sewqan dwar id-detentur fil-parti D) mis-sistema nazzjonali rilevanti tal-Istat Membru tar-residenza normali tiegħu. L-applikazzjoni ma għandha tippermetti l-ebda mezz ieħor għall-modifikazzjoni tad-*data* miksuba.

L-applikazzjoni għandha tippermetti lid-detentur tal-liċenzja tas-sewqan juri jew jittrażmetti lil parti terza d-*data* kollha li tinsab fil-liċenzja tas-sewqan mobbli jew parti minnha. L-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri għandhom ikunu awtorizzati jirkupraw id-*data* li tinsab fil-liċenzji tas-sewqan mobbli sabiex ikunu jistgħu jaċċertaw id-drittijiet tas-sewqan tad-detentur tal-liċenzja tas-sewqan (verifika).

L-applikazzjoni għandha tippermetti lid-detentur tal-liċenzja tas-sewqan jibgħat token ta' użu uniku li jinkiseb minn sistema nazzjonali lil parti terza. Dan it-token jista' jintuża mill-parti riċeventi biex tikseb l-informazzjoni elenkata fil-parti D mis-sistema nazzjonali rilevanti jekk il-parti riċeventi tkun ġiet awtorizzata mill-Istat Membru kkonċernat. L-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri għandhom ikunu awtorizzati jaċċessaw is-sistemi nazzjonali ta' Stati Membri oħra. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li ladarba d-*data* tad-detentur tal-liċenzja tiġi vverifikata, id-*data* trażmessa ma tinżammx.

L-informazzjoni trażmessa direttament mill-applikazzjoni jew miksuba bit-token ta' użu uniku għandha tippermetti lill-awtoritajiet kompetenti jiddeterminaw id-drittijiet tas-sewqan tad-detentur tal-liċenzja tas-sewqan mobbli (verifika), inkluż kwalunkwe restrizzjoni applikabbli fl-Unjoni jew fit-territorju ta' Stat Membru. L-Istati Membri ma għandhomx iqisu li d-*data* tkun valida meta din tkun inkisbet aktar minn 7 ijiem qabel iż-żmien tal-verifika jew meta n-numru tal-liċenzja tas-sewqan ikun inkluż fil-lista ta' revoka ġestita mill-Istat Membru li jkun ħareġ il-liċenzja tas-sewqan mobbli. Lista ta' revoka għandu jkun fiha informazzjoni dwar il-liċenzji kollha tas-sewqan li ma jibqgħux jagħtu d-dritt lid-detenturi tagħhom li jeżerċitaw id-dritt tas-sewqan.

(6) B'deroga mir-Regolament (UE) Nru 910/2014 u għall-iskop uniku li tiġi pprovduta l-possibbiltà li d-detentur tal-liċenzja tas-sewqan mobbli jkun jista' juri d-dritt tiegħu li jsuq f'sitwazzjonijiet bħal dawn, il-karatteristiċi biex tintwera u tiġi trażmessa d-*data* jew it-token b'użu uniku għandhom jibqgħu disponibbli fil-każ li d-data ta' identifikazzjoni tal-persuna assoċjata mal-Portafolli tal-Identità Diġitali Ewropej, kif imsemmi fl-Artikolu 3 ta' dak ir-Regolament, tkun invalida.

(7) Is-sistemi nazzjonali ma għandhomx jaħżnu jew jipproċessaw talba bbażata fuq it-token ta' użu uniku msemmi hawn fuq għal skop ieħor għajr l-implimentazzjoni tad-dispożizzjoni ta' din id-Direttiva. Għal dak il-għan, jista' jintuża n-network tal-liċenzja tas-sewqan tal-UE msemmi fl-Artikolu 19.

(8) Id-detenturi ta' liċenzji tas-sewqan mobbli għandu jkollhom il-possibbiltà li jġeddu, li jissostitwixxu jew li jiskambjaw il-liċenzji tas-sewqan tagħhom fl-Unjoni permezz tal-applikazzjoni jew permezz ta' portal iddedikat għas-servizzi diġitali pprovdut mill-Istati Membri.

PARTI D: *DATA* LI GĦANDHA TIĠI INTRODOTTA FIL-LIĊENZJA TAS-SEWQAN TAL-UE

(1) Is-simboli ta' distinzjoni tal-Istati Membri li joħorġu l-liċenzja għandhom ikunu kif ġej:

B : Il-Belġju

BG : Il-Bulgarija

CZ : Ir-Repubblika Ċeka

DK : Id-Danimarka

D : Il-Ġermanja

EST : L-Estonja

GR : Il-Greċja

E : Spanja

F : Franza

HR : Il-Kroazja

IRL : L-Irlanda

I : L-Italja

CY : Ċipru

LV : Il-Latvja

LT : Il-Litwanja

L : Il-Lussemburgu

H : L-Ungerija

M : Malta

NL : In-Netherlands

A : L-Awstrija

PL : Il-Polonja

P : Il-Portugall

RO : Ir-Rumanija

SLO : Is-Slovenja

SK : Is-Slovakkja

FIN : Il-Finlandja

S : L-Iżvezja

(2) Il-kliem "liċenzja tas-sewqan" li għandhom jiġu stampati fuq il-liċenzji tas-sewqan fil-lingwa/i tal-Istati Membri għandhom ikunu dawn li ġejjin:

Свидетелство за управление на МПС
Permiso de Conducción
Řidičský průkaz
Kørekort
Führerschein
Juhiluba
Άδεια Οδήγησης
Driving Licence
Permis de conduire
Ceadúas Tiomána
Vozačka dozvola
Patente di guida
Vadītāja apliecība
Vairuotojo pažymėjimas
Vezetői engedély

Liċenzja tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Permis de conducere

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

(3) Informazzjoni speċifika għal-liċenzja maħruġa għandha tkun kif ġej:

Qasam	Informazzjoni
1	il-kunjom tad-detentur
2	isem ieħor/ismijiet oħrajn tad-detentur
3	id-data u l-post tat-twelid
4a	id-data tal-ħruġ tal-liċenzja
4b	id-data ta' skadenza tal-liċenzja jew sing jekk il-liċenzja tkun valida b'mod indefinit skont id-dispożizzjoni tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 10(2)
4c	l-isem tal-awtorità emittenti
4d	numru differenti minn dak taħt il-qasam 5, għal skopijiet amministrattivi (fakultattiv)
5	in-numru tal-liċenzja
6	ir-ritratt tad-detentur
7	il-firma tad-detentur
8	il-post tar-residenza permanenti, jew l-indirizz postali (fakultattiv)
9	il-kategorija/i tal-vettura/i li d-detentur huwa intitolat li jsuq (il-kategoriji nazzjonali għandhom jiġu stampati b'tipa differenti mill-kategoriji armonizzati)

(4) L-informazzjoni speċifika għall-kategoriji tal-liċenzja maħruġa għandha tkun kif ġej:

Qasam	Informazzjoni
9	il-kategorija/i tal-vettura/i li d-detentur huwa intitolat li jsuq (il-kategoriji nazzjonali għandhom jiġu stampati b'tipa differenti mill-kategoriji armonizzati)
10	id-data tal-ewwel ħruġ għal kull kategorija (din id-data trid tiġi ripetuta fuq il-liċenzja l-ġdida f'każ ta' bdil jew skambju sussegwenti); kull qasam tad-data għandu jinkiteb b'żewġ ċifri u fis-sekwenza li ġejja: jum.xahar.sena (JJ.XX.SS)
11	id-data ta' skadenza għal kull kategorija; kull qasam tad-data għandu jinkiteb b'żewġ ċifri u fis-sekwenza li ġejja: jum.xahar.sena (JJ.XX.SS)
12	informazzjoni/restrizzjoni(jiet) addizzjonali, f'forma ta' kodiċi, indirizzati għall-kategorija affettwata, kif speċifikat fil-Parti E

Fejn xi kodiċi speċifikat fil-Parti E japplika għall-kategoriji kollha li għalihom tkun inħarġet il-liċenzja, dan jista jiġi stampat taħt l-oqsma 9,10 u 11.

(5) Informazzjoni speċifika għall-amministrazzjoni tal-liċenzja maħruġa għandha tkun kif ġej:

Qasam	Informazzjoni
13	entrata possibbli mill-Istat Membru ospitanti ta' informazzjoni essenzjali għall-amministrazzjoni tal-liċenzja meta jiġi implimentat il-paragrafu (4)(a) tal-parti A1;
14	entrata possibbli mill-Istat Membru li joħroġ il-liċenzja ta' informazzjoni essenzjali għall-amministrazzjoni tal-liċenzja jew relatata mas-sikurezza fit-toroq (fakultattiva). Jekk l-informazzjoni tkun relatata ma' xi waħda mill-intestaturi definiti f'dan l-Anness, din għandha tkun preċeduta min-numru tal-qasam inkwistjoni. Bil-ftehim speċifiku bil-miktub tad-detentur, informazzjoni li ma tkunx relatata mal-amministrazzjoni tal-liċenzja tas-sewqan jew mas-sikurezza fit-toroq tista' tiġi miżjuda wkoll f'dan il-qasam; żieda bħal din ma għandhiex tbiddel b'xi mod l-użu tal-mudell bħala liċenzja tas-sewqan.

PARTI E: KODIĊIJIET TAL-UNJONI U DAWK NAZZJONALI

Il-Kodiċijiet minn 01 sa 99 għandhom ikunu kodiċijiet armonizzati tal-Unjoni Ewropea

SEWWIEQ (raġunijiet mediċi)

01	.	Korrezzjoni u/jew protezzjoni tal-vista
	01.01.	Nuċċali
	01.02.	Lenti(jiet) tal-kuntatt
	01.05.	Għata tal-għajnejn
	01.06.	Nuċċali jew lentijiet tal-kuntatt
	01.07.	Għajnuna ottika speċifika
02		Għajnuna tas-smigħ/tal-komunikazzjoni
03		Prosteżi/ortożi tar-riġlejn u d-dirgħajn
	03.01.	Prosteżi/ortożi tad-dirgħajn
	03.02.	Prosteżi/ortożi tar-riġlejn

10		Trażmissjoni modifikata
	10.02.	Għażla awtomatika tal-proporzjon tal-gerijiet
	10.04.	Apparat għall-kontroll ta' trażmissjoni adattat
15		Klaċċ modifikat
	15.01.	Pedala tal-klaċċ aġġustata
	15.02.	Klaċċ imħaddem bl-idejn
	15.03.	Klaċċ awtomatiku
	15.04.	Miżura għall-prevenzjoni ta' ostruzzjoni jew l-attwazzjoni tal-pedala tal-klaċċ
20		Sistemi tal-brejkijiet modifikati
	20.01.	Pedala tal-brejk adattata
	20.03.	Pedala tal-brejk adattata sabiex tintuża bis-sieq ix-xellugija
	20.04.	Pedala tal-brejk li tiżżerżaq
	20.05.	Pedala tal-brejk inklinata
	20.06.	Brejk imħaddem bl-idejn
	20.07.	Tħaddim tal-brejk b'forza massima ta' … N[24] (pereżempju: "20.07(300N)")
	20.09.	Brejk tal-parking adattat
	20.12.	Miżura li tevita l-ostruzzjoni jew l-attwazzjoni tal-pedala tal-brejk
	20.13.	Brejk imħaddem bl-irkoppa
	20.14.	Sistema tat-tħaddim tal-brejkijiet appoġġata minn forza esterna
25		Sistema tal-aċċellerazzjoni modifikata
	25.01.	Pedala tal-aċċellerazzjoni adattata
	25.03.	Pedala tal-aċċellerazzjoni inklinata
	25.04.	Aċċelleratur imħaddem bl-idejn

[24] Din il-forza tindika l-kapaċità tas-sewwieq li jħaddem is-sistema.

	25.05.	Aċċelleratur imħaddem bl-irkoppa
	25.06.	Sistema tat-tħaddim tal-aċċellerazzjoni appoġġata minn forza esterna
	25.08.	Il-pedala tal-aċċelleratur fuq ix-xellug
	25.09.	Miżura li tevita l-ostruzzjoni jew l-attwazzjoni tal-pedala tal-aċċelarazzjoni
31		Adattamenti tal-pedali u salvagwardji tal-pedali
	31.01.	Sett addizzjonali ta' pedali paralleli
	31.02.	Pedali fl-istess livell (jew kważi)
	31.03.	Miżura li tevita l-ostruzzjoni jew l-attwazzjoni tal-pedali tal-aċċellerazzjoni u tal-brejk meta dawn il-pedali ma jitħaddmux bis-saqajn
	31.04.	Qiegħ elevat
32		Sistemi kombinati tal-aċċelleratur u tal-brejk ta' servizz
	32.01.	Aċċelleratur u brejk ta' servizz bħala sistema kombinata li titħaddem b'id waħda

	32.02.	Aċċelleratur u brejk ta' servizz bħala sistema kombinata li titħaddem b'forza esterna
33		Sistemi kombinati tal-istering, l-aċċelleratur u l-brejk ta' servizz
	33.01.	Tħaddim tal-istering, tal-aċċelleratur u tal-brejk ta' servizz bħala operazzjoni ta' sistema kombinata b'forza esterna permezz ta' id waħda
	33.02.	Tħaddim tal-istering, tal-aċċelleratur u tal-brejk ta' servizz bħala operazzjoni ta' sistema kombinata b'forza esterna permezz taż-żewġ idejn
35		Formati tal-kontroll modifikati (is-swiċċijiet tad-dawl, il-wajper u l-isprej għal fuq il-windscreen, il-ħorn, l-indikaturi tad-direzzjoni, eċċ.)
	35.02.	Apparati tal-kontroll operabbli mingħajr ma persuna titlaq minn idejha l-apparat tal-istering
	35.03.	Apparati tal-kontroll operabbli bl-id ix-xellugija mingħajr ma persuna titlaq minn idejha l-apparat tal-istering
	35.04.	Apparati tal-kontroll operabbli bl-id il-leminija mingħajr ma persuna titlaq minn idejha l-apparat tal-istering
	35.05.	Apparati tal-kontroll operabbli mingħajr ma persuna titlaq minn idejha l-apparat tal-istering u l-mekkaniżmi tal-aċċellerazzjoni u l-ibbrejkjar
40		Stering modifikat
	40.01.	Stering b'forza massima tat-tħaddim ta' … N[25] (pereżempju "40.01(140N)")
	40.05.	Rota tal-istering adattata (rota tal-istering akbar/eħxen, rota tal-istering b'dijametru mnaqqas, eċċ.)
	40.06.	Pożizzjoni tar-rota tal-istering adattata
	40.09.	Stering imħaddem bis-saqajn
	40.11.	Apparat ta' assistenza tar-rota tal-istering
	40.14.	Sistema tal-istering adattata alternattiva mħaddma b'id jew bi driegħ wieħed
	40.15.	Sistema tal-istering adattata alternattiva mħaddma biż-żewġ idejn jew dirgħajn

[25] Din il-forza tindika l-kapaċità tas-sewwieq li jħaddem is-sistema.

42		Apparat modifikat għall-viżjoni ta’ wara/tal-ġenb
	42.01.	Apparat adattat għal viżjoni ta’ wara
	42.03.	Apparat addizzjonali ta’ ġewwa li jippermetti viżjoni tal-ġenb
	42.05.	Apparat viżiv għall-punti mhux viżibbli
43		Pożizzjoni ta’ bilqiegħda tas-sewwieq
	43.01.	Sit tas-sewwieq f’għoli biżżejjed u b’distanza normali mir-rota tal-istering u mill-pedali
	43.02.	Sit tas-sewwieq adattat għall-forma tal-ġisem
	43.03.	Sit tas-sewwieq b’appoġġ laterali għall-istabbiltà
	43.04.	Sit tas-sewwieq bis-serħan għad-driegħ
	43.06.	Adattament taċ-ċinturin tas-sikurezza
	43.07.	Tip ta’ ċinturin tas-sikurezza b’appoġġ għal stabbiltà tajba
44		Modifiki tal-muturi (l-użu tas-subkodiċi huwa obbligatorju)
	44.01.	Brejk operat singolarment
	44.02.	Brejk tar-rota ta’ quddiem adattat
	44.03.	Brejk tar-rota ta’ wara adattat
	44.04.	Aċċelleratur adattat
	44.08.	Għoli tas-sit li jippermetti lis-sewwieq, meta jkun bilqiegħda, li jkollu saqajh it-tnejn imissu mas-superfiċje fl-istess ħin u li jibbilanċja l-mutur meta jieqaf u meta jitwaqqaf.
	44.09.	Forza massima tat-tħaddim ta’ brejk tar-rota ta’ quddiem … N[26] (pereżempju “44.09(140N)”)
	44.10.	Forza massima tat-tħaddim ta’ brejk tar-rota ta’ wara … N[27] (pereżempju “44.10(240N)”)
	44.11.	Serrieħa tas-sieq adattata
	44.12.	Gripp tal-idejn adattat
45		Mutur b’sidecar biss

[26] Din il-forza tindika l-kapaċità tas-sewwieq li jħaddem is-sistema.

[27] Din il-forza tindika l-kapaċità tas-sewwieq li jħaddem is-sistema.

46		Triċikli biss
47		Ristretta għal vetturi ta' aktar minn żewġ roti li ma jeħtiġux il-bilanċ mis-sewwieq għall-istartjar, għall-waqfien u għat-twaqqif
50		Ristretta għal numru speċifiku ta' vettura/xażi (in-numru tal-identifikazzjoni tal-vettura, VIN)

Ittri użati flimkien ma' kodiċijiet minn 01 sa 44 għal aktar speċifikazzjoni:

a	xellug
b	lemin
c	id
d	sieq
e	fin-nofs
f	driegħ
g	behem

KODIĊIJIET GĦAL UŻU LIMITAT

60		Ekwivalenzi fakultattivi
	60.01.	Id-detentur jingħata l-ekwivalenza fakultattiva speċifikata skont l-Artikolu 9, il-paragrafu 3, il-punt a)
	60.02.	Id-detentur jingħata l-ekwivalenza fakultattiva speċifikata skont l-Artikolu 9, il-paragrafu 3, il-punt b)
	60.03.	Id-drittijiet ta' sewqan intitolati skont il-kategorija B1 huma limitati għall-vetturi speċifikati skont l-Artikolu 9, il-paragrafu 4, il-punt c)
61		Limitazzjoni għal vjaġġi matul il-jum (pereżempju: siegħa wara tlugħ ix-xemx u siegħa qabel inżul ix-xemx)
62		Limitazzjoni għal vjaġġi b'raġġ ta' … km mill-post tar-residenza tad-detentur jew biss ġewwa l-belt/ir-reġjun
63		Is-sewqan mingħajr passiġġieri
64		Limitazzjoni għal vjaġġi b'veloċità ta' mhux aktar minn … km/siegħa
65		Is-sewqan huwa awtorizzat biss meta akkumpanjat minn detentur ieħor ta' liċenzja tas-sewqan ta' mill-anqas kategorija ekwivalenti
66		Mingħajr trejler
67		Sewqan fuq l-awtostradi ma huwiex permess
68		Ebda alkoħol
69		Ristretta għal vetturi mgħammra b'tagħmir li jidentifika l-użu tal-alkoħol f'konformità ma' EN 50436. L-indikazzjoni ta' data ta' skadenza hija fakultattiva (pereżempju "69" jew "69(01.01.2016)")

70		Bdil tal-liċenzja Nru… maħruġa minn… (il-marka distintiva tal-UE/NU fil-każ ta' pajjiż terz; pereżempju "70.0123456789.NL")
71		Duplikat tal-liċenzja Nru… maħruġa minn… (il-marka distintiva tal-UE/NU fil-każ ta' pajjiż terz; pereżempju "71.987654321.HR")
73		Ristretta għall-vetturi tal-kategorija B tat-tip kwadriċiklu bil-mutur (B1)
78		Ristretta għall-vetturi bi trażmissjoni awtomatika
79		Ristretta għall-vetturi li jikkonformaw mal-ispeċifikazzjonijiet indikati fil-parentesi, għall-applikazzjoni tal-Artikolu 19 ta' din id-Direttiva
	79.01.	Ristretta għall-vetturi b'żewġ roti b'sidecar jew mingħajrha
	79.02.	Ristretta għall-kategorija ta' vetturi AM bi tliet roti jew tat-tip kwadriċiklu ħafif
	79.03.	Ristretta għat-triċikli
	79.04.	Ristretta għat-triċikli kkombinati ma' trejlers b'massa awtorizzata massima li ma taqbiżx 750 kg
	79.05.	Kategorija A1 mutur bi proporzjon ta' potenza/piż ta' aktar minn 0,1 W/kg
	79.06.	Vetturi tal-kategorija BE fejn il-massa awtorizzata massima tat-trejler ma taqbiżx it-3 500 kg
80		Ristretta għad-detenturi ta' liċenzja tas-sewqan ta' vettura tal-kategorija A tat-tip triċiklu bil-mutur li għandhom inqas minn 24 sena
81		Ristretta għad-detenturi ta' liċenzja tas-sewqan ta' vettura tal-kategorija A tat-tip mutur b'żewġ roti li għandhom inqas minn 21 sena
95		Sewwieq li huwa d-detentur ta' CPC li jissodisfa l-obbligu ta' kompetenza professjonali msemmi fid-Direttiva (UE) 2022/2561 sa … (pereżempju: "95(01.01.12)")
96		Vetturi tal-Kategorija B ikkombinati ma' trejler b'massa massima awtorizzata li taqbeż 750 kg, fejn il-massa massima awtorizzata ta' tali kombinazzjoni taqbeż 3 500 kg iżda ma taqbiżx 4 250 kg

97		Mhux awtorizzat li jsuq vettura tal-kategorija C1 li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament (UE) Nru 165/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[28].
98		
	98.01	Is-sewwieq jitqies bħala sewwieq ġdid u huwa soġġett għall-kundizzjonijiet għall-perjodu ta' prova. F'każ li l-liċenzja tiġi skambjata, imġedda jew sostitwita, il-kodiċi għandu jiġi kkomplementat bid-data tat-tmiem tal-perjodu ta' prova (pereżempju 98.01.13.04.2028)
	98.02	Id-detentur għandu jikkonforma mal-kundizzjonijiet għall-iskema tas-sewqan akkumpanjat sakemm jilħaq l-età ta' 18-il sena

Kodiċijiet minn 100 'l fuq għandhom ikunu kodiċijiet nazzjonali validi biss għas-sewqan fit-territorju tal-Istat Membru li ħareġ il-liċenzja tas-sewqan.

---

28 Ir-Regolament (UE) Nru 165/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Frar 2014 dwar takografi fit-trasport bit-triq, li jħassar ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3821/85 dwar apparat ta' reġistrazzjoni għat-trasport bit-triq u li jemenda r-Regolament (KE) Nru 561/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerta leġiżlazzjoni soċjali li għandha x'taqsam mat-trasport bit-triq (ĠU L 060, 28.2.2014, p. 1).

Anness II

REKWIŻITI MINIMI GĦAT-TESTIJIET TAS-SEWQAN U L-GĦARFIEN, IL-ĦILA U L-IMĠIBA GĦAS-SEWQAN TA' VETTURA BIL-MAGNA

I. REKWIŻITI MINIMI GĦAT-TESTIJIET TAS-SEWQAN

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri neċessarji sabiex jiżguraw li l-applikanti għal-liċenzji tas-sewqan ikollhom il-kompetenza u l-ħiliet u juru l-imġiba meħtieġa sabiex isuqu vettura bil-magna. It-testijiet introdotti għal dan l-effett iridu jikkonsistu minn:

– test tat-teorija;

– wara parteċipazzjoni b'suċċess fit-test tat-teorija, test tal-ħiliet u tal-imġiba.

Il-kundizzjonijiet li taħthom għandhom isiru dawn it-testijiet huma stabbiliti hawn taħt.

A. TEST TAT-TEORIJA

1. Forma

Il-forma magħżula għandha tkun tali li tiżgura li l-applikant ikollu t-tagħrif meħtieġ dwar is-suġġetti elenkati fil-punti 2, 3 u 4.

Kull applikant għal liċenzja f'kategorija waħda li jkun għadda mit-test tat-teorija għal liċenzja f'kategorija differenti jista' jiġi eżentat mid-dispozizzjonijiet komuni tal-punti 2, 3 u 4.

2. Kontenut tat-test tat-teorija għall-kategoriji tal-vetturi kollha

Għandhom isiru mistoqsijiet dwar kull suġġett elenkat fil-punti li ġejjin, filwaqt li l-kontenut u l-forma tal-mistoqsijiet għandhom jibqgħu għad-diskrezzjoni ta' kull Stat Membru:

(a) ir-regolamenti tat-traffiku fit-toroq:

– partikolarment rigward is-senjaletika tat-toroq, il-marki u s-sinjali, id-dritta u l-limiti tal-veloċità;

(b) is-sewwieq:

– l-importanza tal-viġilanza u tal-attitudni lejn utenti oħra tat-triq, inklużi utenti tal-mikromobilità;

– il-perċezzjoni ġenerali, inkluża l-perċezzjoni tal-periklu, il-ġudizzju u t-teħid tad-deċiżjonijiet, speċjalment il-ħin tar-reazzjoni, kif ukoll it-tibdil tal-imġiba fis-sewqan minħabba l-influwenza ta' alkoħol, ta' drogi u ta' prodotti mediċinali, l-istat mentali u l-għeja;

– ***l-impatti fuq ir-riskju tad-distrazzjoni minħabba l-użu tal-mowbajl jew tagħmir elettroniku ieħor waqt is-sewqan u l-konsegwenzi tas-sikurezza;*** **[Em. 139]**

(c) it-triq:

– l-aktar prinċipji importanti rigward l-osservanza tad-distanza prudenti bejn il-vetturi, id-distanzi għall-ibbrejkjar u ***r-roadholding*** taħt diversi ***kundizzjonijiet*** tat-temp u tat-toroq, ***inkluż b'mod partikolari l-borra u kundizzjonijiet ta' żliq;*** **[Em. 140]**

– il-fatturi tar-riskju fis-sewqan relatati ma' diversi kundizzjonijiet tat-toroq inklużi l-perċezzjoni u l-antiċipazzjoni tal-perikli, b'mod partikolari hekk kif jinbidlu skont it-temp u l-ħin tal-ġurnata jew tal-lejl;

– il-karatteristiċi ta' diversi tipi ta' toroq u r-rekwiżiti statutorji relatati magħhom;

– is-sewqan sikur f'mini stradali;

(d) l-utenti l-oħra tat-triq:

– fatturi ta' riskju speċifiċi relatati man-nuqqas ta' esperjenza ta' utenti oħra tat-triq, speċjalment fuq utenti vulnerabbli tat-triq li jgawdu minn grad inqas ta' protezzjoni fit-traffiku meta mqabbla ma' utenti ta' vetturi bil-mutur bħal karozzi, karozzi tal-linja u trakkijiet u li huma esposti direttament għall-forzi ta' kolliżjonijiet. Din il-kategorija tinkludi ***tfal,*** persuni bil-mixi, ċiklisti, utenti ta' vetturi motorizzati b'żewġ roti, utenti ta' apparat ta' mobilità personali u persuni b'diżabilità jew b'mobilità u b'orjentazzjoni mnaqqsa. **[Em. 141]**

– ir-riskji involuti fil-moviment***, fl-interazzjoni*** u fis-sewqan ta' diversi tipi ta' vetturi ***minħabba skala*** differenti ***u dinamiċi ta' sewqan u għal tal-oqsma differenti*** ta' ***viżjoni tas-sewwieqa tagħhom;*** **[Em. 142]**

– ***punti mhux viżibbli u bidliet fil-gradjent;*** **[Em. 143]**

– ***l-użu xieraq u f'waqtu tal-indikaturi tad-direzzjoni;*** **[Em. 144]**

(e) regoli u regolamenti ġenerali kif ukoll kwistjonijiet oħrajn:

– regoli li jirrigwardaw id-dokumenti amministrattivi meħtieġa għall-użu tal-vetturi;

– regoli ġenerali li jispeċifikaw kif sewwieq għandu jaġixxi fil-każ ta' aċċident (jattiva apparati ta' twissija u jqanqal l-allarm) u l-miżuri li jista' jieħu sabiex jgħin lill-vittmi ta' aċċident tat-traffiku fejn ikun meħtieġ;

– ***regoli dwar kif persuna għandha taġixxi jekk vettura ta' emerġenza tkun qed toqrob u x'għandu jsir fil-post tal-ħabta;*** **[Em.145]**

– il-fatturi ta' sigurtà relatati mal-vettura, mal-piż u mal-persuni li jkunu qed jinġarru;

– l-aspetti tal-għarfien tas-sikurezza relatati ma' vetturi li jaħdmu bi fjuwil alternattiv ***u/jew bil-batterija, speċjalment ir-riskji ta' flashover/konflagrazzjoni jew reazzjoni kimika f'każ ta' inċident jew ħsara***; **[Em. 146]**

(f) il-prekawzjonijiet neċessarji waqt l-inżul mill-vettura***, inkluż l-iżgurar li jkun sikur li tinfetaħ il-bieba tal-vettura u li dan ma joħloqx periklu għal utenti oħra tat-triq bħal persuni bil-mixi, ċiklisti u utenti tal-mikromobilità***; **[Em. 147]**

(g) l-aspetti mekkaniċi li jkollhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq; l-applikanti għandhom ikunu kapaċi jagħrfu d-difetti l-aktar komuni, b'mod partikolari fl-istering, fis-sistemi tas-sospensjoni u tal-ibbrejkjar, fit-tajers, fid-dwal u fl-indikaturi tad-direzzjoni, fir-rifletturi, fil-mirja retroviżuri, fil-windscreen u fil-wajpers, fis-sistema tal-egżost, fiċ-ċinturin tas-sigurtà u fl-apparat ta' twissija li jinstema';

(h) it-tagħmir tas-sikurezza tal-vettura u, b'mod partikolari, l-użu taċ-ċinturin tas-sikurezza, tat-trażżin għar-ras, tat-tagħmir tas-sikurezza tat-tfal u tal-iċċarġjar tal-vetturi elettriċi;

(i) ir-regoli u l-aspetti rigward l-użu tal-vettura fir-rigward tal-ambjent, inkluż fir-rigward tal-vetturi elettriċi: l-użu xieraq ta' apparat ta' twissija li jinstema', il-konsum moderat ta' fjuwil/enerġija, il-limitazzjoni tal-emissjonijiet (emissjonijiet tal-gassijiet serra, sustanzi li jniġġsu l-arja, storbju u mikroplastiċi mill-użu tat-tajers***, tal-brejkijiet*** u tat-toroq eċċ.). **[Em. 148]**

(ia) ***għarfien bażiku biex jintuża t-tagħmir tal-ewwel għajnuna u tiġi pprovduta l-ewwel għajnuna, inkluża r-rianimazzjoni kardjopulmonari (CPR);***

L-Istati Membri jistgħu alternattivament jippermettu l-għażla li taħriġ prattiku ċċertifikat tal-ewwel għajnuna li jkun tlesta qabel, li għandu jinkludi CPR, jippermetti eżenzjoni tal-ewwel kontenut relatat mal-għajnuna tat-test tat-teorija; **[Em. 149]**

(ib) ***interazzjoni sikura ma' funzjonijiet avvanzati ta' sistemi ta' assistenza għas-sewwieqa u karatteristiċi ta' awtomatizzazzjoni oħra, inklużi l-vantaġġi, il-limitazzjonijiet u r-riskji assoċjati magħhom;*** **[Em. 150]**

(ic) ***qafas regolatorju bażiku dwar ir-restrizzjonijiet tal-aċċess għall-vetturi urbani, inklużi ż-żoni b'emissjonijiet baxxi;*** **[Em. 151]**

3. Dispożizzjonijiet speċifiċi għall-Kategoriji A1, A2 u A

Il-kontroll obbligatorju tat-tagħrif ġenerali dwar:

(a) l-użu ta' lbies protettiv bħal ingwanti, żraben, ilbies u l-elmu protettiv;

(b) il-viżibbiltà tal-motoċiklisti għal utenti oħra tat-triq;

(c) il-fatturi tar-riskju relatati ma' diversi kundizzjonijiet tat-toroq kif stabbiliti hawn fuq b'attenzjoni speċjali għall-partijiet li jkunu jiżolqu bħalma huma l-għotjien tas-sistemi tad-drenaġġ, is-sinjali tat-toroq bħalma huma l-linji u l-vleġeġ, il-linji tat-tram;

(d) l-aspetti mekkaniċi li għandhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq kif stabbiliti hawn fuq b'attenzjoni speċjali għas-swiċċ tal-waqfien ta' emerġenza, il-livelli taż-żejt u l-katina.

4. Id-dispożizzjonijiet speċifiċi rigward il-Kategoriji C, CE, C1, C1E, D, DE, D1**,** D1E ***u T*** **[Em. 152]**

(1) Il-kontroll obbligatorju tat-tagħrif ġenerali dwar:

(a) ir-regoli dwar is-sigħat tas-sewqan u l-perjodi ta' mistrieħ kif definiti mir-Regolament (KE) Nru 561/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[1]; l-użu tat-takografu kif definit mir-Regolament (UE) 165/2014;

(b) ir-regoli rigward it-tip ta' trasport ikkonċernat: l-oġġetti jew il-passiġġieri;

(c) id-dokumenti tal-vettura u tat-trasport meħtieġa għat-trasport nazzjonali u internazzjonali tal-oġġetti u l-passiġġieri;

[1] Ir-Regolament (KE) Nru 561/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Marzu 2006 dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerta leġiżlazzjoni soċjali li għandha x'taqsam mat-trasport bit-triq u li jemenda r-Regolamenti tal-Kunsill (KEE) Nru 3821/85 u (KE) Nru 2135/98 u li jħassar ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3820/85 (ĠU L 102, 11.4.2006, p. 1).

(d) kif għandhom iġibu ruħhom fil-każ ta' inċident; it-tagħrif dwar il-miżuri li għandhom jittieħdu wara aċċident jew avveniment simili, inkluż azzjoni tal-emerġenza bħall-evakwazzjoni tal-passiġġieri u t-tagħrif bażiku dwar l-ewwel għajnuna***, inkluża s-CPR***; **[Em. 153]**

(e) il-prekawzjonijiet li għandhom jieħdu matul it-tneħħija u l-bdil tar-roti;

(f) ir-regoli dwar il-piż u l-qisien tal-vetturi; ir-regoli dwar il-limitaturi tal-veloċità;

(fa) l-iskop u l-użu ta' ritardanti/egżost u brejkijiet; **[Em. 154]**

(g) l-ostruzzjoni ***tal-angolu*** tal-vista mill-karatteristiċi tal-vetturi tagħhom***, b'mod partikolari fir-rigward ta' persuni bil-mixi fuq quddiem tal-vettura u ċiklisti fil-ġenb u quddiem tal-vettura;*** **[Em. 155]**

(h) il-qari tal-mappa tat-triq, l-ippjanar tar-rotta, inkluż l-użu tas-sistemi elettroniċi tan-navigazzjoni (fakultattiv);

(ha) is-sewqan difensiv u ekoloġiku: id-distanza mill-vettura ta' quddiem; il-qbiż fil-kurva, il-bidla fil-karreġġata, ir-regoli ta' prijorità, il-limiti tal-veloċità; **[Em. 156]**

(i) il-fatturi tas-sigurtà relatati mat-tagħbija tal-vettura: il-kontroll tat-tagħbija (l-istivar u l-irbit), id-diffikultajiet rigward id-diversi tipi ta' tagħbijiet (pereżempju l-likwidi, it-tagħbijiet sospiżi, …), it-tagħbija u l-ħatt tal-merkanzija u l-użu tal-apparat tat-tagħbija (il-Kategoriji C, CE, C1, C1E***, T*** biss)**.** **[Em. 157]**

(ia) il-miżuri, il-proċeduri u l-protokolli ta' sikurezza fir-rigward ta' żoni ta' parkeġġ sikuri; **[Em. 158]**

(j) ir-responsabbiltà tas-sewwieq rigward il-ġarr tal-passiġġieri; il-kumdità u s-sigurtà ***tal-passiġġieri, u b'mod partikolari tal-persuni b'diżabilità u b'mobbiltà ridotta, kif ukoll ir-rispons xieraq fil-każ ta' fastidju u vjolenza abbażi tal-ġeneru***; il-ġarr tat-tfal; il-verifiki meħtieġa qabel is-sewqan; it-tipi kollha ta' karozzi tal-linja għandhom ikunu parti mit-test tat-teorija (karozzi tal-linja u coaches tas-servizz pubbliku, karozzi tal-linja b'dimensjonijiet speċjali, …) (il-Kategoriji D, DE. D1, D1E biss). **[Em. 159]**

(k) L-Istati Membri jistgħu jeżentaw lil applikanti għal liċenzja għal vettura tal-kategorija C1 jew C1E barra mill-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament (UE) Nru 165/2014 milli juru l-għarfien tagħhom dwar is-suġġetti elenkati fil-punti 4.(1), punt (a) sa 4.(1), punt (c).

(2) Il-verifika obbligatorja tat-tagħrif ġenerali tad-dispożizzjonijiet addizjonali li ġejjin għall-Kategoriji C, CE, D u DE:

(a) il-prinċipji tal-kostruzzjoni u l-funzjonament ta': il-magni ta' kombustjoni interna, il-fluwidi (pereżempju ż-żejt tal-magna, il-fluwidu berried, il-fluwidu li jintuża għall-ħasil tal-windscreen), is-sistema tal-fjuwil, is-sistema elettrika, is-sistema tal-ignixin, is-sistema tat-trażmissjoni (il-klaċċ, il-gerboks, eċċ.);

(b) il-lubrikazzjoni u l-protezzjoni kontra l-iffriżar;

(c) il-prinċipji tal-kostruzzjoni, il-fitting, l-użu korrett u l-kura tat-tajers;

(d) il-prinċipji dwar it-tipi, l-operat, il-partijiet prinċipali, il-konnessjoni, l-użu u l-manutenzjoni jum b'jum tal-fittings tal-brejkijiet u tat-trażżin tal-veloċità, u l-użu tal-brejkijiet anti-lock;

(e) il-prinċipji dwar it-tipi, it-tħaddim, il-partijiet prinċipali, il-konnessjoni, l-użu u l-manutenzjoni jum b'jum tas-sistemi ta' akkoppjar (il-kategoriji CE, DE biss);

(f) il-metodi kif wieħed isib il-kawżi tal-ħsarat li jikkaġunaw il-waqfien;

(g) il-manutenzjoni preventiva tal-vetturi u t-tiswijiet neċessarji għall-funzjonament;

(h) ir-responsabiltà tas-sewwieq fir-rigward tal-aċċettazzjoni, il-ġarr u t-twassil tal-oġġetti f'konformità mal-kundizzjonijiet miftiehma (il-Kategoriji C, CE biss).

B. TEST TAL-ĦILA U TAL-IMĠIBA

5. Il-vettura u t-tagħmir tagħha

(1) It-trażmissjoni tal-vettura

(a) Is-sewqan ta' vettura bi trażmissjoni manwali għandu jkun soġġett li wieħed jgħaddi minn test tal-ħiliet u tal-imġiba li jsir fuq vettura bi trażmissjoni manwali.

"Vettura bi trażmissjoni manwali" tfisser vettura li fiha pedala tal-klaċċ (jew lieva operata manwalment għall-kategoriji A, A2 u A1) u li trid tiġi operata mis-sewwieq meta l-vettura tiġi startjata jew imwaqqfa, u meta jinbidlu l-gerijiet.

(b) Vetturi li ma jissodisfawx il-kriterji stabbiliti fil-punt 5(1), il-punt (a) għandhom jitqiesu li għandhom trażmissjoni awtomatika.

Mingħajr preġudizzju għall-punt 5.(1)(c), jekk applikant jagħmel it-test tal-ħiliet u tal-imġiba fuq vettura bi trażmissjoni awtomatika, dan għandu jiġi rreġistrat fuq kwalunkwe liċenzja maħruġa abbażi ta' test bħal dan bil-kodiċi rilevanti tal-Unjoni previst fl-Anness I, il-Parti E. Liċenzji b'din l-indikazzjoni għandhom jintużaw biss għas-sewqan ta' vetturi bi trażmissjoni awtomatika.

(c) Il-kodiċi tal-Unjoni mmarkat fuq liċenzja tas-sewqan tal-kategorija A1, A2, A, B1, B u BE maħruġa abbażi ta' test tal-ħiliet u tal-imġiba imwettaq fuq vettura bi trażmissjoni awtomatika ***ma għandux jidher, jiġi impost jew*** għandu jitneħħa jekk id-detentur jgħaddi minn test iddedikat tal-ħiliet u tal-imġiba jew ilesti taħriġ iddedikat***, u dan jista' jseħħ qabel jew wara t-test tal-ħiliet u tal-imġiba fuq vettura bi trażmissjoni awtomatika.*** **[Em. 160]**

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa sabiex:

(i) japprovaw u jissorveljaw it-taħriġ iddedikat***, inkluż bħala parti mit-taħriġ ġenerali tas-sewwieq***; ***jew,*** **[Em. 161]**

(ii) jorganizzaw it-test iddedikat tal-ħiliet u tal-imġiba.

Il-vetturi użati għat-taħriġ jew għat-test kopert minn dan il-punt għandhom ikunu bi trażmissjoni manwali u għandhom jaqgħu fil-kategorija tal-liċenzja tas-sewqan li għaliha jkunu applikaw il-parteċipanti.

It-tul tat-test tal-ħiliet u tal-imġiba u d-distanza vvjaġġata għandhom ikunu biżżejjed biex jiġu vvalutati l-ħiliet u l-imġiba stabbiliti fil-punt 6 jew 7 ta' dan l-Anness b'attenzjoni partikolari mogħtija għat-tħaddim tat-trażmissjoni tal-vettura.

It-taħriġ għandu jkun fih l-aspetti kollha koperti fil-punt 6 jew 7 ta' dan l-Anness b'attenzjoni partikolari mogħtija għat-tħaddim tat-trażmissjoni tal-vettura. Kull parteċipant għandu jwettaq il-komponenti prattiċi tat-taħriġ u għandu juri l-ħiliet u l-imġiba tiegħu fit-toroq pubbliċi. It-tul tat-taħriġ għandu jkun mill-inqas 7 sigħat.

(d) Dispożizzjonijiet speċifiċi ***għall-vetturi*** tal-kategorija BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1**,** D1E ***u T*** **[Em. 162]**

L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma tiġi rreġistrata l-ebda restrizzjoni fuq vetturi bi trażmissjoni awtomatika fuq il-liċenzja tas-sewqan għal vetturi tal-kategorija BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 jew D1E msemmija fil-punt 5.(1)(b), meta l-applikant ikun diġà detentur ta' liċenzja tas-sewqan maħruġa fuq vettura bi trażmissjoni manwali f'mill-inqas waħda mill-kategoriji li ġejjin: B, BE, C, CE, C1, C1E, D, D1 jew D1E, u jkun wettaq l-azzjonijiet deskritti fil-punt 8.(4) matul it-test tal-ħiliet u tal-imġiba.

(2) Il-vetturi użati f'testijiet tal-ħiliet u l-imġiba għandhom jikkonformaw mal-kriterji minimi mogħtija hawn taħt. L-Istati Membri jistgħu jagħmlu dispożizzjonijiet għal kriterji aktar stretti jew iżidu oħrajn. Għall-użu fit-test tal-ħiliet u tal-imġiba għall-vetturi ta' kategorija A1, A2 u A, l-Istati Membri jistgħu japplikaw tolleranza ta' 5 cm3 taħt iċ-ċilindrata minima meħtieġa.

(a) Kategorija A1:

Mutur tal-Kategorija A1 mingħajr sidecar, b'potenza attribwita li ma taqbiżx 11 kW u bi proporzjon ta' potenza/piż li ma jaqbiżx 0,1 kW/kg, u li kapaċi jtella' veloċità ta' mill-inqas 90 km/siegħa.

Jekk il-mutur jaħdem b'magna ta' kombustjoni interna, iċ-ċilindrata tal-magna għandha tkun ta' mill-inqas 120 cm3.

Jekk il-mutur jaħdem bl-elettriku, il-proporzjon ta' potenza/piż tal-vettura għandu jkun ta' mill-inqas 0,08 kW/kg;

(b) Kategorija A2:

Mutur mingħajr sidecar, b'potenza attribwita ta' mill-inqas 20 kW iżda li ma taqbiżx 35 kW u bi proporzjon ta' potenza/piż li ma jaqbiżx 0,2 kW/kg.

Jekk il-mutur jaħdem b'magna ta' kombustjoni interna, il-kapaċità kubika tal-magna għandha tkun mill-inqas 250 cm3.

Jekk il-mutur jaħdem bl-elettriku, il-proporzjon ta' potenza/piż tal-vettura għandu jkun ta' mill-inqas 0,15 kW/kg;

(c) Kategorija A:

Mutur mingħajr sidecar, li l-massa mhux mogħbija tiegħu hija aktar minn 180 kg, b'potenza attribwita ta' mill-inqas ta' 50 kW. Tolleranza ta' 5 kg taħt il-massa minima meħtieġa tista' tiġi aċċettata mill-Istat Membru.

Jekk il-mutur jaħdem b'magna ta' kombustjoni interna, il-kapaċità kubika tal-magna għandha tkun ta' mill-inqas 600 cm3.

Jekk il-mutur jaħdem bl-elettriku, il-proporzjon ta' potenza/piż tal-vettura għandu jkun ta' mill-inqas 0,25 kW/kg.

(d) Kategorija B:

Vettura tal-Kategorija B b'erba' roti b'kapaċità ta' veloċità ta' mill-anqas 100 km/siegħa;

(e) Kategorija BE:

Kombinazzjoni magħmula minn vettura tat-test tal-kategorija B bi trejler li l-massa massima awtorizzata tiegħu tkun ta’ mill-anqas 1 000 kg, li kapaċi ttella’ veloċità ta’ mill-anqas 100 km/s, li ma taqax taħt il-kategorija B; il-kompartiment tat-tagħbija tat-trejler għandu jikkonsisti minn body fil-forma ta’ kaxxa magħluqa li tkun mill-inqas tal-istess wisa’ u għoli daqs il-vettura bil-mutur; il-body fil-forma ta’ kaxxa magħluqa jista’ wkoll ikun ftit inqas wiesa’ mill-vettura bil-mutur sakemm il-vista lejn wara tkun possibbli biss permezz tal-użu ta’ mirja retroviżuri esterni tal-vettura bil-mutur; it-trejler għandu jiġi ppreżentat b’massa totali reali minima ta’ 800 kg;

(f) Kategorija B1:

Kwadriċiklu bil-mutur li kapaċi jtella’ veloċità ta’ mill-anqas 60 km/siegħa;

(g) Kategorija C:

Vettura tal-kategorija C b'massa massima awtorizzata ta' mill-anqas 12 000 kg, tul ta' mill-anqas 8 m, wisa' ta' mill-anqas 2,40 m u li kapaċi ttella' veloċità ta' mill-anqas 80 km/siegħa; li jkollha fiha brejkijiet anti-lock, li tkun mgħammra bl-apparat ta' reġistrazzjoni kif definit fir-Regolament (UE) Nru 165/2014; il-vettura għandha tkun ippreżentata b'massa minima totali reali ta' 10 000 kg; **[Em. 163]**

(h) Kategorija CE:

Vettura artikolata jew kombinazzjoni ta' vettura tat-test tal-kategorija C u trejler ta' mill-anqas 7,5 m tul; fiż-żewġ każijiet, il-massa massima awtorizzata trid tkun daqs jew akbar minn 20 000 kg, it-tul totali ta' 14 m jew aktar u l-wisa' ta' 2.4 m jew aktar; il-vetturi għandhom ikunu kapaċi għal veloċità ta' mill-inqas 80 km/siegħa u mgħammra bi brejkijiet anti-lock***, għandu jkollhom il-ħames rota, ikunu mgħammra b'gearbox li fiha mill-inqas tmien ratios u b'takografu*** diġitali kif definit fir-Regolament (UE) Nru 165/2014; kemm il-vettura artikolata kif ukoll il-kombinazzjoni għandhom jiġu ppreżentati b'massa minima totali reali ta'15 000 kg; **[Em. 164]**

(i) Kategorija C1:

Vettura tas-sottokategorija C1 b’massa massima awtorizzata ta’ mill-anqas 4 000 kg, b’tul ta’ mill-anqas 5 m u li kapaċi ttella’ veloċità ta’ mill-anqas 80 km/siegħa; mgħammra bi brejkijiet anti-lock u armata b’takografu kif definit fir-Regolament (UE) Nru 165/2014; **[Em. 165]**

(j) Kategorija C1E:

Kombinazzjoni magħmula minn vettura tat-test tas-subkategorija C1 u trejler b’massa massima awtorizzata ta’ mill-inqas 1 250 kg; din il-kombinazzjoni għandha tkun twila mill-inqas 8 m u kapaċi tilħaq veloċità ta’ mill-inqas 80 km/siegħa; it-trejler għandu jiġi ppreżentat b’massa totali reali minima ta’ 800 kg; **[Em. 166]**

(k) Kategorija D:

Vettura tal-kategorija D b'tul ta' mill-anqas 10 m, b'wisa' ta' mill-anqas 2,40 m u li kapaċi ttella' veloċità ta' mill-anqas 80 km/siegħa; mgħammra bi brejkijiet anti-lock u armata b'takografu kif definit fir-Regolament (UE) Nru 165/2014;

(l) Kategorija DE:

Kombinazzjoni magħmula minn vettura tat-test tal-kategorija D u trejler b'massa massima awtorizzata ta' mill-anqas 1 250 kg, ta' wisa' ta' mill-anqas 2,40 m u li kapaċi ttella' veloċità ta' mill-anqas 80 km/siegħa; it-trejler għandu jiġi ppreżentat b'massa totali reali minima ta' 800 kg; **[Em. 167]**

(m) Kategorija D1:

Vettura tas-sottokategorija D1 b'massa massima awtorizzata ta' mill-anqas 4 000 kg, b'tul ta' mill-anqas 5 m u li kapaċi ttella' veloċità ta' mill-anqas 80 km/siegħa; mgħammra bi brejkijiet anti-lock u armata b'takografu kif definit fir-Regolament (UE) Nru 165/2014;

(n) Kategorija D1E:

Kombinazzjoni magħmula minn vettura tat-test tas-sottokategorija D1 bi trejler ta' massa massima awtorizzata ta' mill-anqas 1 250 kg u li kapaċi ttella' veloċità ta' mill-anqas 80 km/siegħa; il-kompartiment tat-tagħbija tat-trejler għandu jkun magħmul minn body fil-forma ta' kaxxa magħluqa li tkun wiesgħa mill-inqas 2 m u għolja 2 m; it-trejler għandu jiġi ppreżentat b'massa totali reali minima ta' 800 kg;

6. Ħiliet u mġiba li għandhom jiġu ttestjati għall-Kategoriji A1, A2 u A

(1) Il-preparazzjoni u l-kontroll tekniku tal-vettura li għandhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq

L-applikanti għandhom juru li huma kapaċi jippreparaw sabiex isuqu bla periklu billi jissodisfaw ir-rekwiżiti li ġejjin:

(a) jaġġustaw l-ilbies protettiv, bħal ingwanti, bwietz, ilbies u l-elmu protettiv;

(b) iwettqu kontroll għal għarrieda tal-kundizzjoni tat-tajers, tal-brejkijiet, tal-istering, tal-iswiċċ għall-waqfien ta' emerġenza (jekk ikun applikabbli), tal-katina, tal-livelli taż-żejt, tad-dwal, tar-rifletturi, tal-indikaturi tad-direzzjoni u tal-apparat tat-twissija li jinstema'.

(2) Il-manuvri speċjali li għandhom jiġu ttestjati peress li għandhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq:

(a) itellgħu u jniżżlu l-mutur fuq l-istand tiegħu u jmexxuh, mingħajr l-għajnuna tal-magna, billi jimxu maġenb il-vettura;

(b) jipparkjaw il-mutur fuq l-istand tiegħu;

(c) għall-inqas żewġ manuvri li għandhom isiru b'veloċità baxxa, inkluża slalom; dan għandu jkun tali li jippermetti li tiġi valutata l-kompetenza fil-maniġġ tal-klaċċ f'kombinazzjoni mal-brejk, il-bilanċ, id-direzzjoni tal-vista u l-pożizzjoni fuq il-mutur u l-pożizzjoni tas-saqajn fuq il-foot-rests;

(d) mill-inqas żewġ manuvri għandhom isiru f'veloċità kbira, li waħda minnhom għandha ssir bit-tieni jew bit-tielet ger, mill-anqas bi 30 km/siegħa u manuvra waħda li tevita ostaklu b'veloċità minima ta' 50 km/siegħa; dan għandu jippermetti li tiġi ttestjata l-kompetenza tal-pożizzjoni fuq il-mutur, id-direzzjoni tal-vista, il-bilanċ, it-teknika fuq l-istering u t-teknika fit-tibdil tal-gerijiet;

(e) l-ibbrejkjar: mill-inqas għandhom isiru żewġ eżerċizzji tal-ibbrejkjar, inkluż l-ibbrejkjar ta' emerġenza b'veloċità minima ta' 50 km/siegħa; dan irid jippermetti li tiġi ttestjata l-kompetenza fl-operat tal-brejkijiet ta' quddiem u ta' wara, id-direzzjoni tal-vista u l-pożizzjoni fuq il-mutur.

(3) L-imġiba fit-traffiku

L-applikanti għandhom iwettqu l-azzjonijiet kollha li ġejjin f'sitwazzjonijiet normali tat-traffiku, kompletament bla periklu, waqt li jieħdu l-prekawzjonijiet neċessarji kollha:

(a) isuqu lil hinn: wara li jipparkjaw, wara waqfa fit-traffiku; joħorġu minn driveway;

(b) is-sewqan f'toroq dritti; jgħaddu minn ma' vetturi ġejjin minn quddiem, inkluż fi spazji konfinati;

(c) isuqu madwar liwjiet;

(d) salib it-toroq: joqorbu lejn intersezzjonijiet u junctions u jaqsmuhom;

(e) jibdlu d-direzzjoni: iduru lejn ix-xellug u l-lemin; jibdlu l-korsiji; **[Em. 169]**

(f) joqorbu lejn awtostradi jew postijiet simili (jekk ikun hemm) u joħorġu minnhom: jidħlu mill-korsija tal-aċċellerazzjoni; jitilqu mill-korsija tad-deċellerazzjoni;

(g) jibdlu d-direzzjoni: iduru lejn ix-xellug u l-lemin; jibdlu l-korsiji***, jagħmlu U turn***; **[Em. 170]**

(h) karatteristiċi speċjali tat-toroq (jekk ikun hemm): roundabouts; qsim minn fuq il-linji ferrovjarji***, il-korsiji tar-roti***; il-waqfiet tat-tramm/tal-karozzi tal-linja; il-punti tal-qsim pedonali; isuqu ’l fuq/’l isfel fuq għoljiet twal; mini; **[Em. 171]**

(ha) interazzjoni ma’ vetturi oħra, inkluż il-previżjoni ta’ punti mhux viżibbli u l-użu adegwat ta’ indikaturi tad-direzzjoni; **[Em. 172]**

(i) jantiċipaw u jirreaġixxu għal sitwazzjonijiet perikolużi bl-użu ta’ simulaturi;

(j) it-teħid ta’ prekawzjonijiet neċessarji waqt l-inżul mill-vettura***, speċjalment rigward iċ-ċiklisti***. **[Em. 173]**

7. Ħiliet u mġiba li għandhom jiġu ttestjati għall-Kategoriji B, B1 u BE

(1) Il-preparazzjoni u l-kontroll tekniku tal-vettura li għandhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq

L-applikanti għandhom juru li huma kapaċi jippreparaw sabiex isuqu bla periklu billi jissodisfaw ir-rekwiżiti li ġejjin:

(a) l-aġġustament tas-sit kif meħtieġ biex tinkiseb il-pożizzjoni bilqgħieda korretta;

(b) l-aġġustament tal-mirja retroviżuri, taċ-ċinturin tas-sigurtà u tat-trażżin għar-ras jekk ikun hemm;

(c) kontroll li l-bibien huma magħluqin;

(d) kontroll għal għarrieda tal-kundizzjoni tat-tajers, tal-istering, tal-brejkijiet, tal-fluwidi (pereżempju ż-żejt tal-magna, il-fluwidu berried, il-fluwidu li jintuża għall-ħasil tal-windscreen), tad-dwal, tar-rifletturi, tal-indikaturi tad-direzzjoni u tal-apparat tat-twissija li jinstema';

(e) kontroll tal-fatturi tas-sigurtà relatati mat-tagħbija tal-vettura: il-body, il-pjanċi, il-bibien tal-merkanzija, l-illokkjar tal-kabina, il-metodu tat-tagħbija, l-irbit tat-tagħbija (il-kategorija BE biss);

(f) kontroll tal-mekkaniżmu tal-akkoppjar u l-brejk u l-konnessjonijiet elettriċi (il-kategorija BE biss).

(2) Il-kategoriji B u B1: manuvri speċjali li għandhom jiġu ttestjati billi jkollhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq

Għandhom isiru testijiet b'xi wħud mill-manuvri li ġejjin (mill-anqas żewġ manuvri għall-erba' punti, inkluż waħda bil-ger tar-rivers):

(a) riversjar f'linja dritta jew riversjar lejn il-lemin jew lejn ix-xellug madwar kantuniera filwaqt li l-vettura tinżamm fil-korsija korretta tat-traffiku;

(b) tidwir tal-vettura b'tali mod li tiġi tħares fid-direzzjoni opposta, billi jintużaw il-gerijiet 'il quddiem u tar-rivers;

(c) ipparkjar tal-vettura u jitħalla spazju ta' parkeġġ (parallel, obligwu, angolu ta' 90 grad, 'il quddiem jew fir-rivers, fuq post ċatt, f'għolja jew f'niżla);

(d) l-użu akkurat tal-brejkijiet sabiex issir waqfa; madankollu, it-twettiq ta' waqfa ta' emerġenza huwa fakultattiv.

(3) Kategorija BE - manuvri speċjali b'effett fuq is-sikurezza fit-toroq, li għandhom jiġu ttestjati:

(a) l-akkoppjar u d-diżakkoppjar, jew id-diżakkoppjar u l-akkoppjar mill-ġdid ta' trejler mill-vettura bil-mutur tiegħu; il-manuvra trid tinvolvi li l-vettura tal-irmonk tiġi pparkjata maġenb it-trejler (jiġifieri mhux f'linja dritta);

(b) riversjar matul liwja, li l-linja ta' din il-manuvra għandha titħalla fid-diskrezzjoni tal-Istati Membri;

(c) l-ipparkjar b'mod sikur għat-tagħbija/għall-ħatt.

(4) L-imġiba fit-traffiku

L-applikanti għandhom iwettqu l-azzjonijiet kollha li ġejjin f'sitwazzjonijiet normali tat-traffiku, kompletament bla periklu, waqt li jieħdu l-prekawzjonijiet neċessarji kollha:

(a) isuqu lil hinn: wara li jipparkjaw, wara waqfa fit-traffiku; joħorġu minn driveway;

(b) isuqu f'toroq dritti; jgħaddu minn ma' vetturi ġejjin minn quddiem, inkluż fi spazji konfinati;

(c) isuqu madwar liwjiet;

(d) Salib it-toroq: joqorbu lejn intersezzjonijiet u junctions u jaqsmuhom;

(e) jibdlu d-direzzjoni: iduru lejn ix-xellug u l-lemin; jibdlu l-korsiji;

(f) joqorbu lejn awtostradi jew postijiet simili (jekk ikun hemm) u joħorġu minnhom: jidħlu mill-korsija tal-aċċellerazzjoni; jitilqu mill-korsija tad-deċellerazzjoni;

(g) jaqbżu/jgħaddu: jaqbżu ***utenti oħra tat-triq, inklużi ċ-ċiklisti*** (jekk ikun possibbli); isuqu maġenb ostakli, pereżempju karozzi pparkjati; jinqabżu minn traffiku ieħor (jekk xieraq); **[Em. 174]**

(ga) ***sewqan indipendenti lejn destinazzjoni determinata, lil hinn minn indikazzjonijiet speċifiċi tad-dawran;*** **[Em. 175]**

(h) karatteristiċi speċjali tat-toroq (jekk ikun hemm): roundabouts; ***l-użu ta' roundabouts b'vettura kbira; is-sewqan fuq il-lemin u x-xellug;*** qsim minn fuq il-linji ferrovjarji; il-waqfiet tat-tramm/tal-karozzi tal-linja; il-punti tal-qsim pedonali; ***korsiji għar-roti; isuqu'l*** fuq/'l isfel fuq għoljiet twal; ***bidliet fil-gradjent;*** mini; **[Em. 176]**

(ha) ***interazzjoni ma' utenti oħra tat-triq, inkluż il-previżjoni ta' punti mhux viżibbli u l-użu adegwat ta' indikaturi tad-direzzjoni;*** **[Em. 177]**

(i) ***jidħlu u jinżlu mill-vettura, inkluż li jiġi aċċertat li jkun sigur li tinfetaħ il-bieba tal-vettura u li dan ma joħloqx periklu għal utenti oħra tat-triq bħal persuni bil-mixi, ċiklisti u utenti tal-mikromobilità, b'enfasi partikolari fuq il-ftuħ tal-bieba bl-iktar id 'il bogħod minnha***; **[Em. 178]**

(j) jantiċipaw u jirreaġixxu għal sitwazzjonijiet perikolużi***, inkluż*** bl-użu ta' simulaturi. **[Em. 179]**

8. Ħiliet u mġiba li għandhom jiġu ttestjati għall-kategoriji C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 u D1E

(1) Il-preparazzjoni u l-kontroll tekniku tal-vettura li għandhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq

L-applikanti għandhom juru li huma kapaċi jippreparaw sabiex isuqu bla periklu billi jissodisfaw ir-rekwiżiti li ġejjin:

(a) l-aġġustament tas-sit kif meħtieġ biex tinkiseb il-pożizzjoni bilqgħieda korretta;

(b) l-aġġustament tal-mirja retroviżuri, taċ-ċinturin tas-sigurtà u tat-trażżin għar-ras jekk ikun hemm;

(c) il-kontrolli għal għarrieda tal-kundizzjoni tat-tajers, tal-istering, tal-brejkijiet, tad-dwal, tar-rifletturi, tal-indikaturi tad-direzzjoni u tal-apparat ta' twissija li jinstema';

(d) il-kontroll tas-sistemi tal-brejkijiet u tal-istering li jaħdmu bil-għajnuna ta' magna; il-kontroll tal-kundizzjoni tar-roti, tal-iskorfini tar-roti, tal-mudguards, tal-windscreen, tat-twieqi u tal-wajpers, tal-fluwidi (pereżempju żejt tal-magna, fluwidu berried, fluwidu li jintuża għall-ħasil tal-windscreen); il-kontroll u l-użu tal-panil tal-istrumenti inkluż l-apparat ta' reġistrazzjoni kif definit fir-Regolament (UE) Nru 165/2014. Dan ir-rekwiżit tal-aħħar ma japplikax għall-applikanti għal liċenzja tas-sewqan għal vettura tal-kategorija C1 jew C1E li ma taqax fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dak ir-Regolament;

(e) kontroll tal-pressjoni tal-arja, tat-tankijiet tal-arja u tas-sospensjoni;

(f) kontroll tal-fatturi tas-sigurtà relatati mat-tagħbija tal-vettura: body, il-pjanċi, il-bibien mnejn tidħol it-tagħbija, il-mekkaniżmu tat-tagħbija (jekk ikun hemm), l-illokkjar tal-kabina (jekk ikun hemm), il-metodu tat-tagħbija, l-irbit tat-tagħbija (il-kategoriji C, CE, C1, C1E biss);

(g) kontroll tal-mekkaniżmu tal-akkoppjar u tal-brejkijiet u tal-konnessjonijiet elettriċi (il-kategoriji CE, C1E, DE, D1E biss);

(h) li persuna tkun kapaċi tieħu miżuri speċjali tas-sigurtà rigward il-vettura; kontroll tal-body, tal-bibien tas-servizz, tal-ħruġ tal-emerġenza, tal-apparat tal-ewwel għajnuna, tal-apparat tat-tifi tan-nar u ta' apparat ieħor ta' sigurtà (il-kategoriji D, DE, D1, D1E biss);

(i) il-qari tal-mappa tat-triq, l-ippjanar tar-rotta, inkluż l-użu tas-sistemi elettroniċi tan-navigazzjoni (fakultattiv).

(2) Il-manuvri speċjali li għandhom jiġu ttestjati peress li għandhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq:

(a) l-akkoppjar u d-diżakkoppjar, jew id-diżakkoppjar u l-akkoppjar mill-ġdid ta' trejler mill-vettura bil-mutur tiegħu; il-manuvra għandha tinvolvi l-vettura tal-irmonk li tkun ipparkjata maġenb it-trejler (jiġifieri mhux wara xulxin) (il-kategoriji CE, C1E, DE, D1E biss);

(aa) ***id-diversi mekkaniżmi ta' akkoppjar minn trejler għal trakk, filwaqt li jitqies l-akkoppjament bin-nagħla għal vetturi artikolati (għal semitrejlers), u agganċ tal-irmonk għal trejlers bi żbarra tal-irmonk (trakk riġidu), kif ukoll il-proċeduri u l-protokolli operattivi standard għall-qbid u l-qlugħ tat-trejlers mit-trakkijiet filwaqt li jintużaw dawn il-mekkaniżmi ta' akkoppjar;*** **[Em. 184]**

(b) riversjar matul liwja, li l-linja ta' din il-manuvra għandha titħalla fid-diskrezzjoni tal-Istati Membri;

(c) L-ipparkjar bla periklu ma rampa/pjattaforma tat-tagħbija jew ma' stalazzjoni simili (il-Kategoriji C, CE, C1, C1E***, T*** biss). **[Em. 185]**

(d) l-ipparkjar sabiex il-passiġġieri jitħallew jitilgħu jew jinżlu min fuq karozza tal-linja bla periklu (il-kategoriji D, DE, D1, D1E biss).

(3) L-imġiba fit-traffiku

L-applikanti għandhom iwettqu l-azzjonijiet kollha li ġejjin f'sitwazzjonijiet normali tat-traffiku, kompletament bla periklu, waqt li jieħdu l-prekawzjonijiet neċessarji kollha:

(a) isuqu lil hinn: wara li jipparkjaw, wara waqfa fit-traffiku; joħorġu minn driveway;

(b) isuqu f'toroq dritti; jgħaddu minn ma' vetturi ġejjin minn quddiem, inkluż fi spazji konfinati;

(c) isuqu madwar liwjiet;

(d) salib it-toroq: joqorbu lejn intersezzjonijiet u junctions u jaqsmuhom;

(e) jibdlu d-direzzjoni: iduru lejn ix-xellug u l-lemin; jibdlu l-korsiji***, jagħmlu U turn***; **[Em. 186]**

(ea) iqisu l-blind spots; **[Em. 187]**

(f) joqorbu lejn awtostradi jew postijiet simili (jekk ikun hemm) u joħorġu minnhom: jidħlu mill-korsija tal-aċċellerazzjoni; jitilqu mill-korsija tad-deċellerazzjoni;

(g) jaqbżu/jgħaddu: jaqbżu ***utenti oħra tat-triq, inklużi utenti tal-mikromobilità, inklużi ċ-ċiklisti u l-persuni bil-mixi*** (jekk ikun possibbli); isuqu maġenb ostakli, pereżempju karozzi pparkjati; jinqabżu minn traffiku ieħor (jekk xieraq); **[Em. 188]**

(h) karatteristiċi speċjali tat-toroq***: it-tidwir ma' roundabouts ma' vettura kbira; isuqu fuq ix-xellug u l-lemin***; qsim minn fuq il-linji ferrovjarji; il-waqfiet tat-tramm/tal-karozzi tal-linja; il-punti tal-qsim pedonali***, il-korsiji tar-roti***; isuqu 'l fuq/'l isfel fuq għoljiet twal; mini; **[Em. 189]**

(i) ***jidħlu u jinżlu mill-vettura, inkluż li jiġi aċċertat li jkun sigur li tinfetaħ il-bieba tal-vettura u li dan ma joħloqx periklu għal utenti oħra tat-triq bħal persuni bil-mixi, ċiklisti u utenti tal-mikromobilità;*** **[Em. 190]**

(ia) il-prekawzjonijiet li għandhom jittieħdu meta tidħol u tinżel minn vettura b'mod sikur; **[Em. 191]**

(4) isuqu b'mod sikur u effiċjenti fl-użu tal-enerġija:

(a) isuqu b'tali mod biex tiġi żgurata s-sikurezza u biex jitnaqqas kemm il-konsum tal-fjuwil/tal-enerġija kif ukoll l-emissjonijiet waqt l-aċċellerazzjoni, id-deċellerazzjoni, is-sewqan fit-telgħa u fin-niżla***, id-distanza mill-vettura ta' quddiem, il-qbiż fil-kurva, il-bidla fil-karreġġata, ir-regoli ta' prijorità, il-limiti tal-veloċità;*** **[Em. 192]**

(b) janticipaw u jirreaġixxu għal sitwazzjonijiet perikolużi***, inkluż*** bl-użu ta' simulaturi **[Em. 193]**

9. L-għoti tal-marki fit-test ta' ħila u ta' mġiba

(1) Għal kull sitwazzjoni ta' sewqan imsemmija hawn fuq fil-punti 6, 7 u 8, il-valutazzjoni għandha tirrifletti l-grad ta' faċilità li biha l-applikant jimmaniġġa l-kontrolli tal-vettura u l-ħila murija tiegħu li jsuq fit-traffiku b'mod kompletament sikur. L-eżaminatur irid iħossu sikur matul it-test kollu. Żbalji fis-sewqan jew imġiba perikoluża li immedjatament jipperikolaw is-sigurtà tal-vettura tat-test, il-passiġġieri ta' ġewwa fiha jew lil dawk li jkunu qed jużaw it-triq għandhom jiġu ppenalizzati billi s-sewwieq ma jgħaddix mit-test, kemm jekk l-eżaminatur, jew l-akkumpanjatur, ikollu jinterveni kif ukoll jekk le. Madankollu, l-eżaminatur għandu jkun liberu li jiddeċiedi jekk it-test dwar il-ħiliet u dwar l-imġiba għandux jitlesta jew le.

L-eżaminaturi tas-sewqan għandhom ikunu mħarrġa sabiex jivvalutaw b'mod korrett il-kapaċità tal-applikanti li jsuqu b'mod sikur. Ix-xogħol tal-eżaminaturi tas-sewqan għandu jiġi mmonitorjat u ssorveljat, minn korp ***indipendenti*** awtorizzat minn Stat Membru, sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni korretta u konsistenti tal-valutazzjoni tan-nuqqasijiet f'konformità mal-istandards stabbiliti f'dan l-Anness. **[Em. 194]**

(2) Matul il-valutazzjoni tagħhom, l-eżaminaturi tas-sewqan għandhom jagħtu attenzjoni speċjali għal jekk l-applikant ikunx qiegħed juri mġiba difensiva u soċjali fis-sewqan. Dan għandu jirrifletti l-istil ġenerali tas-sewqan u l-eżaminatur tas-sewqan għandu jqis dan fl-impressjoni ġenerali dwar l-applikant. Dan għandu jinkludi sewqan adattat u determinat (sikur), filwaqt li jitqiesu l-kundizzjonijiet tat-triq u tat-temp, filwaqt li jitqies traffiku ieħor, filwaqt li jitqiesu l-interessi tal-utenti l-oħra tat-triq (partikolarment l-utenti tat-triq vulnerabbli) u l-antiċipazzjoni.

(3) L-eżaminatur tas-sewqan għandu, barra minn hekk, jivvaluta jekk l-applikant:

(a) jikkontrollax il-vettura; filwaqt li jqis: l-użu korrett taċ-ċinturin tas-sigurtà, ***is-sikurezza moderna u l-għajnuniet għas-sewqan,*** il-mirja retroviżuri, it-trażżin għar-ras; is-sit; użu xieraq tad-dwal u tagħmir ieħor; użu xieraq tal-klaċċ, tal-gerboks, tal-aċċelleratur, tas-sistemi tal-ibbrejkjar (inkluża t-tielet sistema tal-ibbrejkjar, jekk disponibbli), tal-istering; il-kontroll tal-vettura taħt ċirkostanzi ***differenti***, b'diversi veloċitajiet; l-istabbiltà fit-triq; il-piż u d-dimensjonijiet u l-karatteristiċi tal-vettura; il-piż u t-tip tat-tagħbija (il-kategoriji BE, C, CE, C1, C1E, DE, D1E***, T*** biss); il-kumdità tal-passiġġieri (il-kategoriji D, DE, D1, D1E biss) (ebda aċċellerazzjoni f'salt, sewqan mingħajr skossi u ebda bbrejkjar f'salt); **[Em. 195]**

(b) isuqx b'mod ekonomiku u sikur u b'mod effiċjenti fl-użu tal-enerġija, filwaqt li jqis ir-rotazzjonijiet kull minuta, il-bdil tal-gerijiet, l-ibbrejkjar u l-aċċellerazzjoni ***u juża għajnuniet intrinsiċi għas-sewqan u/jew għas-sikurezza fil-vettura*** (il-kategoriji B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E biss); **[Em. 196]**

(c) jikkonformax mar-regoli ta' osservazzjoni: l-osservazzjoni ta' dak kollu li hemm madwaru; l-użu korrett tal-mirja ***u teknoloġiji ġodda***; il-vista għal distanza fil-bogħod, medjana, fil-qrib; **[Em. 197]**

(d) jirrispettax il-prijorità/l-għoti tad-dritta: il-prijorità f'salib it-toroq, l-intersezzjonijiet u l-junctions; l-għoti tad-dritta f'okkażjonijiet oħra (pereżempju l-bdil tad-direzzjoni, il-bdil tal-korsiji, manuvri speċjali);

(e) iżommx pożizzjoni korretta fit-triq: iż-żamma tal-pożizzjoni kif suppost fit-triq, fit-trejqiet, fir-roundabouts, madwar liwjiet, b'mod xieraq għat-tip u għall-karatteristiċi tal-vettura; it-teħid tal-pożizzjoni bil-quddiem;

(f) iżommx id-distanza: iż-żamma ta' distanza adegwata fuq quddiem u fuq il-ġenb; iż-żamma ta' distanza adegwata minn utenti oħra tat-triq b'mod partikolari utenti vulnerabbli tat-triq;

(g) jirrispettax il-limiti u r-rakkomandazzjonijiet tal-veloċità: ma jaqbiżx il-veloċità massima permissibbli; l-adattament tal-veloċità skont il-kundizzjonijiet tat-temp/tat-traffiku u fejn ikun xieraq sal-limiti nazzjonali tal-veloċità; is-sewqan b'veloċità tali li l-waqfien sa distanza tat-triq li tkun visibbli u bla ostakoli jkun possibli; l-adattament tal-veloċità għall-veloċità ġenerali tal-istess tip ta' utenti tat-triq;

(h) jirrispettax id-dwal tat-traffiku, is-sinjali tat-toroq u indikazzjonijiet oħra: jaġixxi b'mod korrett mad-dwal tat-traffiku; jobdi l-istruzzjonijiet mill-kontrolluri tat-traffiku; jaġixxi b'mod korrett mas-sinjali tat-toroq (projbizzjonijiet jew ordnijiet); it-teħid ta' azzjoni xierqa mal-marki tat-toroq;

(i) ir-rispett tas-senjalar: l-għoti ta' sinjali fejn ikun neċessarju, b'mod korrett u fil-ħin it-tajjeb; jindika d-direzzjonijiet b'mod korrett; teħid ta' azzjoni xierqa fir-rigward tas-sinjali kollha li jsiru minn utenti oħra tat-triq;

(j) jikkontrollax l-ibbrejkjar u l-waqfien: id-deċellerazzjoni fil-ħin, l-ibbrejkjar jew il-waqfien skont iċ-ċirkostanzi; antiċipazzjoni; l-użu tad-diversi sistemi tal-ibbrejkjar (għall-kategoriji C, CE, D, DE biss); l-użu ta' sistemi ta' tnaqqis tal-veloċità minbarra l-brejkijiet ***u l-użu ta' teknoloġiji fil-vetturi*** (għall-kategoriji C, CE, D, DE biss). **[Em. 198]**

10. It-tul tat-test

It-tul tat-test u d-distanza vjaġġata għandhom ikunu biżżejjed sabiex jiġu eżaminati l-ħiliet u l-imġiba stabbiliti fit-titolu B ta' dan l-Anness. F'ebda ċirkostanza l-ħin mqatta' fis-sewqan fit-triq ma għandu jkun anqas minn 25 minuta għall-kategoriji A, A1, A2, B, B1 u BE u 45 minuta għall-kategoriji l-oħrajn. Dan ma għandux jinkludi l-ilqugħ tal-applikant, il-preparazzjoni tal-vettura, il-kontroll tekniku tal-vettura li għandu effett fuq is-sikurezza fit-toroq, il-manuvri speċjali u t-tħabbir tar-riżultat tat-test prattiku.

11. Il-post tat-test

Il-parti tat-test li teżamina l-manuvri speċjali tista' ssir fuq art speċjali għat-testijiet. Fejn ikun prattikabbli, il-parti tat-test fejn tiġi eżaminata l-imġiba fit-traffiku għandha ssir f'toroq 'il barra mill-abitat, toroq express u awtostradi (jew toroq simili), kif ukoll fuq kwalunkwe tip ta' toroq urbani (żoni residenzjali, żoni ta' 30 u 50 km/siegħa, toroq express urbani) li għandhom jirrappreżentaw id-diversi tipi ta' diffikultajiet li x'aktarx jiltaqa' magħhom is-sewwieq. Ikun tajjeb ukoll li t-test isir f'diversi kundizzjonijiet ta' densità tat-traffiku. Il-ħin mqatta' fis-sewqan fit-triq għandu jintuża bl-aħjar mod sabiex l-applikant jiġi vvalutat fid-diversi żoni traffikużi li wieħed jista' jiltaqa' magħhom, b'enfasi speċjali fuq li ssir bidla minn post bħal dan għall-ieħor.

II. L-GĦARFIEN, IL-ĦILA U L-IMĠIBA SABIEX WIEĦED ISUQ VETTURA BIL-MAGNA

Is-sewwieqa tal-vetturi bil-magna kollha għandhom, f'kull ħin, ikollhom l-għarfien, il-ħiliet u l-imġiba deskritti fil-punti 1 sa 9, bil-għan li jkunu kapaċi:

– jirrikonoxxu u jantiċipaw perikli tat-traffiku u perikli oħrajn u jivvalutaw is-serjetà tagħhom;

– ikollhom ħakma suffiċjenti tal-vettura tagħhom biex ma joħolqux sitwazzjonijiet perikolużi u biex jirreaġixxu b'mod xieraq jekk iseħħu sitwazzjonijiet bħal dawn;

– jikkonformaw mar-regolamenti tat-traffiku fit-toroq, u b'mod partikolari dawk maħsuba biex jipprevjenu aċċidenti fit-toroq u biex iżommu t-traffiku għaddej;

– jindunaw b'xi difetti tekniċi maġġuri fil-vettura tagħhom, b'mod partikolari dawk li jistgħu jkunu ta' perikolu għas-sigurtà, u jaraw li dawn jitranġaw kif suppost;

– iqisu l-fatturi kollha li jaffettwaw l-imġiba fis-sewqan (pereżempju l-alkoħol, l-għeja, vista ħażina, l-użu ***ta' apparati elettroniċi, eċċ.)*** biex iżommu l-użu sħiħ tal-fakultajiet meħtieġa għal sewqan sikur; **[Em. 199]**

– jgħinu jiżguraw is-sigurtà tal-utenti kollha tat-triq, u b'mod partikolari tal-utenti tat-triq vulnerabbli, billi juru rispett xieraq lejn l-oħrajn;

– ikollhom għarfien suffiċjenti tal-fatturi ta' riskju relatati ***maċ-ċiklisti, il-persuni bil-mixi u l-utenti tal-mezzi*** ta' mikromobilità; **[Em. 200]**

– ikollhom għarfien suffiċjenti tas-sikurezza relatata mal-użu ta' vetturi li jaħdmu bi fjuwil alternattiv;

– ikollhom biżżejjed għarfien dwar l-użu ta' sistemi avvanzati ta' assistenza għas-sewqan u ta' aspetti oħrajn ta' awtomatizzazzjoni ta' vettura.

L-Istati Membri ***huma mħeġġa jadottaw u*** jimplimentaw il-miżuri xierqa sabiex jiżguraw li s-sewwieqa li jkunu tilfu l-għarfien, il-ħiliet u l-imġiba kif deskritti skont il-punti 1 sa 9 ikunu jistgħu jiksbu dan l-għarfien u dawk il-ħiliet mill-ġdid u jkomplu juru l-imġiba meħtieġa sabiex isuqu vettura bil-magna. ***L-Istati Membri jistgħu jużaw dħul allokat skont id-Direttiva 2015/413 biex jappoġġaw inizjattivi bħal dawn mill-aspett finanzjarju.*** **[Em. 201]**

Anness III

STANDARDS MINIMI TAS-SAĦĦA GĦAS-SEWQAN TA’ VETTURA BIL-MAGNA

[Em. 258, 327 u 338]

DEFINIZZJONIJIET

1. Għall-iskop ta’ dan l-Anness, is-sewwieqa għandhom jiġu kklassifikati f’żewġ gruppi:

(1) Grupp 1: is-sewwieqa tal-vetturi tal-kategoriji A, A1, A2, AM, B, B1***, BE*** u ***T***; **[Em. 202]**

(2) Grupp 2: is-sewwieqa tal-vetturi tal-kategoriji C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 u D1E.

(3) Il-leġiżlazzjoni nazzjonali ***għandha*** tipprevedi li d-dispożizzjonijiet stabbiliti f’dan l-Anness għas-sewwieqa tal-Grupp 2 japplikaw għas-sewwieqa tal-vetturi tal-Kategorija B li jużaw il-liċenzja tas-sewqan tagħhom għal skopijiet professjonali (it-taxis, l-ambulanzi, eċċ.). **[Em. 203]**

2. Bl-istess mod, l-applikanti għall-ewwel liċenzja tas-sewqan jew għat-tiġdid tal-liċenzja tas-sewqan jiġu klassifikati fil-grupp li għalih ikunu jappartjienu ladarba tkun inħarġet jew iġġeddet il-liċenzja.

SAĦĦA GĦAS-SEWQAN TA' VETTURA BIL-MAGNA **[Em. 259, 328 u 339]**

3. Grupp 1:

L-applikanti għandhom ***jew*** iwettqu awtovalutazzjoni ***jew eżami mediku*** għas-sewqan ta' vettura bil-magna ***f'konformità mas-sistema nazzjonali fis-seħħ fl-Istat Membru ta' residenza normali***. **[Em. 260 u 329]**

L-applikanti għandhom ikunu meħtieġa joqogħdu għal eżami mediku***, inkluż eżami xieraq għall-vista kif deskritt fil-punt 6***, meta jkunu qegħdin jintemmu l-formalitajiet meħtieġa jew waqt it-testijiet li jridu joqogħdu għalihom qabel ma jiksbu l-liċenzja tas-sewqan, ***għax dan iwassal għall-ħruġ ta' opinjoni motivata medika minn awtorità medika*** li ***l-għarfien espert tagħha huwa xieraq għall-kumplessità tal-iskopijiet kombinati ta' dan*** l-Anness. **[Em. 205]**

Meta jġeddu l-liċenzji tas-sewqan, is-sewwieqa ***jistgħu jkunu*** soġġetti ***għal eżami mediku għas-sewqan ta' vettura bil-mutur, għall-awtovalutazzjoni jew għal kwalunkwe forma oħra ta' valutazzjoni tas-saħħa li jsuqu f'konformità mas-sistema nazzjonali fis-seħħ fl-Istat Membru ta' residenza normali***. **[Em. 262, 331 u 341]**

3a. L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu standards u regoli aktar stretti minn dawk stabbiliti f'dan l-Anness għall-ħruġ jew it-tiġdid sussegwenti tal-liċenzji tas-sewqan. **[Em. 206]**

4. Grupp 2:

L-applikanti għandhom joqogħdu għal eżami mediku ***tal-kapaċità fiżika u mentali tagħhom li jsuqu vettura bil-magna*** qabel ma tinħarġilhom għall-ewwel darba l-liċenzja tas-sewqan u wara dan is-sewwieqa jridu joqogħdu għal kontrolli kif jiġi stabbilit fil-liġi nazzjonali tal-Istat Membru li fih għandu residenza legali kull meta tiġġedded il-liċenzja tas-sewqan tagħhom. ***L-eżami mediku jista' jsir minn tabib ġenerali, dment li hu jew hi jkunu għaddew mill-kors ta' taħriġ online msemmi fl-Artikolu 10(8a).*** **[Em. 207]**

4a. ***Is-sewwieqa għandhom ikunu soġġetti għall-istess proċedura meta jiġġeddu l-liċenzji tas-sewqan tagħhom.*** **[Em. 208]**

5. L-istandards stabbiliti mill-Istati Membri għall-ħruġ jew għal kwalunkwe tiġdid sussegwenti tal-liċenzji tas-sewqan jistgħu jkunu iktar stretti minn dawk stabbiliti f'dan l-Anness.

VISTA

6. L-applikanti kollha għal liċenzja tas-sewqan ***u għat-tiġdid tagħha*** għandhom jgħaddu minn investigazzjoni xierqa sabiex jiġi żgurat li għandhom akutezza viżiva ***adegwata, imkejla permezz ta' ċart tal-akutezza viżiva vvalidata,*** u kamp viżiv sabiex isuqu vetturi bil-magna. Fejn ikun hemm raġuni ta' dubju dwar jekk il-vista tal-applikant ***hijiex*** adegwata, ***l-applikant*** għandu jiġi eżaminat minn awtorità medika kompetenti ***jew minn professjonist kwalifikat tal-kura tal-għajnejn awtorizzat mid-dritt nazzjonali***. F'dan l-eżami għandha tingħata attenzjoni, b'mod partikolari, għal dan li ġej: l-akutezza viżiva, il-kamp viżiv, il-vista waqt l-għabex, is-sensittività għad-dija u s-sensittività għall-kuntrast, id-diplopija u funzjonijiet viżivi oħrajn li jistgħu jikkompromettu sewqan sikur. **[Em. 209]**

Għas-sewwieqa tal-grupp 1, il-liċenzjar jista' jiġi kkunsidrat "f'każijiet individwali eċċezzjonali" fejn l-istandard tal-kamp viżiv jew l-istandard tal-akutezza viżiva ma jkunux jistgħu jiġu ssodisfati iżda jkun hemm raġunijiet biex wieħed jemmen li l-ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan għall-applikant ma huwiex se jfixkel is-sikurezza fit-toroq; f'każijiet bħal dawn, is-sewwieq għandu jgħaddi minn eżami minn awtorità medika kompetenti ***jew minn professjonist kwalifikat fil-kura tal-għajnejn awtorizzat mil-liġi nazzjonali*** biex juri li ma hemm l-ebda indeboliment ieħor fil-funzjoni viżiva, inklużi s-sensittività għad-dija u s-sensittività għall-kuntrast u l-vista waqt l-għabex. Is-sewwieq jew l-applikant għandu jkun soġġett għal test prattiku pożittiv imwettaq minn awtorità kompetenti. **[Em. 210]**

Grupp 1:

(1) L-applikanti għal-liċenzja tas-sewqan jew għat-tiġdid ta' din il-liċenzja għandu jkollhom akutezza binokulari fil-vista, bil-lentijiet korrettivi jekk meħtieġa, ta' mill-inqas 0,5 ***(notazzjoni deċimali)*** meta jintużaw iż-żewġ għajnejn flimkien. **[Em. 211]**

Barra minn hekk, il-kamp viżiv orizzontali għandu jkun ta' mhux inqas minn 120 grad, l-estensjoni għandha tkun tal-inqas 50 grad xellug u lemin u 20 grad 'il fuq u 'l isfel. Ma għandux ikun hemm difetti f'raġġ tal-20 grad ċentrali.

Meta tinstab jew tiġi ddikjarata marda progressiva tal-għajnejn, il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu bil-kundizzjoni li l-applikant isirlu eżami regolari minn awtorità medika kompetenti.

(2) L-applikanti għal-liċenzja tas-sewqan, jew għat-tiġdid ta' tali liċenzja, li jkollhom telf funzjonali totali tal-vista f'għajn waħda jew li jużaw għajn waħda biss (pereżempju fil-każ tad-diplopija) għandu jkollhom akutezza fil-vista ta' mill-inqas 0,5 ***(notazzjoni deċimali)*** bil-lentijiet korrettivi jekk meħtieġa. L-awtorità medika kompetenti għandha tiċċertifika li din il-kundizzjoni ta' vista monokulari kienet ilha teżisti biżżejjed hekk li tippermetti l-adattament u li l-kamp viżiv f'din l-għajn jissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fil-punt 6.(1). **[Em. 212]**

(3) Wara kwalunkwe diplopja żviluppata reċentement jew wara t-telf tal-vista f'għajn waħda, għandu jkun hemm perjodu ta' adattament xieraq (pereżempju, 6 xhur), li matulu s-sewqan ma jkunx permess. Wara dan il-perjodu, is-sewqan għandu jkun permess biss wara opinjoni favorevoli mingħand esperti tal-vista u tas-sewqan. ***L-awtorità tista' timponi rekwiżiti ta' validazzjoni limitati fit-tul u, meta xieraq, restrizzjonijiet fuq is-sewqan billejl.*** **[Em. 213]**

Grupp 2:

(4) L-applikanti għal liċenzja tas-sewqan jew għat-tiġdid ta' tali liċenzja għandu jkollhom akutezza fil-vista, bil-lentijiet korrettivi jekk ikun hemm bżonn, ta' mill-inqas 0,8 (notazzjoni deċimali) fl-aħjar għajn uta' mill-inqas 0,1 (notazzjoni deċimali) fl-agħar għajn. Jekk jintużaw lentijiet korrettivi biex jintlaħqu l-valuri ta' 0,8 u 0,1, l-akutezza minima (0,8 u 0,1) għandha tintlaħaq jew b'korrezzjoni permezz ta' nuċċali b'qawwa ta' mhux aktar minn +8 dijopteri, jew bl-għajnuna ta' lentijiet tal-kuntatt. Il-korrezzjoni trid tiġi ttollerata sew. ***L-eżami mediku jista' jsir minn tabib ġenerali li jkun għadda mill-kors ta' taħriġ online msemmi fl-Artikolu 10(8a).*** **[Em. 214]**

Barra minn hekk, il-kamp viżiv orizzontali biż-żewġ għajnejn għandu jkun ta' mhux inqas minn 160 grad, l-estensjoni għandha tkun mill-inqas 70 grad xellug u lemin u 30 grad 'il fuq u 'l isfel. Ma għandux ikun hemm difetti f'raġġ tat-30 grad ċentrali.

Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa ***b'bidliet sinifikanti fil-vista waqt l-għabex u*** b'sensittività ***tal-vista*** għall-kuntrast ***indebolita u b'vista insuffiċjenti wara dawl qawwi, b'ħin ta' rkupru mhux xieraq anke fl-għajn bl-aħjar kundizzjoni*** jew b'diplopija.**[Em. 215]**

Wara telf sostanzjali fil-vista minn għajn waħda, għandu jkun hemm perjodu ta' adattament xieraq (pereżempju 6 xhur), li matulhom il-persuna ma titħalliex issuq. Wara dan il-perjodu, is-sewqan ikun permess biss wara opinjoni favorevoli mingħand esperti tal-vista u tas-sewqan. ***L-awtorità medika kompetenti tista' tippermetti s-sewqan soġġett għal ċerti rekwiżiti jew restrizzjonijiet imposti.*** **[Em. 216]**

SMIGĦ

7. Liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu lill-applikanti jew lis-sewwieqa fil-grupp 2 soġġett għall-opinjoni tal-awtoritàjiet mediċi kompetenti; fl-eżamijiet mediċi għandu jitqies b'mod partikolari l-ambitu għall-kumpens.

PERSUNI B'DIŻABILITÀ FIŻIKA

8. Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa b'ilmenti jew b'indebolimenti fis-sistema lokomotriċi li jagħmluha perikoluż li jsuqu vettura bil-magna.

Grupp 1:

(1) Il-liċenzji tas-sewqan, soġġett għal ċerti restrizzjonijiet, jistgħu jinħarġu lil applikanti jew lil sewwieqa b'diżabilità fiżika wara l-għoti ta' opinjoni minn awtorità medika kompetenti. Din l-opinjoni għandha tkun ibbażata fuq valutazzjoni medika tal-ilment jew tal-indebolimenti inkwistjoni u, fejn meħtieġ, fuq test prattiku. Għandha tiġi indikata wkoll liema tip ta' modifika hi meħtieġa għall-vettura u jekk is-sewwieq għandux bżonn juża apparat ortopediku, safejn it-test tal-ħila u tal-imġiba juri li b'dan l-apparat, is-sewqan ma jkunx perikoluż.

(2) Liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu għal kull applikant jew sewwieq b'ilment progressiv bil-kundizzjoni li l-persuna tiġi eżaminata b'mod regolari sabiex jiġi vverifikat li l-persuna tkun għadha kapaċi ssuq il-vettura b'mod kompletament sikur.

Meta d-diżabilità fiżika tkun statika, liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu mingħajr ma l-applikant ikun soġġett għal eżami mediku regolari.

Grupp 2:

(3) L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif xieraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti mid-definizzjoni għal dan il-grupp.

MARD KARDJOVASKULARI

9. Kundizzjonijiet jew mard kardjovaskulari jistgħu iwasslu għal indeboliment tal-funzjonijiet ċerebrali u dan jikkostitwixxi periklu għas-sikurezza fit-toroq. Dawk il-kundizzjonijiet jikkostitwixxu bażi biex jiġu stabbiliti restrizzjonijiet temporanji jew permanenti għas-sewqan.

(1) Għall-kundizzjonijiet kardjovaskulari li ġejjin, il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu għal applikanti jew sewwieqa fil-gruppi indikati, wara biss li din il-kundizzjoni tkun ġiet trattata b'mod effettiv u soġġett għal awtorizzazzjoni medika kompetenti u jekk xieraq, valutazzjoni medika regolari:

(a) bradiaritmiji (marda tan-nodu tas-sinus u disturbi fil-konduttività) u takiaritmiji (aritmiji supraventrikulari u ventrikulari) bi storja ta' sinkope jew ta' episodji sinkopali minħabba kundizzjonijiet aritmiċi (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);

(b) bradiaritmiji: marda tan-nodu tas-sinus u disturbi fil-konduttività b'imblukkar atrijoventrikulari (AV) tat-tieni grad Mobitz II, imblukkar AV tat-tielet grad jew imblukkar tal-bundle branch li jalterna (applikabbli għall-grupp 2 biss);

(c) takiaritmija (aritmiji supraventrikulari u ventrikulari) b'

– mard tal-qalb strutturali u takikardija ventrikolari (VT) sostnuta (applikabbli għall-gruppi 1 u 2), jew

– VT polimorfika mhux sostnuta, takikardija ventrikolari sostnuta jew b'indikazzjoni għal defibrillatur (applikabbli għall-grupp 2 biss);

(d) sintomatiċi ta' anġina (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);

(e) impjantazzjoni jew sostituzzjoni ta' pacemaker permanenti (applikabbli għall-grupp 2 biss);

(f) impjantazzjoni jew sostituzzjoni ta' defibrillatur jew xokk b'defibrillatur xieraq jew mhux xieraq (applikabbli għall-grupp 1 biss);

(g) sinkope (telfien mis-sensi temporanju u ton posturali, ikkaratterizzat minn feġġa mgħaġġla, durata qasira, u rkupru spontanju, minħabba ipoperfużjoni ċerebrali globali, li toriġina minn rifless preżunt, minn kawża mhux magħrufa, mingħajr ebda evidenza ta' marda tal-qalb sottostanti)(applikabbli għall-gruppi 1 u 2);

(h) sindromu koronarju akut (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);

(i) anġina stabbli jekk is-sintomi ma jseħħux b'eżerċizzju ħafif (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);

(j) intervent koronarju perkutanju (PCI) (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);

(k) kirurġija ta' trapjant ta' bypass fl-arterja koronarja (CABG) (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);

(l) puplesija/attakk iskemiku temporanju (TIA) (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);

(m) stenożi sinifikanti tal-arterja karotide (applikabbli għall-grupp 2 biss);

(n) dijametru massimu tal-aorta li jaqbeż il-5,5 cm (applikabbli għall-grupp 2 biss);

(o) insuffiċjenza tal-qalb:

- New York Heart Association (NYHA) I, II, III (applikabbli għall-grupp 1 biss);
- NYHA I u II dment li l-frazzjoni ta' ħruġ mill-ventrikular tax-xellug tkun minn tal-inqas 35 % (applikabbli għall-grupp 2 biss);

(p) trapjant tal-qalb (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);

(q) apparat għall-assistenza kardijaka (applikabbli għall-grupp 1 biss);

(r) kirurġija valvolari tal-qalb (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);

(s) ipertensjoni malinna (żieda fil-pressjoni tad-demm sistolika ≥ 180 mmHg jew pressjoni tad-demm dijastolika ≥ 110 mmHg assoċjata ma' ħsara imminenti jew progressiva fl-organi) (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);

(t) pressjoni tad-demm tal-grad III (pressjoni tad-demm dijastolika ≥ 110 mmHg u/jew pressjoni tad-demm sistolika ≥ 180 mmHg) (applikabbli għall-grupp 2 biss);

(u) mard tal-qalb konġenitali (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);

(v) kardjomjopatija ipertrofika jekk mingħajr sinkope (applikabbli għall-grupp 1 biss);

(w) sindromu ta' QT twil b'sinkope, Torsade des Pointes jew QTc > 500 ms (applikabbli għall-grupp 1 biss).

(2) Għall-kundizzjonijiet kardjovaskulari li ġejjin, il-liċenzji tas-sewqan ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu għall-applikanti jew għas-sewwieqa fil-gruppi indikati:

(a) impjant ta' difibrillatur (applikabbli għall-grupp 2 biss);

(b) mard vaskulari periferali — anewriżma aortika toraċika u addominali meta d-dijametru aortiku massimu jkun tali li jippredisponi għal riskju sinifikanti ta' tiċrita f'daqqa u b'hekk avveniment diżabilitanti f'salt (applikabbli għall-grupp 1 u 2);

(c) insuffiċjenza tal-qalb:

– NYHA IV (applikabbli għall-grupp 1 biss);

– NYHA III u IV (applikabbli għall-grupp 2 biss);

(d) apparat għall-assistenza kardijaka (applikabbli għall-grupp 2 biss);

(e) mard tal-qalb valvulari b'rifluss aortiku, stenożi aortika, rifluss mitrali jew stenożi mitrali jekk l-abbiltà funzjonanti tkun stmata li hi NYHA IV jew jekk kien hemm episodji sinkopali (applikabbli għall-grupp 1 biss);

(f) mard tal-qalb valvulari f'NHYA III jew IV jew bi frazzjoni ta' ħruġ (EF, ejection fraction) taħt il-35 %, stenożi mitrali u ipertensjoni pulmonari severa jew bi stenożi aortika ekokardjografika severa jew stenożi aortika li tikkawża sinkope; għajr għal stenożi aortika severa kompletament asintomatika jekk jiġu ssodisfati r-rekwiżiti tat-test tat-tolleranza tal-eżerċizzju (applikabbli għall-grupp 2);

(g) kardjomijopatiji strutturali u elettriċi — kardjomijopatija ipertrofika bi storja ta' sinkope jew meta jkunu preżenti żewġ kundizzjonijiet jew iktar minn dawn li ġejjin: il-ħxuna tal-ħajt tal-ventriku tax-xellug (LV) > 3 cm, takikardija ventrikolari mhux sostnuta, storja familjali ta' mewta f'daqqa, (fl-ewwel grad ta' parentela), l-ebda żieda fil-pressjoni tad-demm bl-eżerċizzju (applikabbli għall-grupp 2 biss);

(h) sindromu ta’ QT twila b’sinkope, Torsade des Pointes u QTc > 500 ms (applikabbli għall-grupp 2 biss);

(i) sindromu ta’ Brugada b’sinkope jew b’mewta kardijaka f’daqqa abortita (applikabbli għall-grupp 1 u 2).

Il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu f’każijiet eċċezzjonali, diment li dan jiġi ġġustifikat b’opinjoni medika kompetenti u soġġett għal valutazzjoni medika regolari biex ikun żgurat li l-persuna tkun għadha kapaċi ssuq il-vettura b’mod sikur meta jitqiesu l-effetti tal-kundizzjoni medika.

(3) Kardjomijopatiji oħrajn

Ir-riskju ta’ avvenimenti diżabilitanti f’daqqa għandu jiġi evalwat f’applikanti jew f’sewwieqa b’kardjomijopatiji deskritti sew (pereżempju kardjomijopatija aritmoġenika fil-ventriku tal-lemin, kardjomijopatija mingħajr kompattazzjoni, takikardja ventrikulari polimorfika katekolaminerġika u sindromu ta’ QT qasira) jew b’kardjomijopatiji ġodda li jistgħu jiġu skoperti. Hija meħtieġa evalwazzjoni bir-reqqa minn speċjalista. Għandhom jitqiesu l-karatteristiċi pronjostiċi tal-kardjomijopatija partikolari.

(4) L-Istati Membri jistgħu jillimitaw il-ħruġ jew it-tiġdid ta' liċenzja tas-sewqan għal applikanti jew sewwieqa b'mard kardjovaskulari ieħor.

DIABETES MELLITUS

10. Għall-finijiet tal-punti li ġejjin, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

"ipogliċemija severa" tfisser fejn tkun meħtieġa l-assistenza ta' persuna oħra;

"ipogliċemija rikorrenti" tfisser ipogliċemija severa għat-tieni darba matul perjodu ta' 12-il xahar.

Grupp 1:

(1) Liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu lil applikanti jew lil sewwieqa li jbatu minn diabetes mellitus. Meta jkunu qed jiġu kkurati b'medikazzjoni, għandhom ikunu soġġetti għal opinjoni medika awtorizzata u għal rieżami mediku regolari, xieraq għal kull każ, iżda l-intervall ma għandux ikun ta' iktar minn 10 snin.

(2) Applikant jew sewwieq b'dijabete kkurata b'medikazzjoni li ġġorr magħha riskju li tagħti bidu għal ipogliċemija għandu juri fehim tar-riskju tal-ipogliċemija u għandu juri wkoll kontroll xieraq tal-kundizzjoni, ***inkluż permezz ta' sistema ta' monitoraġġ kontinwu fejn jitqies meħtieġ minn awtorità medika kompetenti***. **[Em. 217]**

Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew sewwieqa li għandhom għarfien mhux xieraq tal-ipogliċemija.

Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew sewwieqa li għandhom ipogliċemija severa rikorrenti, sakemm ma jkollhomx l-appoġġ ta' opinjoni medika kompetenti u valutazzjoni medika regolari. Ma għandhiex tinħareġ jew tiġġedded liċenzja f'każ ta' ipogliċemiji severi rikorrenti waqt li l-persuna tkun imqajjma sa 3 xhur mill-aktar episodju reċenti.

Liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu f'każijiet eċċezzjonali, sakemm dan ikun iġġustifikat b'opinjoni medika kompetenti u soġġett għal valutazzjoni medika regolari biex ikun żgurat li l-persuna tkun għadha kapaċi ssuq il-vettura b'mod sikur meta jitqiesu l-effetti tal-kundizzjoni medika.

Grupp 2:

(3) Tista' tingħata kunsiderazzjoni għall-ħruġ/tiġdid ta' liċenzji tal-grupp 2 għal sewwieqa b'diabetes mellitus. Meta jkunu qed jiġu kkurati b'mediċina li għandha r-riskju li ġġib l-ipogliċemija (jiġifieri, bl-insulina u b'xi pilloli), għandhom japplikaw il-kriterji li ġejjin:

(a) ma kien hemm l-ebda avveniment ta' ipogliċemija severa fl-aħħar 12-il xahar;

(b) is-sewwieq huwa totalment konxju mill-ipogliċemija;

(c) is-sewwieq irid juri kontroll adegwat tal-kundizzjoni permezz ta' sensuri tal-glukożju fid-demm, pompa tal-insulina, pinna tal-insulina u/jew close loop ibridu, mill-inqas darbtejn kuljum u f'ħinijiet rilevanti għas-sewqan;

(d) is-sewwieq irid juri fehim tar-riskji tal-ipogliċemija;

(e) ma hemm l-ebda kumplikazzjoni oħra tad-dijabete li tipprojbixxi s-sewqan.

Barra minn hekk, f'dawk il-każijiet, tali liċenzji għandhom jinħarġu ***jew jiġġeddu*** soġġetti għall-opinjoni ta' awtorità medika kompetenti u għal rieżami ***regolari minn tabib speċjalista***, li jsir f'intervalli ta' mhux iktar minn 3 snin. **[Em. 218]**

(4) Avveniment ta' ipogliċemija severa waqt li wieħed ikun imqajjem, anke jekk ma jkunx relatat mas-sewqan, għandu jiġi irrapportat u għandu jagħti lok għall-valutazzjoni mill-ġdid tal-istatus tal-liċenzja.

MARD NEWROLOĠIKU U S-SINDROMU TA’ APNEA OSTRUTTIVA TAL-IRQAD

11. Ir-regoli li ġejjin japplikaw għal applikanti b’mard newroloġiku u bis-sindromu ta’ apnea ostruttiva tal-irqad.

MARD NEWROLOĠIKU

(1) Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa b’mard newroloġiku serju, għajr jekk l-applikazzjoni tkun appoġġata b’opinjoni medika ***pożittiva*** awtorizzata ***li titwettaq minn tabib speċjalist jew awtorità medika kompetenti***. **[Em. 219]**

Disturbi newroloġiċi assoċjati ma’ ***kundizzjonijiet marbuta mal-iżvilupp,*** mard jew ma’ interventi ***mediċi jew*** kirurġiċi li jaffettwaw is-sistema nervuża ċentrali jew periferali, li jwasslu għal indebolimenti sensorji jew motorili***, konjittivi jew fl-imġiba*** u li jaffettwaw ***il-prestazzjoni/il-funzjoni,*** il-bilanċ u l-koordinazzjoni, għandhom jitqiesu kif xieraq fejn ikollhom x’jaqsmu mal-effetti funzjonali tagħhom u r-riskji tal-progressjoni. ***Ir-riskji tal-progressjoni tal-indeboliment u l-konformità mat-trattament jeħtieġ li jitqiesu.*** F’dawn il-każijiet, il-ħruġ jew it-tiġdid tal-liċenzja jistgħu jkunu soġġetti għal valutazzjoni perjodika fil-każ ta’ riskju ta’ deterjorazzjoni. **[Em. 220]**

SINDROMU TA’ APNEA OSTRUTTIVA TAL-IRQAD

(2) Għall-finijiet tal-punti li ġejjin:

“sindromu moderat ta’ apnea ostruttiva tal-irqad” tfisser numru ta’ apneas u ta’ ipopnoeas fis-siegħa (Indiċi Apnea-Hypopnoea) ta’ bejn 15 u 29;

“sindromu ta’ apnea ostruttiva tal-irqad” tfisser Indiċi ta’ Apnea-Hypopnoea ta’ 30 jew aktar, it-tnejn assoċjati ma’ ngħas eċċessiv matul il-jum.

(3) Applikanti jew sewwieqa suspettati li għandhom sindromu moderat jew sever ta’ apnea ostruttiva tal-irqad għandhom jingħataw parir mediku awtorizzat ulterjuri qabel ma’ tinħareġ jew qabel ma tiġġedded liċenzja tas-sewqan. Dawn jistgħu jingħataw il-parir biex ma jsuqux qabel il-konferma tad-dijanjożi.

(4) Liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu lil applikanti jew lil sewwieqa b’sindromu moderat jew sever ta’ apnea ostruttiva tal-irqad li juru kontroll adegwat tal-kundizzjoni tagħhom u konformità ma’ kura xierqa u titjib fin-ngħas, jekk ikun hemm, ikkonfermati b’opinjoni medika awtorizzata.

(5) Applikanti jew sewwieqa b'sindromu moderat jew sever ta' apnea ostruttiva tal-irqad taħt kura għandhom ikunu soġġetti għal rieżami mediku perjodiku, f'intervalli li ma jaqbżux it-3 snin għal sewwieqa tal-grupp 1 u sena għal sewwieqa tal-grupp 2, bil-għan li jiġi stabbilit il-livell ta' konformità mal-kura, il-ħtieġa li l-kura titkompla u viġilanza tajba fuq bażi kontinwata.

EPILESSIJA

12. Attakki epilettiċi jew disturbi oħra għal għarrieda għall-istat ta' koxjenza huma ta' periklu serju għas-sikurezza fit-toroq jekk iseħħu meta persuna tkun qiegħda ssuq vettura li taħdem bil-mutur.

Għall-finijiet tal-punti li ġejjin:

"epilessija" tfisser kundizzjoni medika fejn il-persuna kkonċernata kellha żewġ attakki epilettiċi jew aktar, anqas minn 5 snin 'il bogħod minn xulxin;

"attakk epilettiku pprovokat" tfisser attakk li ġie kkawżat minn fattur rikonoxxut li jista' jiġi evitat.

Persuna li kellha attakk inizjali jew iżolat jew telfien mis-sensi għandha tingħata l-parir li ma ssuqx. Huwa meħtieġ rapport ta' speċjalista, li fih għandu jistabbilixxi l-perjodu li matulu s-sewqan se jkun ipprojbit u s-segwitu rikjest.

Huwa estremament importanti li jiġu identifikati s-sindromu speċifiku tal-epilessija tal-persuna u t-tip ta' attakk biex tkun tista' ssir evalwazzjoni xierqa tas-sikurezza tas-sewqan tal-persuna (inkluż ir-riskju ta' attakki ulterjuri) u t-terapija xierqa li għandha tingħata. Dan għandu jsir minn newrologu.

Grupp 1:

(1) Is-sewwieqa vvalutati taħt il-grupp 1 bl-epilessija għandu jkollhom il-liċenzja tagħhom rieżaminata sakemm ma jkun tahom l-ebda attakk għal mill-inqas 5 snin.

Jekk il-persuna jkollha epilessija, il-kriterji għal liċenzja mingħajr kundizzjoni ma għandhomx jitqiesu li ġew issodisfati. Għandha tingħata notifika lill-awtorità tal-liċenzji.

(2) Attakk epilettiku pprovokat: l-applikant li jkun kellu tali kundizzjoni minħabba fattur provokattiv rikonoxxut li x'aktarx ma jerġax iseħħ waqt is-sewqan jista' jiġi ddikjarat li jista' jsuq fuq bażi individwali, soġġett għal opinjoni newroloġika (il-valutazzjoni għandha tkun, jekk xieraq, f'konformità ma' taqsimiet rilevanti oħrajn tal-Anness III (pereżempju fil-każ tal-alkoħol jew ta' komorbidità oħra)).

(3) L-ewwel attakk jew attakk wieħed mhux provokat: l-applikant li kellu l-ewwel attakk epilettiku mhux provokat jista' jiġi ddikjarat li jista' jsuq wara perjodu ta' 6 xhur mingħajr attakki, jekk tkun saret valutazzjoni medika xierqa. L-awtoritajiet nazzjonali jistgħu jippermettu lis-sewwieqa b'indikaturi pronjostiċi tajbin rikonoxxuti jsuqu qabel.

(4) Telfien ieħor mis-sensi: it-telfien mis-sensi għandu jiġi vvalutat skont ir-riskju li dan jerġa' jseħħ waqt is-sewqan.

(5) Epilessija: sewwieqa jew applikanti jistgħu jiġu ddikjarati tajbin biex isuqu wara perjodu ta' sena mingħajr attakki ulterjuri.

(6) Attakki li jseħħu esklussivament waqt l-irqad: applikant jew sewwieq li qatt ma jkun bata minn attakki ħlief waqt l-irqad jista' jiġi ddikjarat tajjeb biex isuq sakemm dawn l-okkorrenzi jkunu ġew stabbiliti għal perjodu li ma għandux ikun inqas mill-perjodu ta' mingħajr attakki meħtieġ għall-epilessija. Jekk iseħħ attakk waqt li wieħed ikun imqajjem, ikun meħtieġ perjodu ta' sena mingħajr avveniment ieħor qabel ma tingħata l-liċenzja (ara "Epilessija", fil-punt 12.(5)).

(7) Attakki fejn il-koxjenza jew il-kapaċità ta' azzjoni ma jiġux affettwati: l-applikant jew is-sewwieq li qatt ma jkun bata minn attakki ħlief minn attakki fejn intwera esklussivament li la jaffettwaw il-koxjenza u lanqas ma jikkawżaw xi tfixkil funzjonali, jista' jiġi ddikjarat tajjeb biex isuq sakemm dawn l-okkorrenzi jkunu ġew stabbiliti għal perjodu li ma għandux ikun inqas mill-perjodu ta' mingħajr attakki meħtieġ għall-epilessija. Jekk iseħħ xi tip ta' attakk ieħor, ikun meħtieġ perjodu ta' sena mingħajr avveniment ieħor qabel ma tingħata l-liċenzja (ara "Epilessija" fil-punt 12(5)).

(8) Attakki minħabba tibdil jew tnaqqis tat-terapija kontra l-epilessija li jkun sar b'istruzzjonijiet ta' tabib: il-pazjent jista' jingħata l-parir li ma għandux isuq mill-bidu tal-perjodu tal-irtirar 'il quddiem għal perjodu ta' 6 xhur wara li titwaqqaflu l-kura. Attakki li jseħħu waqt tibdil jew irtirar ta' medikazzjoni b'istruzzjonijiet ta' tabib jeħtieġu 3 xhur mingħajr sewqan jekk terġa' tinbeda l-kura li kienet effettiva qabel.

(9) Wara kirurġija ta' kura għall-epilessija: ara "Epilessija" fil-punt 12.(5).

Grupp 2:

(10) L-applikant għandu jkun mingħajr mediċina kontra l-epilessija għall-perjodu meħtieġ mingħajr attakki. Għandu jkun twettaq segwitu mediku xieraq. Investigazzjoni newroloġika estensiva għandha tkun uriet li la hemm patoloġija ċerebrali rilevanti u lanqas xi attività epilettika fuq l-elettroenċefalogramma (EEG). Wara l-episodju akut, għandhom isiru EEG u valutazzjoni newroloġika xierqa.

(11) Attakk epilettiku pprovokat: l-applikant li kellu attakk epilettiku provokat minħabba fattur provokattiv rikonoxxut li x'aktarx li ma jerġax iseħħ waqt li jkun qed isuq jista' jiġi ddikjarat li jista' jsuq ***biss*** fuq bażi individwali ***u għal vetturi għal użu privat u mhux għat-trasport ta' partijiet terzi***, soġġett għal opinjoni newroloġika. Wara l-episodju akut, għandhom isiru EEG u valutazzjoni newroloġika xierqa. **[Em. 222]**

Persuna b'leżjoni strutturali intraċerebrali li għandha riskju akbar ta' attakki ma għandhiex tkun tista' ssuq vetturi tal-grupp 2 sakemm ir-riskju tal-epilessija ma jkunx niżel għal mill-inqas 2 % kull sena. Il-valutazzjoni għandha tkun, jekk xieraq, f'konformità mat-taqsimiet rilevanti l-oħrajn tal-Anness III (pereżempju fil-każ tal-alkoħol).

(12) L-ewwel attakk jew attakk wieħed mhux provokat: l-applikant li sofra l-ewwel attakk ta' epilessija mhux provokat jista' jiġi ddikjarat li jista' jsuq meta jgħaddu 5 snin mingħajr attakki ulterjuri mingħajr l-għajnuna ta' mediċini kontra l-epilessija, jekk tkun saret valutazzjoni newroloġika xierqa. **[Em. 223]**

(13) Telfien ieħor mis-sensi: it-telfien mis-sensi għandu jiġi vvalutat skont ir-riskju li dan jerġa' jseħħ waqt is-sewqan. Ir-riskju li jerġa' jseħħ għandu jkun ta' 2 % kull sena jew inqas.

(14) Epilessija: Għandhom jgħaddu 10 snin mingħajr attakki ulterjuri mingħajr l-għajnuna ta' mediċini kontra l-epilessija. L-awtoritajiet nazzjonali jistgħu jippermettu lis-sewwieqa b'indikaturi pronjostiċi tajbin rikonoxxuti jsuqu qabel. Dan għandu japplika wkoll f'każ ta' "epilessija ġuvenili".

Ċerti disturbi (pereżempju malformazzjoni arterjovenuża jew emorraġija intraċerebrali) joħolqu riskju akbar ta' attakki, anke jekk l-attakki jkunu għadhom ma seħħux. F'sitwazzjoni bħal din, għandha titwettaq valutazzjoni minn awtorità medika kompetenti; ir-riskju li jkun hemm attakk għandu jkun ta' 2 % kull sena jew inqas biex il-liċenzjar ikun permess.

DIŻABILITÀ MENTALI

13. Ir-regoli li ġejjin japplikaw għal applikanti jew sewwieqa b'diżabilità mentali jew intellettwali.

Grupp 1:

(1) Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa bi:

(a) ***indeboliment*** mentali***, konjittiv jew fl-imġiba*** serju, kemm jekk konġenitali jew minħabba mard, trawma jew operazzjonijiet newrokirurġiċi; **[Em. 224]**

(b) ~~indeboliment intellettwali gravi;~~ **[Em. 225]**

(c) ***indebolimenti*** fil-personalità li jwasslu għal indeboliment serju fil-ġudizzju, fl-imġiba jew fl-adattabbiltà,**[Em. 226]**

għajr jekk l-applikazzjoni tagħhom tkun appoġġata minn opinjoni medika awtorizzata u, jekk meħtieġ, soġġetta għal verifiki mediċi regolari.

Grupp 2:

(2) L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif jixraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti mid-definizzjoni għal dan il-grupp. ***L-awtorità medika kompetenti tista' tistabilixxi rekwiżiti temporanji jew timponi r-restrizzjonijiet fuq is-sewqan.*** **[Em. 227]**

ALKOĦOL

14. Il-konsum tal-alkoħol jikkostitwixxi perikolu maġġuri għas-sikurezza fit-toroq. Minħabba d-daqs tal-problema, il-professjoni medika trid tkun viġilanti ħafna.

Grupp 1:

(1) Ma għandhomx jinħarġu jew jiġu mġedda liċenzji tas-sewqan lil, applikanti jew sewwieqa li ***għandhom disturbi fl-użu tal-alkoħol*** jew li ma jistgħux iżommu lura milli jixorbu u jsuqu sakemm ma jiġux applikati restrizzjonijiet xierqa permezz ***tal-parteċipazzjoni tagħhom fi programmi ta' rijabilitazzjoni inkluż il-monitoraġġ u s-superviżjoni medika u*** tal-użu ta' teknoloġiji li jippermettu li d-dipendenza tiġi kkumpensata (***inkluż*** permezz tal-użu obbligatorju ta' tagħmir li jidentifika l-użu tal-alkoħol). **[Em. 228]**

Wara perjodu vverifikat ta' żmien ta' astinenza u soġġett għal opinjoni medika ***pożittiva*** awtorizzata u spezzjonijiet mediċi regolari ***mill-awtorità medika kompetenti***, liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu lil applikanti jew lil sewwieqa li fl-imgħoddi kienu dipendenti fuq l-alkoħol mingħajr aktar restrizzjonijiet. **[Em. 229]**

Grupp 2:

(2) L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif xieraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti mid-definizzjoni għal dan il-grupp.

(2a) L-awtorità medika kompetenti tista' timponi rekwiżiti ta' validazzjoni limitati fit-tul u, meta xieraq, restrizzjonijiet fuq is-sewqan. **[Em. 230]**

DROGI U PRODOTTI MEDIĊINALI

15. Ir-regoli li ġejjin japplikaw għad-drogi u għall-prodotti mediċi.

Abbuż:

(1) Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa li ***jagħmlu użu minn*** sustanzi psikotropiċi jew ***narkotiċi***, tkun xi tkun il-kategorija tal-liċenzja mitluba.**[Em. 231]**

Użu regolari:

Grupp 1:

(2) Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa li ***jabbużaw jew jagħmlu użu regolari minn sustanzi psikotropiċi***, ***jekk il-kwantità*** li ***tittieħed hija*** tali li ***tinfluwenza l-kapaċità tas-sewqan***. Dan għandu japplika għall-prodotti mediċinali ***l-oħra*** kollha jew ***għal-taħlit tal-prodotti*** mediċinali li jaffettwaw ***l-abbiltà*** tas-sewqan.

L-awtorità medika kompetenti tista' timponi rekwiżiti ta' validazzjoni limitati fit-tul u, meta xieraq, restrizzjonijiet fuq is-sewqan. **[Em. 232]**

Grupp 2:

(3) L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif xieraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti mid-definizzjoni għal dan il-grupp ***u tista' tiddetermina rekwiżiti ta' validità limitati fid-durata u, meta xieraq, il-limitazzjonijiet għas-sewqan***. **[Em. 233]**

DISTURBI FIL-KLIEWI

16. Ir-regoli li ġejjin japplikaw għall-applikanti b'disturbi fil-kliewi.

Grupp 1:

(1) Jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa b'indeboliment sever tal-kliewi soġġett għal opinjoni medika awtorizzata u spezzjonijiet mediċi regolari.

Grupp 2:

(2) Għajr f'każijiet eċċezzjonali ġġustifikati kif xieraq b'opinjoni medika awtorizzata, u soġġett għal spezzjonijiet mediċi regolari, ma jistgħux jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa b'defiċjenza renali serja u irriversibbli.

DISPOŻIZZJONIJIET MIXXELLANJI

17. Id-dispożizzjonijiet li ġejjin jitqiesu bħala mixxellanji.

Grupp 1:

(1) Soġġett għal opinjoni medika awtorizzata u, jekk meħtieġa, spezzjonijiet mediċi regolari, jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa li kellhom trapjant ta' organu jew trapjant artifiċjali li jaffettwa l-kapaċità fis-sewqan.

Grupp 2:

(2) L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif xieraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti mid-definizzjoni għal dan il-grupp.

Bħala regola ġenerali, meta l-applikanti jew is-sewwieqa jkollhom xi disturb li ma huwiex imsemmi fil-punti ta' dan l-Anness iżda x'aktarx li jkun jew jirriżulta f'inkapaċità funzjonali li taffettwa s-sigurtà fis-sewqan, ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan għajr jekk l-applikazzjoni tkun appoġġata b'opinjoni medika awtorizzata u, jekk meħtieġ, tkun soġġetta għal spezzjonijiet mediċi regolari.

Anness IV

STANDARDS MINIMI GĦAL PERSUNI LI JWETTQU TESTIJIET PRATTIĊI TAL-LIĊENZJI TAS-SEWQAN

1. Kwalifiki meħtieġa għall-eżaminaturi tas-sewqan

(1) Persuna awtorizzata twettaq valutazzjonijiet prattiċi f'vettura bil-magna tal-prestazzjoni tas-sewqan ta' kandidat għandu jkollha għarfien, ħiliet u fehim relatati mas-suġġetti elenkati fil-punti 1.(2) sa 1.(6).

(2) Il-kompetenzi ta' eżaminatur għandhom ikunu rilevanti għall-valutazzjoni tal-prestazzjoni ta' kandidat li jkun qed ifittex li jikseb liċenzja tas-sewqan li għaliha jkun qiegħed qed isir it-test tas-sewqan.

(3) Għarfien u fehim tas-sewqan u l-valutazzjoni:

(a) teorija tal-imġiba fis-sewqan;

(b) rikonixxment tal-periklu u l-evitar ta' aċċidenti;

(c) is-sillabu li jirfed l-istandards tat-test tas-sewqan;

(d) ir-rekwiżiti tat-test tas-sewqan;

(e) il-leġiżlazzjoni rilevanti dwar it-toroq u t-traffiku, inklużi l-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni u nazzjonali u l-linji gwida interpretattivi;

(f) valutazzjoni tat-teorija u tat-tekniki;

(g) sewqan difensiv;

(ga) attenzjoni għall-utenti vulnerabbli u mhux motorizzati. **[Em. 234]**

(4) Valutazzjoni tal-ħiliet:

(a) kapaċita li josserva, jimmonitorja u jevalwa b'mod akkurat il-prestazzjoni ġenerali ta' applikant, fir-rigward b'mod partikolari ta':

(b) rikonoxximent korrett u sħiħ ta' sitwazzjonijiet ta' periklu;

(c) identifikazzjoni akkurata tal-kawżi u tal-konsegwenzi probabbli ta' tali sitwazzjonijiet;

(d) kisba ta’ kompetenza u rikonoxximent ta’ żbalji;

(e) uniformità u konsistenza fil-valutazzjoni;

(f) kapaċità li jassorbi informazzjoni malajr u li jislet punti ewlenin;

(g) kapaċità li jħares ’il quddiem, jidentifika problemi potenzjali u jiżviluppa strateġiji sabiex jindirizzahom;

(h) jipprovdi feedback f’waqtu u kostruttiv.

(5) Ħiliet personali tas-sewqan:

Persuna awtorizzata twettaq test prattiku għal kategorija ta’ liċenzja tas-sewqan għandha tkun kapaċi ssuq bi standard għoli b’mod konsistenti dik it-tip ta’ vettura bil-magna.

(6) Kwalità tas-servizz:

(a) stabbiliment u komunikazzjoni ta’ x’inhu mistenni mill-kandidat matul it-test;

(b) komunikazzjoni ċara, b’kontenut, stil u lingwa adatti għall-udjenza u għall-kuntest u indirizzar ta’ mistoqsijiet mill-kandidati;

(c) jiġi pprovdut feedback ċar dwar ir-riżultati tat-test;

(d) trattament tal-kandidati kollha b'mod rispettuż u mingħajr diskriminazzjoni.

(7) Għarfien dwar it-teknika u l-fiżika tal-vetturi:

(a) għarfien dwar it-teknika tal-vetturi bħall-istering, it-tajers, il-brejkijiet, id-dwal, speċjalment għal muturi u vetturi tqal;

(b) sikurezza waqt it-tagħbija;

(c) għarfien dwar il-fiżika tal-vetturi bħall-veloċità, il-frizzjoni, id-dinamika, l-enerġija.

(8) Sewqan b'mod effiċjenti fl-użu tal-fjuwil/enerġija u favur l-ambjent.

2. Kundizzjonijiet ġenerali

(1) Eżaminatur tas-sewqan tal-kategorija B:

(a) għandu jkollu liċenzja tal-kategorija B għal mill-inqas 3 snin;

(b) għandu jkollu mill-inqas 23 sena;

(c) għandu jkun temm b'suċċess il-kwalifika inizjali prevista fil-punt 3 ta' dan l-Anness u sussegwentement segwa l-assigurazzjoni tal-kwalità u l-arranġamenti ta' taħriġ perjodiku kif previst fil-punt 4 ta' dan l-Anness;

(d) għandu jkun temm edukazzjoni vokazzjonali li twassal mill-inqas għat-tlestija tal-livell 3 kif stabbilit fil-Klassifikazzjoni Standard Internazzjonali tal-Edukazzjoni (ISCED)[1];

(e) ma għandux ikun impjegat fl-istess żmien bħala għalliem tas-sewqan kummerċjali fi skola tas-sewqan.

(2) Eżaminatur tas-sewqan għall-kategoriji l-oħrajn:

(a) għandu jkollu liċenzja tas-sewqan fil-kategorija konċernata jew ikollu għarfien ekwivalenti permezz ta' kwalifika professjonali adegwata;

(b) għandu jkun temm b'suċċess il-kwalifika inizjali prevista fil-punt 3 ta' dan l-Anness u sussegwentement segwa l-assigurazzjoni tal-kwalità u l-arranġamenti ta' taħriġ perjodiku kif previst fil-punt 4 ta' dan l-Anness;

(c) għandu jkun eżaminatur tas-sewqan kwalifikat tal-kategorija B għal mill-inqas 3 snin; dan il-perjodu jista' jiġi rrinunzjat sakemm l-eżaminatur inkwistjoni jkun jista' jipprovdi evidenza ta':

[1] https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29

(i) mill-inqas 5 snin ta' sewqan fil-kategorija kkonċernata, jew

(ii) valutazzjoni teoretika u prattika tal-ħila tas-sewqan ta' standard ogħla minn dak meħtieġ biex tinkiseb liċenzja tas-sewqan u b'hekk dan ir-rekwiżit ma jkunx meħtieġ,

(d) għandu jkun temm edukazzjoni vokazzjonali li twassal mill-inqas għat-tlestija tal-livell 3 kif stabbilit fil-Klassifikazzjoni Standard Internazzjonali tal-Edukazzjoni (ISCED);

(e) ma għandux ikun impjegat fl-istess żmien bħala għalliem tas-sewqan kummerċjali fi skola tas-sewqan.

(3) Ekwivalenzi

(a) L-Istati Membri jistgħu jawtorizzaw eżaminatur biex iwettaq testijiet tas-sewqan għall-kategoriji AM, A1, A2 u A meta jgħaddi mill-kwalifika inizjali preskritta fil-punt 3 għal waħda minn dawk il-kategoriji.

(b) L-Istati Membri jistgħu jawtorizzaw eżaminatur biex iwettaq testijiet tas-sewqan għall-kategoriji C1, C, D1 u D meta jgħaddi mill-kwalifika inizjali preskritta fil-punt 3 għal waħda minn dawk il-kategoriji.

(c) L-Istati Membri jistgħu jawtorizzaw eżaminatur biex iwettaq testijiet tas-sewqan għall-kategoriji BE, C1E, CE, D1E u DE meta jgħaddi mill-kwalifika inizjali preskritta fil-punt 3 għal waħda minn dawk il-kategoriji.

3. Kwalifika inizjali

(1) Taħriġ inizjali

(a) Qabel ma persuna tkun awtorizzata twettaq testijiet tas-sewqan, dik il-persuna għandha tlesti b'mod sodisfaċenti tali programm ta' taħriġ kif Stat Membru jista' jispeċifika sabiex ikollha l-kompetenzi stabbiliti fil-punt 1.

(b) L-Istati Membri għandhom jiddeterminaw jekk il-kontenut ta' kwalunkwe programm ta' taħriġ partikolari huwiex relatat ma' awtorizzazzjoni għat-twettiq ta' testijiet tas-sewqan għal kategorija waħda ta' liċenzja tas-sewqan, jew għal aktar minn waħda.

(2) Eżamijiet

(a) Qabel ma persuna tkun awtorizzata twettaq testijiet tas-sewqan, dik il-persuna għandha turi standard sodisfaċenti ta' għarfien, fehim, ħiliet u kapaċità fir-rigward tas-suġġetti elenkati fil-punt 1.

(b) L-Istati Membri għandhom joperaw proċess ta' eżami li jivvaluta, b'mod pedagoġikament xieraq, il-kompetenzi tal-persuna kif definiti taħt il-punt 1, b'mod partikolari l-punt 1.(4). Il-proċess ta' eżami għandu jkun aċċessibbli[2] u għandu jinkludi kemm element teoretiku kif ukoll element prattiku. Fejn xieraq, tista' tintuża valutazzjoni bbażata fuq il-kompjuter. Id-dettalji dwar in-natura u t-tul ta' kwalunkwe test u valutazzjoni fl-eżami għandhom ikunu fid-diskrezzjoni tal-Istati Membri individwali.

(c) L-Istati Membri għandhom jiddeterminaw jekk il-kontenut ta' kwalunkwe eżami partikolari huwiex relatat ma' awtorizzazzjoni għat-twettiq ta' testijiet tas-sewqan għal kategorija waħda ta' liċenzja tas-sewqan, jew għal aktar minn waħda.

[2] F'konformità mar-rekwiżiti ta' aċċessibbiltà stabbiliti fl-Att Ewropew dwar l-Aċċessibbiltà, id-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar ir-rekwiżiti ta' aċċessibbiltà għall-prodotti u għas-servizzi.

4. Assigurazzjoni tal-kwalità u taħriġ perjodiku

(1) Assigurazzjoni tal-kwalità

(a) L-Istati Membri għandu jkollhom fis-seħħ arranġamenti ta' assigurazzjoni tal-kwalità biex jiżguraw iż-żamma tal-istandards tal-eżaminaturi tas-sewqan.

(b) L-arranġamenti għall-assigurazzjoni tal-kwalità għandhom jinvolvu s-superviżjoni tal-eżaminaturi fuq ix-xogħol, it-taħriġ ulterjuri u l-akkreditazzjoni mill-ġdid tagħhom, l-iżvilupp professjonali kontinwat tagħhom, u permezz ta' rieżami perjodiku tar-riżultati tat-testijiet tas-sewqan li jkunu wettqu.

(c) L-Istati Membri għandhom jipprevedu li kull eżaminatur ikun soġġett għal superviżjoni annwali fejn irid isir użu mill-arranġamenti ta' assigurazzjoni tal-kwalità elenkati fil-punt 4.(1).(b). Barra minn hekk, l-Istati Membri għandhom jipprevedu li kull eżaminatur jiġi osservat iwettaq it-testijiet darba kull 5 snin, għal perjodu minimu kumulattiv ta' mill-inqas nofs jum, fejn tkun tista' ssir l-osservazzjoni ta' bosta testijiet. Meta jiġu identifikati kwistjonijiet, għandha tiġi implimentata azzjoni korrettiva. Għal dan il-għan, il-persuna li twettaq is-superviżjoni għandha tkun awtorizzata mill-Istat Membru kkonċernat.

(d) L-Istati Membri jistgħu jipprevedu li fejn eżaminatur ikun awtorizzat li jwettaq testijiet tas-sewqan f'aktar minn kategorija waħda, jekk jissodisfa r-rekwiżit ta' superviżjoni fir-rigward ta' testijiet għal kategorija waħda dan jimplika li jissodisfa r-rekwiżit għal aktar minn kategorija waħda.

(e) Ix-xogħol tal-eżami tas-sewqan għandu jiġi mmonitorjat u ssorveljat minn korp ***indipendenti*** awtorizzat mill-Istat Membru, biex tiġi żgurata l-applikazzjoni korretta u konsistenti tal-valutazzjoni. **[Em. 235]**

(2) Taħriġ perjodiku

(a) L-Istati Membri għandhom jipprevedu li, sabiex jibqgħu awtorizzati, l-eżaminaturi tas-sewqan, irrispettivament min-numru ta' kategoriji li għalihom huma akkreditati, jimpenjaw ruħhom li jagħmlu:

(i) taħriġ perjodiku regolari minimu ta' 4 ijiem b'kollox, għal kull perjodu ta' sentejn sabiex:

- ikomplu bi u jġeddu l-għarfien***, il-ħiliet ta' eżaminatur u*** ta' ***komunikazzjoni*** meħtieġa; **[Em. 236]**

- jiżviluppaw kompetenzi ġodda li jkunu saru essenzjali sabiex jeżerċitaw il-professjoni tagħhom;
- jiżguraw li l-eżaminaturi jkomplu jwettqu t-testijiet għal standard ġust u uniformi;

(ii) taħriġ perjodiku minimu ta' mill-inqas 5 ijiem b'kollox għal kull perjodu ta' 5 snin sabiex;

- jiżviluppaw u jżommu l-ħiliet prattiċi meħtieġa fis-sewqan.

(b) L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri xierqa biex jiżguraw li jingħata taħriġ speċifiku fil-pront lil dawk l-eżaminaturi li nstabu li kienu qed jaħdmu ħażin ħafna mis-sistema ta' assigurazzjoni tal-kwalità fis-seħħ.

(c) In-natura tat-taħriġ perjodiku tista' tieħu l-forma ta' għoti ta' informazzjoni, taħriġ fil-klassi, apprendiment konvenzjonali jew elettroniku, u tista' ssir fuq bażi individwali jew fi grupp. Din tista' tinkludi tali akkreditazzjoni mill-ġdid tal-istandards skont kif l-Istati Membri jqisu xieraq.

(d) L-Istati Membri jistgħu jipprevedu li fejn eżaminatur ikun awtorizzat li jwettaq testijiet tas-sewqan f'aktar minn kategorija waħda, jekk jissodisfa r-rekwiżit ta' taħriġ perjodiku fir-rigward ta' testijiet għal kategorija waħda, dan jimplika li jissodisfa r-rekwiżit għal aktar minn kategorija waħda, diment li l-kundizzjoni stabbilita fil-punt 4.(2) il-punt (e) tkun issodisfata.

(e) Meta eżaminatur ma jkunx wettaq testijiet għal kategorija f'perjodu ta' 24 xahar, l-eżaminatur għandu jagħmel valutazzjoni mill-ġdid xierqa qabel ma jitħalla jwettaq testijiet tas-sewqan relatati ma' dik il-kategorija. Dik il-valutazzjoni mill-ġdid tista' ssir bħala parti mir-rekwiżit stabbilit fil-punt 4.(2) punt (a).

5. Drittijiet miksuba

(1) L-Istati Membri jistgħu jippermettu lil persuni awtorizzati jwettqu testijiet tas-sewqan immedjatament qabel ~~ma daħlu~~ ***id-dħul*** fis-seħħ ~~id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2006/126/KE~~ ***ta' din id-Direttiva*** biex ikomplu jagħmlu testijiet tas-sewqan, minkejja li ma kinux awtorizzati f'konformità mal-kundizzjonijiet ġenerali fil-punt 2 jew il-proċess tal-kwalifika inizjali stabbilit fil-punt 3 **[Em. 237]**

(2) Dawn l-eżaminaturi għandhom, madankollu, ikunu soġġetti għal superviżjoni regolari u għal arranġamenti ta' assigurazzjoni tal-kwalità stabbiliti fil-punt 4.

Anness V

REKWIŻITI MINIMI GĦAT-TAĦRIĠ U L-ITTESTJAR GĦAL KOMBINAZZJONIJIET KIF DEFINITI FL-ARTIKOLU 6(1), PUNT (C), IT-TIENI INĊIŻ, IT-TIENI SUBPARAGRAFU

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa sabiex:

   (a) japprovaw u jissorveljaw it-taħriġ previst fil-punt (d) tal-Artikolu 10(1); jew,

   (b) jorganizzaw it-test tal-ħila u tal-imġiba previst fil-punt (d) tal-Artikolu 10(1).

2 It-tul tat-taħriġ għas-sewwieqa għandu jkun mill-inqas 7 sigħat.

3. Il-kontenut tat-taħriġ tas-sewwieqa

It-taħriġ tas-sewwieqa għandu jkopri l-għarfien, il-ħiliet u l-imġiba kif deskritt fil-punti 2 u 7 tal-Anness II. Għandha tingħata attenzjoni partikolari għad-dinamika tal-moviment tal-vettura, għall-kriterji tas-sikurezza, għall-vettura tat-trattur u t-trejler (mekkaniżmu tal-akkoppjar), għat-tagħbija korretta u għall-fittings tas-sikurezza.

Għandu jiġi inkluż komponent prattiku li għandu jinkludi l-eżerċizzji li ġejjin: aċċellerazzjoni, deċellerazzjoni, riversjar, ibbrejkjar, distanza ta' waqfien, bidla fil-karreġġjata, ibbrejkjar/azzjoni evażiva, tbandil tat-trejler, diżakkoppjar minn u akkoppjar mill-ġdid ta' trejler mal-vettura bil-mutur tiegħu, ipparkjar.

Kull parteċipant fit-taħriġ għandu jwettaq il-komponent prattiku u għandu juri l-ħiliet u l-imġiba tiegħu fit-toroq pubbliċi.

Il-kombinazzjonijiet ta' vetturi użati għat-taħriġ għandhom jaqgħu fil-kategorija tal-parteċipanti tal-liċenzja tas-sewqan li jkunu applikaw għaliha.

4. It-tul u l-kontenut tat-test tal-ħila u tal-imġiba

It-tul tat-test u d-distanza vjaġġata għandhom ikunu biżżejjed biex jiġu vvalutati l-ħila u l-imġiba stipulati fil-punt 3.

ANNESS VI

REKWIŻITI MINIMI GĦAT-TAĦRIĠ U L-ITTESTJAR GĦAL MUTURI FIL-KATEGORIJA A (AĊĊESS PROGRESSIV)

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa sabiex:

   (a) japprovaw u jissorveljaw it-taħriġ previst fl-Artikolu 10(1), il-punt (c); jew,

   (b) jorganizzaw it-test tal-ħila u tal-imġiba previst fl-Artikolu 10(1), il-punt (c).

2. It-tul tat-taħriġ għas-sewwieqa għandu jkun mill-inqas 7 sigħat.

3. Il-kontenut tat-taħriġ tas-sewwieqa

   It-taħriġ tas-sewwieqa għandu jinkludi l-aspetti kollha koperti fil-punt 6 tal-Anness II.

   Kull parteċipant għandu jwettaq il-komponenti prattiċi tat-taħriġ u għandu juri l-ħiliet u l-imġiba tiegħu fit-toroq pubbliċi.

   Il-muturi użati għat-taħriġ għandhom ikunu dawk li jaqgħu fil-kategorija ta' liċenzja tas-sewqan li għaliha jkunu applikaw il-parteċipanti.

4. It-tul u l-kontenut tat-test tal-ħila u tal-imġiba

   It-tul tat-test u d-distanza vjaġġata jridu jkunu suffiċjenti sabiex jiġu vvalutati l-ħiliet u l-imġiba stabbiliti fil-punt 3 ta' dan l-Anness.

Anness VII

TABELLA TA’ KORRELAZZJONI

Direttiva 2006/126/KE	**Regolament (KE) Nru 383/2012**	**Direttiva Ġdida**
-		Artikolu 1
-		Artikolu 2 (1), (2), (3) u (12)
-		Artikolu 3(1), (2), (3), (4), (5) u (7)
Artikolu 1(1)		Artikolu 4(1)
Artikolu 1(2)		Artikolu 4(5) l-ewwel subparagrafu
Artikolu 1(3) l-ewwel subparagrafu		Artikolu 4(5), it-tieni subparagrafu, l-ewwel sentenza
Artikolu 1(3) it-tieni subparagrafu		Artikolu 4(5), it-tieni subparagrafu, it-tieni sentenza
Artikolu 1(3) it-tielet subparagrafu		Artikolu 4(8)
Artikolu 1(4)		-
Artikolu 2(1)		Artikolu 3(6)
Artikolu 2(2)		Artikolu 4(3)
Artikolu 3(1)		Artikolu 4(2) l-ewwel subparagrafu
Artikolu 3(2)		Artikolu 4(2) it-tieni subparagrafu
Artikolu 3(3)		Artikolu 4(4)

-		Artikolu 4(6) u 4(7) l-ewwel u t-tieni subparagrafi
-		Artikolu 5
Artikolu 4(1) l-ewwel sentenza		Artikolu 6(1)
Artikolu 4(1) it-tieni sentenza		Artikolu 7(1), (2) (3) u (5)
Artikolu 4(2), test introduttorju Artikolu 4(2) l-ewwel subparagrafu		Artikolu 6(1) punt (a), test introduttorju Artikolu 6(1) punt (a) l-ewwel subparagrafu
Artikolu 4(2) l-ewwel inċiż		Artikolu 6(1) punt (a) l-ewwel u t-tieni inċiż Artikolu 2(5) u (6)
Artikolu 4(2) it-tieni inċiż Artikolu 4(3) punt (a) it-tielet inċiż Artikolu 4(4) punt (a) it-tieni inċiż		Artikolu 7(1), punt (a)
Artikolu 4(3), test introduttorju		
Artikolu 4(3) l-ewwel inċiż		Artikolu 2(8)
Artikolu 4(3) it-tieni inċiż		Artikolu 2(9)
Artikolu 4(3) punt (a), test introduttorju Artikolu 4(3) punt (a) l-ewwel u t-tieni inċiż		Artikolu 6(1) punt (b)(i) Artikolu 6(1) punt (b) (i) l-ewwel u t-tieni inċiż
Artikolu 4(3), punt (b), test introduttorju Artikolu 4(3) punt (b) l-ewwel inċiż		Artikolu 6(1) punt (b) (ii) Artikolu 6(1) punt (b) (ii) l-ewwel inċiż
Artikolu 4(3) punt (b) it-tieni inċiż Artikolu 4(4) punt (b) il-ħames subparagrafu Artikolu 4(4) punt (c) it-tieni inċiż		Artikolu 7(1) punt (b)

Artikolu 4(4) punt (e) it-tielet inċiż		
Artikolu 4(3) punt (c) test introduttorju Artikolu 4(3) punt (c) (i) test introduttorju Artikolu 4(3) punt (c) (ii) test introduttorju		Artikolu 6(1) punt (b) (iii) Artikolu 6(1) punt (b) (iii) l-ewwel inċiż Artikolu 6(1) punt (b) (iii) it-tieni inċiż
Artikolu 4(3) punt (c) (i) l-ewwel inċiż		Artikolu 7(1) punt (c) (i)
Artikolu 4(3) punt (c) (ii) l-ewwel inċiż		Artikolu 7(1), punt (c) (ii)
Artikolu 4(4), test introduttorju		Artikolu 6(1)(c) test introduttorju
Artikolu 4(4) l-ewwel inċiż		Artikolu 2(10)
Artikolu 4(4) it-tieni inċiż		-
Artikolu 4(4) punt (a), test introduttorju		Artikolu 6(1) punt (c) (i) test introduttorju
Artikolu 4(4) punt (a) l-ewwel inċiż		Artikolu 6(1) punt (a) it-tieni inċiż Artikolu 2(7) Artikolu 6(1) punt (c) (i) Artikolu 2(11)
Artikolu 4(4) punt (a) it-tielet inċiż		Artikolu 6(1) punt (c) (i) it-tieni subparagrafu
-		Artikolu 6(1) punt (c) (i) it-tielet subparagrafu
Artikolu 4(4), punt (b), test introduttorju Artikolu 4(4) punt (b) l-ewwel subparagrafu sar-raba' subparagrafu		Artikolu 6(1), punt (c) (ii) Artikolu 6(1) punt (c) (ii) l-ewwel subparagrafu sar-raba' paragrafu
Artikolu 4(4) punt (c) test introduttorju Artikolu 4(4) punt (c) l-ewwel inċiż		Artikolu 6(1) punt (c) (iii) Artikolu 6(1) punt (c) (iii) l-ewwel inċiż

Artikolu 4(4) punt (d)		Artikolu 6(1) punt (c) (iv)
Artikolu 4(4), punt (e), test introduttorju Artikolu 4(4) punt (e) l-ewwel u t-tieni inċiż		Artikolu 6(1) punt (c) (v) Artikolu 6(1) punt (c) (v) l-ewwel u t-tieni inċiż
Artikolu 4(4) punt (f)		Artikolu 6(1) punt (c) (vi)
Artikolu 4(4), punt (g), test introduttorju Artikolu 4(4) punt (g) l-ewwel inċiż		Artikolu 6(1) punt (c) (vii) l-ewwel inċiż
Artikolu 4(4) punt (g) it-tieni inċiż Artikolu 4(4) punt (i) it-tieni inċiż		Artikolu 7(1) punt (d) Artikolu 7(1) punt (d)
Artikolu 4(4) punt (h)		Artikolu 6(1) punt (c) (viii)
Artikolu 4(4) punt (i) test introduttorju Artikolu 4(4) punt (i) l-ewwel inċiż		Artikolu 6(1) punt (c) (ix)
Artikolu 4(4) punt (j)		Artikolu 6(1) punt (c) (x)
Artikolu 4(4), punt (k), test introduttorju Artikolu 4(4) punt (k) l-ewwel inċiż		Artikolu 6(1) punt (c) (xi) Artikolu 6(1) punt (c) (xi) l-ewwel inċiż
Artikolu 4(4) punt (k) it-tieni inċiż		Artikolu 7(1) punt (e)
Artikolu 4(5)		Artikolu 6(2)
Artikolu 4(6) l-ewwel subparagrafu		Artikolu 7(2)
Artikolu 4(6) it-tieni subparagrafu		Artikolu 7(3)
Artikolu 4(6), it-tielet u r-raba’ subparagrafi		Artikolu 7(4)
Artikolu 4(7)		Artikolu 7(5)
Artikolu 5(1)		Artikolu 8(1)

Artikolu 5(2)		Artikolu 8(1) it-tieni subparagrafu
Artikolu 6(1)		Artikolu 9(1)
Artikolu 6(2), test introduttorju		Artikolu 9(2), test introduttorju
Artikolu 6(2) punt (a)		Artikolu 9(2) punt (a)
Artikolu 6(2) punt (b)		Artikolu 9(2) punt (b)
-		Artikolu 9(2) punt (c)
Artikolu 6(2) punt (c)		Artikolu 9(2) punt (d)
Artikolu 6(2) punt (d)		Artikolu 9(2) punt (e)
Artikolu 6(2) punt (e)		Artikolu 9(2) punt (f)
Artikolu 6(2) punt (f)		Artikolu 9(2) punt (g)
-		Artikolu 9(2) punt (h)
Artikolu 6(3)		Artikolu 9(3)
Artikolu 6(4)		Artikolu 9(4)
Artikolu 7(1)		Artikolu 10(1)
Artikolu 7(2)		Artikolu 10(2)
		Artikolu 10(2) it-tielet subparagrafu
Artikolu 7(3), test introduttorju Artikolu 7(3) punti (a) u (b)		Artikolu 10(3), test introduttorju Artikolu 10(3) punti (a) u (b)
Artikolu 7(3) l-ewwel subparagrafu		Artikolu 10(6)
Artikolu 7(3) it-tieni subparagrafu		Artikolu 10(3) l-ewwel subparagrafu
Artikolu 7(3) it-tielet subparagrafu		Artikolu 10(2) it-tielet subparagrafu

Artikolu 7(3) ir-raba' subparagrafu		
Artikolu 7(3) il-ħames subparagrafu		Artikolu 10(2) il-ħames subparagrafu
-		Artikolu 10(2) is-seba' subparagrafu
-		Artikolu 10(4)
Artikolu 7(4)		Artikolu 10(5)
Artikolu 7(5)		Artikolu 10(7)
Artikolu 8		Artikolu 4(8) u Artikolu 8(2) tal-Anness I Artikolu 10(8) tal-Annessi II, III, V u VI Artikolu 16(2) tal-Anness IV
Artikolu 9		Artikolu 22
Artikolu 10		Artikolu 16(1)
Artikolu 11(1), (2) u (3)		Artikolu 11(1), (2) u (3)
Artikolu 11(4) l-ewwel u t-tielet subparagrafi		Artikolu 13(1)
Artikolu 11(4) it-tieni subparagrafu		Artikolu 13(2)
-		Artikolu 3(3), (4)
Artikolu 11(5)		Artikolu 11(4)
Artikolu 11(6) l-ewwel subparagrafu		Artikolu 12(2) l-ewwel sentenza

Artikolu 11(6), it-tieni subparagrafu, l-ewwel sentenza		Artikolu 12(5)
Artikolu 11(6), it-tieni subparagrafu, it-tieni sentenza		Artikolu 12(2) it-tieni sentenza
-		Artikolu 12(1), (3), (4), (6), (7), (8) u (9)
-		Artikolu 14
-		Artikolu 15
Artikolu 12		Artikolu 17(1)
-		Artikolu 17(2), (3) u (4)
Artikolu 13		Artikolu 18
Artikolu 14		Artikolu 20
Artikolu 15(1)		Artikolu 19(1)
Artikolu 15(2)		Artikolu 19(2)
Artikolu 15(3)		-
Artikolu 15(4) l-ewwel sentenza		Artikolu 19(3), l-ewwel subparagrafu, l-ewwel sentenza
-		Artikolu 19(3), l-ewwel subparagrafu, it-tieni sentenza Artikolu 19(3) it-tieni subparagrafu
Artikolu 15(4) it-tieni sentenza		Artikolu 19(3) it-tielet subparagrafu

-		Artikolu 19(4) u (5)
-		Artikolu 22
-		Artikolu 24
Artikolu 16		Artikolu 25
Artikolu 17		Artikolu 26
Artikolu 18		Artikolu 27
Artikolu 19		Artikolu 28
Anness I		Anness I, Parti A1 u A2 Anness I, Parti D Anness I Parti E
	Artikolu 1	-
	Artikolu 2(1)	Anness I, Parti B, paragrafu (1)
	Artikolu 2(2)	Anness I, Parti B1, punt 2. paragrafu (1)
	Artikolu 2(3)	-
	Artikolu 3	Anness I, Parti B, paragrafu (2)

	Artikolu 4	Anness I, Parti B, paragrafu (3)
	Artikolu 5(1)	Anness I, Parti B, paragrafu (4)
	Artikolu 5(2)	Anness I, Parti B, paragrafu (5)
	Artikolu 5(3)	Anness I, Parti B, paragrafu (6)
	Artikolu 5(4)	Anness I, Parti B, paragrafu (7)
	Artikolu 5(5)	Anness I, Parti B, paragrafu (8)
	Artikolu 6	-
	Artikolu 7(1)	Anness I, Parti B, paragrafu (9)
	Artikolu 7(2)	Anness I, Parti B, paragrafu (10)
	Artikolu 8	-
	Anness I	Anness I, Parti B1
	Anness II	Anness I, Parti B2
	Anness III	Anness I, Parti B3
	Anness IV	Anness I, Parti B4
-		Anness I, Parti C
Anness II		Anness II

Anness III		Anness III
Anness IV		Anness IV
Anness V		Anness V
Anness VI		Anness VI
Anness VII		-
Anness VIII		Anness VII